

बा. ना. बांदोडकर विज्ञान महाविद्यालय, ठाणे.

संयुजा

२०११-२०१२

NAAC RE-ACCREDITED 'A' Grade
Best College University of Mumbai

Participants at Research Methodology Conference.

Sports prize Distribution Jan. 2011.

डॉ. वा. ना. बेडेकर यांच्या शिल्पाकृतीजवळ ऑफीस कर्मचारी.

स्वामी समर्थ सुगम संगीत स्पर्धेच्या परीक्षक सौ.किशोरी पत्की व सौ.मोहीनी कुलकर्णी समवेत उपप्राचार्य काटकर व प्रा. माळी.

Prof.A.P.Patil addressing stress-management workshop also seen are Dr. Nyayate & Dr. Pooja Thakkar.

Literary Association 'Essay' Competition July 2011.

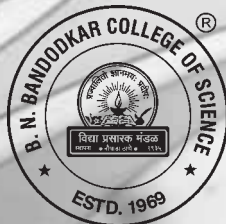

Monsoon Trek, students and staff at Kondivade Caves (Karjat).

साहित्य सहवास ऑगस्ट २०११ साठी उपस्थित शिक्षक आणि विद्यार्थी.

Vidya Prasarak Mandal's

B. N. Bandodkar College of Science, Thane.

**NAAC RE-ACCREDITED 'A' GRADE
BEST COLLEGE AWARD UNIVERSITY OF MUMBAI**

SANYUJA **2011 - 2012** **MAGAZINE COMMITTEE**

Dr. (Mrs.) M. K. Pejaver
(Principal & Chairperson)

Prof. S. G. Bapat
(Co-ordinator of Magazine Committee)

(Committee Members)

Prof. Mrs. S. M. Phatak

Dr. (Mrs) M Saha

Prof. M.T. Wankhede-Barsagade

Prof. S. S. Meshram

Dr. (Mrs.) P. N. Kurve

Prof. (Mrs.) U. B. Gokhe

Prof. S. K. Bhosale

Dr. (Mrs.) Pooja Jagasia

Prof. P. S. Mali

Prof. (Mrs.) R. Thomas

Prof. A. S. Pardhi

Prof. A. D. Athawale

Prof. B. S. Dhumale

Prof. (Miss) V. V. Parkar

Prof. (Mrs.) J. M. Pawar

Prof. Ms. H. K. Sonkamble

Prof. Ms. Sai Srees

Cover page Photograph by
Prof. S. G. Bapat

Nature Photographs by
Dr. (Mrs.) M. K. Pejaver

Dr. (Mrs.) N. N. Patil

Dr. M. N. Nyatate

Prof. S. D. Rathod

Dr. (Mrs.) P. N. Kurve

Students Representatives

Mr. Mayur Khairnar (Magazine Secretary)

T.Y.B.Sc.-Physics

Sanket Gawade (Jt. Magazine Secretary)

T.Y.B.Sc.-Physics

Special Thanks

Prof. V. S. Burkule

Prof. (Mrs.) M. M. Ranade

Prof. (Mrs.) M. J. Gholba

Prof. D. R. Choudhari

Mrs. K. H. Manjrekar

नववर्षाच्या शुभेच्छांसह आपल्या हाती “संयुजा” चा नवीन अंक देताना विशेष आनंद होत आहे. आधुनिकीकरणाचे एक पाऊल पुढे तसेच पर्यावरणाचे संरक्षण (Save Paper Save Tree) ह्या दृष्टीने संयुजाचा अंक e-magazine म्हणून सुद्धा उपलब्ध करून देत आहोत.

शोर भारतीय गणितज्ञ श्रीनिवास रामानुजन यांच्या १२५व्या जयंती वर्षानिमित्त २०१२ साल राष्ट्रीय गणित वर्ष म्हणून घोषित झाले आहे. त्या निमित्त भारताच्या उज्ज्वल गणिती परंपरेची आठवण झाल्याशिवाय रहात नाही. गणिताचे औपचारिक शिक्षण नसतानाही गणित विश्लेषण, संख्यासिद्धांत अनंत श्रेणी, अखंडीत अपूर्णाक याबाबत त्यांनी मांडलेल्या निष्कर्षांनी पुढील अनेक संशोधनांना चालना मिळाली. त्यांनी ३००० च्या आसपास प्रमेये मांडली आहेत. त्यांचे हे कार्य आजच्या नवीन पिढीला प्रेरणादायक ठरेल. सरते वर्ष २०११ हे आंतरराष्ट्रीय रसायन शास्त्र वर्ष होते, त्यानिमित्त आपल्या महाविद्यालयात रसायनशास्त्र विभागातर्फे घेण्यात आलेल्या परिसंवादाचा वृत्तांत सदर अंकात प्रकाशित करत आहोत. ‘सुपरकंडक्टीव्हिटीचा’ शोध लागून १०० वर्षे झाली त्याचे औचित्य साधून पदार्थविज्ञान विभाग प्रमुख डॉ. मनोहर न्यायते यांचा लेख प्रसिध्द करत आहोत. वरील विषयाबरोबरच अंकाचे देखणेपण वृद्धीगत करण्यासाठी विविध ‘निसर्ग’ छायाचित्रे सुद्धा प्रकाशित करत आहोत. त्यानिमित्त तरुणाई निसर्ग संवर्धनास प्रवृत्त होईल ही अपेक्षा. आपल्या विद्यार्थ्यांना उद्योग जगताकडे आकृष्ट करण्यासाठी आपले माजी विद्यार्थी व यशस्वी उद्योजक श्री. सुनील अमृतकर यांची मुलाखत नक्कीच उपयुक्त ठरेल. यांच्या जोडीला शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी यांचे साहित्य आहेच.

आपल्या देशात ‘आई’ या विषयावर अनेक कथा, कविता, कादंबऱ्या प्रकाशित झाल्या आहेत. अनेक नाटके चित्रपट प्रदर्शित झाले आहेत. तरी सुद्धा आपल्याला अजून स्त्रीभ्रुण हत्ये विरुद्ध प्रचार करावा लागतो हा मोठा विराधाभास आहे. त्यात बदल म्हणून ‘बाबा’ ह्या विषयावर एक लेख प्रकाशित करत आहोत या अंकात Sanyuja Archives हे नवीन सदर चालु करीत आहोत. यंदा Sanyuja Archives या सदरात १९९७-९८ मध्ये प्रकाशित झालेला एक लेख पुन्हा प्रकाशित करीत आहोत. १५ वर्षांपूर्वी मोबाईल ही एक अदभुत वस्तु होती, त्याबद्दल मुलभूत माहितीसुद्धा जनसामान्यांना नव्हती. आज मोबाईल हा सर्व सामान्यांना उपलब्ध आहे. वैज्ञानिक प्रगतीचा हा वेग थक्क करणारा आहे.

महाविद्यालयीन विश्वात गत वर्षातील महत्वाच्या घटना म्हणजे आपल्या महाविद्यालयाला उत्कृष्ट महाविद्यालय पारितोषिक मिळाले तसेच आपल्या प्राचार्या डॉ. माधुरी पेजावर या विद्यापीठात ‘अधिष्ठाता’ ह्या पदावर निवडून आल्याबद्दल त्यांचे व सर्व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, विद्यार्थी व व्यवस्थापन यांचे अभिनंदन.

हा अंक आपणा सर्वांना आवडेल ही आशा. या अंकाच्या निर्मिती व प्रकाशनात प्राचार्या डॉ. माधुरी पेजावर, वरिष्ठ महाविद्यालय उपप्राचार्य श्री. व्ही. एस्. बुरकुले सर, कनिष्ठ महाविद्यालय उपप्राचार्य श्री. एच. बी. काटकर सर, पर्यवेक्षिका डॉ. मंगला बोरकर मंडम यांचे अनमोल मार्गदर्शन व सहाय्य मिळाले. मॅगझिन समितीमधील सर्व सदस्यांच्या व विद्यार्थी प्रतिनिधी यांच्या मदती शिवाय या अंकाची निर्मिती व प्रकाशन अशक्य होते. क्वालिटी प्रिंटर्सचे श्री. रणदिवे, गुरुप्रसाद प्रोसेसचे श्री. प्रसाद सावंत व सौ. राजश्री सावंत यासर्वांचे मनःपूर्वक आभार. या अंकात काही त्रुटी राहिल्या असतील तर आपण त्याबद्दल क्षमा कराल ही खात्री.

प्रा. एस. जी. बायट
Co-ordinator
Magazine Committee

From Principal's Desk

२०११-२०१२ या अभ्यासवर्षात शैक्षणिक क्षेत्रात मुंबई विद्यापीठामध्ये बरेच बदल घडून आले. नवीन अभ्यास मंडळे, नवीन शिक्षणक्रम, नवीन परीक्षापद्धत. या सर्वांबरोबर आपल्या महाविद्यालयातील प्राध्यापकांनी उत्तम बाजी मारली. वेगवेगळ्या अभ्यासमंडळांमध्ये आपले शिक्षक निवडून आले. आपले विद्यार्थीही परीक्षांमध्ये उत्तम यश मिळवून विद्यापीठात चमकले.

मुंबई विद्यापीठाचा 'उत्कृष्ट महाविद्यालयांचा' बहुमान आपल्या महाविद्यालयाने मिळवला. संशोधनामध्येही विद्यार्थी व शिक्षकांनी उत्तम कामगिरी केली.

या सर्वांबरोबरच महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना सक्षम बनवण्याकरीता आपण वेगवेगळे उपक्रम हाती घेतले. कलामंडळ, क्रिडामंडळ, छात्रसेना, राष्ट्रीय सेवा योजना, नियतकालीक व इतर सर्व मंडळांनी वर्षभर वेगवेगळे उपक्रम हाती घेऊन तडीस नेले. या सर्वांतून विद्यार्थी घडवण्याचा प्रयत्न नक्कीच केला जातो. हा विद्यार्थीच पुढे भारताचा उत्तम नागरीक बनण्याकरीता महाविद्यालय प्रयत्नशील रहाते.

अभ्यासाव्यतिरिक्त जसे क्रिडा किंवा सांस्कृतिक कार्यक्रम केले गेले तसेच महाविद्यालयातर्फे राष्ट्रीय स्तरावर चर्चासत्र व कार्यशाळांचे आयोजनही केले गेले. या सर्वांमध्ये विद्यार्थ्यांची उपस्थिती, सहभाग व शिस्त प्रशंसनीय होती.

या संस्कारक्षम वयात महाविद्यालयात होणाऱ्या या सर्वच उपक्रमांचा फायदा जर विद्यार्थी मित्रांनी घेतला तर नक्कीच तुम्हाला व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या दुसऱ्या वर्गांना जाण्याची गरज पडणार नाही. मित्रांनो मी तुम्हाला फक्त एवढेच सांगू इच्छिते की, शांतपणे विचार करून स्वतःची आवड जाणून घ्या व आवडीच्या क्षेत्रात कर्तृत्व गाजवण्याकरीता लागणारे सर्व कौशल्य आत्मसात करा तसेच या स्पर्धात्मक जगात टिकाव निश्चित.

प्राचार्या

डॉ.सौ.माधुरी पेजावर

अनुक्रमणिका

1. Celebrating 100 years of superconductivity.....	5-8
2. Install Love	9-10
3. Sanyuja Archives	11
4. Wonder Vegetables	12-13
5. My Homeopathy Practice	14-16
6. हास्यतुषार	17
7. एका मध्यमवर्गीयाचे आत्मनिवेदन	18-19
8. एका यशस्वी उद्योजकाची मुलाखत	20-23
9. झटपट शहाणपण	24
10. वस्तुंओ की बढ़ती हुई कीमते	25
11. नन्हा एक दीप, भाज्यांचे पत्र	26
12. सातत्य आणि निकाल	27-28
13. Thoughts become things	29-31
14. स्त्री भ्रूण हत्या	32-34
15. बाबा	35-36
16. असाइनमेंट	37
17. निरोप घेताना	38
18. आम्हाला समाज कार्य करायच आहे	39-40
19. आयुष्य एक रांगोळी आहे	41
20. भ्रष्टाचाराचा भस्मासुर	42-43
21. टेन्शन, टेन्शन...पहिलं प्रेम	44
22. माझा नेपाळचा प्रवास	45-46
23. हसना जरूरी है	47
24. Students Council 2011-12	48
25. Junior College H.S.C. Results	49
26. T.Y.B.Sc. Result	50
27. Endowment Prizes	52-56
28. Achievements of our Teachers	57-61
29. Some Student Achievers	62
30. Chemistry Seminar Report	63
31. Reports	65

Celebrating 100 years of Superconductivity

२०२२

One of the most amazing properties of solids is that certain metals and some alloys lose almost entire electrical resistivity (i.e. infinite conductivity) when they are cooled to sufficiently low temperatures. This phenomenon is known as superconductivity. This phenomenon was first observed by Dutch scientist H. K. Onnes in 1911 at Leiden laboratory, Netherland.

He observed a sudden decrease in the resistivity when pure Mercury was cooled down to below 4.2K of temperature. The temperature at which transition takes place in absence of magnetic field is called critical temperature (T_c). It is found to be different for different substances. Above T_c , a given specimen is in normal state, while below T_c it is in superconducting state.

Kamerlingh Onnes conducted electrical analysis of pure metals (mercury, tin and lead) at very low temperatures. Some, such as William Thomson, Lord Kelvin, believed that electrons flowing through a conductor would come to a complete halt or, in other words, metal resistivity would become infinitely large at absolute zero. Others, including Kamerlingh Onnes, felt that a conductor's electrical resistance would steadily decrease and drop to nil. Augustus Matthiessen pointed out when the temperature decreases, the metal conductivity usually improves or in other words, the electrical resistivity usually decreases with a decrease of temperature.

At 4 pm on April 8, 1911, Kamerlingh Onnes found that at 4.2 K the resistance in a solid mercury wire immersed in liquid helium suddenly vanished. He immediately realized the significance of the discovery (as became clear when his notebook was deciphered a century later). He reported that "Mercury has passed into a new state, which on account of its extraordinary

electrical properties may be called the superconductive state". He published more articles about the phenomenon, initially referring to it as "supraconductivity" and, only later adopting the term "superconductivity."

Kamerlingh Onnes received widespread recognition for his work, including the 1913 Nobel Prize in Physics for, in the words of the committee, "his investigations on the properties of matter at low temperatures which led, inter alia, to the production of liquid helium".

Kamerlingh Onnes was born in Groningen, Netherlands. His father, Harm Kamerlingh Onnes, was a brickworks owner. His mother was Anna Gerdina Coers of Arnhem.

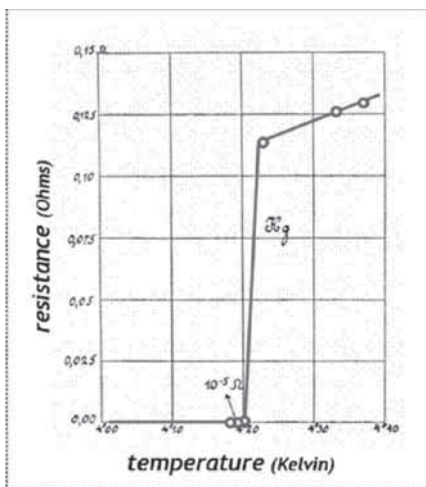
In 1870, Kamerlingh Onnes attended the University of Groningen. He studied under Robert Bunsen and Gustav Kirchhoff at the University of Heidelberg from 1871 to 1873. Again at Groningen, he obtained his masters in 1878 and a doctorate in 1879. His thesis was "Nieuwe bewijzen voor de aswenteling der aarde" (tr. New proofs of the rotation of the earth). From 1878 to 1882 he was assistant to Johannes Bosscha, the director of the TU Delft (then Delft Polytechnic), for whom he substituted as lecturer in 1881 and 1882.

From 1882 to 1923 Kamerlingh Onnes served as professor of experimental physics at the University of Leiden. In 1904 he founded a very large cryogenics laboratory and invited other researchers to the location, which made him highly regarded in the scientific community. In 1908, he was the first physicist to liquify helium, using the Hampson-Linde cycle and cryostats. Using the Joule-Thomson effect, he lowered the temperature to -269 °C, 3 K. At the time this was the coldest temperature achieved on earth. The original equipment is at the Boerhaave Museum

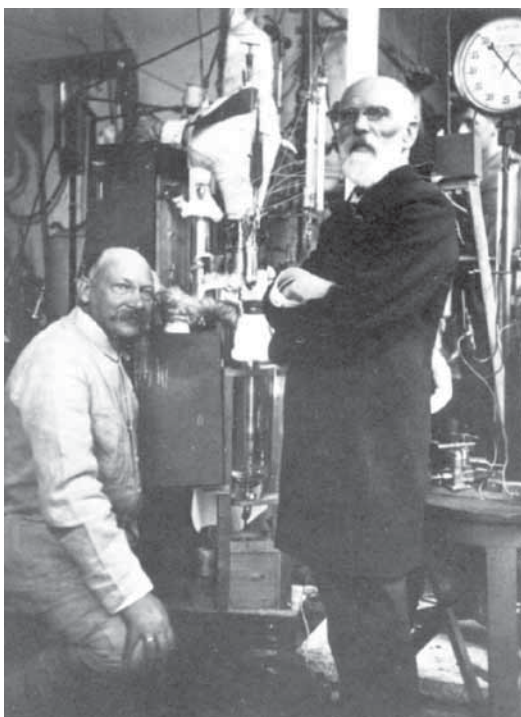

2022-2023

in Leiden.

Fig. 1: Historic plot of resistance (Ohms) against temp (Kelvin) for mercury. It shows superconducting transition at 4.20 K. Within 0.01 K, resistance jumps from unmeasurably small (less than 10^{-6} Ohm) to 0.1 Ohm.

Fig. 2: Kamerlingh Onnes (left) and Johannes Diderik van der Waals in the Leiden physics laboratory, in front of the apparatus used later to condense helium. (Source: Museum Boerhaave, Leiden)

Here are certain things you may want to know about superconductivity:

- Onnes was also first to create liquid helium, which he did on July 10, 1908. Helium becomes liquid at 4.2 K and is the coolant of choice for low-temperature superconductors in such modern applications as particle accelerators, superconducting magnets, magnetic resonance imaging and nuclear magnetic resonance.
- Before Onnes created liquid helium, the lowest temperature available to researchers was 14 K from solid hydrogen.
- Onnes' first experiments on resistance at low temperatures focused on gold and platinum. He later switched to mercury because it was easier to get in pure form. Scientific thinking at the time held that extremely pure metals would most likely show zero resistance at liquid-helium temperatures.
- A year after discovering superconductivity in pure mercury, Onnes experimented with a gold-mercury alloy and found it too became superconducting at 4.2 K. He recorded in his notebook that "*much of the time spent on the preparation of pure mercury...might therefore have been saved...*"
- Onnes' groundbreaking April 8, 1911, experiment also included the first observation of liquid helium's superfluid transition. Superfluids act like liquids with no viscosity, flowing uncontrollably, even up and over the sides of their containers.
- In 1986, Georg Bednorz and Alex K. Mueller of IBM Zurich Research Laboratory

discovered a lanthanum-based material that became superconducting at 35 K, a then-record high temperature.

- In 1987 Paul Chu of the University of Houston substituted yttrium in Bednorz and Mueller's compound and produced yttrium-barium-copper-oxide with a transition temperature of 92 K. This material triggered enormous excitement in the scientific community for two reasons: it held out the promise of one day achieving superconductivity at room temperature, and it was the first material that could become a superconductor with liquid nitrogen cooling instead of liquid helium. Compared to helium, nitrogen is vastly more abundant (it makes up nearly four-fifths of the Earth's atmosphere) and is far easier to produce and handle. Scientists often explained the difference by saying, "Liquid helium costs as much as scotch, but liquid nitrogen is cheaper than beer."
- Heike Kamerlingh Onnes (1913), "for his investigations on the properties of matter at low temperatures which led, inter alia, to the production of liquid helium"
- John Bardeen, Leon N. Cooper, and J. Robert Schrieffer (1972), "for their jointly developed theory of superconductivity, usually called the BCS-theory"
- Leo Esaki, Ivar Giaever, and Brian D. Josephson (1973), "for their experimental discoveries regarding tunneling phenomena in semiconductors and superconductors, respectively," and "for

his theoretical predictions of the properties of a supercurrent through a tunnel barrier, in particular those phenomena which are generally known as the Josephson effects"

- Georg Bednorz and Alex K. Müller (1987), "for their important break-through in the discovery of superconductivity in ceramic materials"
- Alexei A. Abrikosov, Vitaly L. Ginzburg, and Anthony J. Leggett (2003), "for pioneering contributions to the theory of superconductors and superfluids"
- The **Meissner effect** is the expulsion of a magnetic field from a superconductor during its transition to the superconducting state. The German physicists Walther Meissner and Robert Ochsenfeld discovered the phenomenon in 1933 by measuring the magnetic field distribution outside superconducting tin and lead samples. The samples, in the presence of an applied magnetic field, were cooled below what is called their superconducting transition temperature. Below the transition temperature the samples cancelled nearly all magnetic fields inside. They detected this effect only indirectly; because the magnetic flux is conserved by a superconductor, when the interior field decreased the exterior field increased. The experiment demonstrated for the first time that superconductors were more than just perfect conductors and provided a uniquely defining property of the superconducting state. Despite having been known for over 80 years, no dynamical

explanation of the Meissner effect exists within the conventional understanding of superconductivity.

A magnet levitating above a high-temperature superconductor, cooled with liquid nitrogen. Persistent electric current flows on the surface of the superconductor, acting to exclude the magnetic field of the magnet (Faraday's law of induction). This current effectively forms an electromagnet that repels the magnet.

Fig. 3: A magnet levitating above a high-temperature superconductor, cooled with liquid nitrogen.

References:

1. *Revista Brasileira de Ensino de Física*, v. 33, n. 2, 2601 (2011)
www.sbfisica.org.br
2. Feature article, *Physics Today*, Dirk van Delft and Peter Kes, Sept 2010, pp38-43.

Dr. Manohar N. Nyayate
Head, Department of Physics

क
वि
ता

सतांतर

येशू,
तो क्रूस थोडा वेळ माझ्याकडे दे !
जगाचे दुःख
खांद्यावर वाहून नेताना
थकला नाहीस का ?
.... त्यांना बरेच आहे,
स्वतःच्या लक्तरांचे वजन
ज्यांना पेलवत नाही
त्यांना तुझ्या क्रूसाची
कसली चिंता !
तुझा तो काटेरी मुकुट
तोही आण इकडे
तुझ्या कपाळावर बघ
रक्ताचे ओघळ साठल्येत!
कुणालाच दिसणार नाही,
तुझा काटेरी मुकुट
तुझ्या पाठीवरचे वळ
वेदनांच्या लाटा
अविरत ठिबकणारे क्षमाशील रक्त
सारे काही मला दे !
... आता ते उतावीळ आहेत
माझ्या शरीरात खिळे ठोकण्यासाठी
क्रूस वाहून नेण्यापेक्षा
शरीरात खिळे मारणे
त्यांना जास्त सोपे आहे !
तू दिला आहेस विश्वास
उद्या त्यांच्यातला एखादा पुढे येईल
आणि म्हणेल,
तो क्रूस थोडावेळ माझ्याकडे दे !

सतिश मारुती शिंदे

प्रथम वर्ष विज्ञान (सीबीझेड ग्रुप)

विद्या प्रसारक मंडळ

कार्यकारिणी मंडळ २०११-२०१२

प्राचार्या डॉ. (सौ.) एम.के.पेजावर

या वर्षी डॉ. माधुरी पेजावर यांची मुंबई विद्यापीठाच्या विज्ञान अधिष्ठाता म्हणून निवड झाली. त्या शास्त्र विभागाच्या प्रथम महिला अधिष्ठाता आहेत. तसेच त्यांची बेगळूर येथील नॅक संस्थेच्या सध्याच्या नॅक मुल्यांकन पध्दतीची छाननी करण्याच्या समितीवर निवड झाली आहे.

Our Administration

Prof. V. S. Burkule
Vice-Principal
Degree College

Prof. H. B. Katkar
Vice-Principal
Junior College

Dr. (Mrs.) M. U. Borkar
Supervisor

Mr. S. R. Soman
Office Supt.

Mr. Sanjay D. Choudhary
Head Clerk

Principal & Teaching Staff

**Principal Dr. (Mrs.) M.K. Pejaver receiving
NAAC Re-accreditation Certificate.**

**Team B. N. Bandodkar accepting Best College Award from
Vice Chancellor University of Mumbai Dr. Rajan Welukar.**

मुंबई विद्यापीठ

(२००१ - २००६)

नेक नामांकन
"श्रेष्ठत्व - सक्षम विद्यापीठ"

University of Mumbai

"UNIVERSITY WITH POTENTIAL FOR EXCELLENCE"

उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार

(शैक्षणिक वर्ष २००९ - २०१०)

विद्या प्रसारक मंडळाचे

बी. एन. बांदोडकर विज्ञान महाविद्यालय

ठाणे - ४०० ६०१.

यांना बहुमोल शैक्षणिक संपादन आणि विद्यापीठातील विविध यंत्रणेमार्फत
महाविद्यालयातील शिक्षकांचा विद्यापीठाच्या कामकाजातील सहभागाप्रित्यर्थ
प्रदान करण्यात येत आहे.

मुंबई - ४०० ०३२
२६ जानेवारी २०११

डॉ. राजन वेळूकर
कुलगुरु

BEST COLLEGE AWARD

(for the academic year 2009 – 2010)

Awarded

to

Vidya Prasarak Mandal's
B.N.Bandodkar College of Science,
Thane - 400 601

in recognition of valuable academic achievements and
participation in the college teachers in the University
System through various bodies of the University.

Mumbai – 400 032
26th January 2011

Dr. RAJAN WELUKAR
VICE-CHANCELLOR

OUR TOPPERS

Amit Tiwari
T.Y.B.Sc. (1st in Stats)
2nd in University

Kanchan Joshi
T.Y.B.Sc. (Stats)
9th in University

Priyanka Varma
T.Y.B.Sc. (Botony)
2nd in Subject

Dilnawaz
T.Y.B.Sc. (Maths)

Monica Alhat
T.Y.B.Sc. (Zoo)

Bhumika Kulai
T.Y.B.Sc. (Biotech)

Savita Kambli
T.Y.B.Sc. (Micro)

Megha More
T.Y.B.Sc. (Chemistry)

Rahul Chincholkar
T.Y.B.Sc. (I.T.)

Nabila Khalfe
T.Y.B.Sc. (Com.Science)

Shaikh Shabina
T.Y.B.Sc.(Physics)

Sneha Gawade
S.Y.B.Sc. (MS)

Yogesh More
S.Y.B.Sc. (I.T.)

Swarada Paranjape
F.Y.B.Sc. (PMS)

Deepali Abnave
F.Y.B.Sc. (I.T.)

Shefali Sawant
S. Y. J. C.

Prashant Chavan
F. Y. J. C.

OUR LEADERS

Darshan Farswan
General & Gymkhana Secretary

Kamlesh Bachhav
Cultural Secretary

Krishna Buddhadev
Jt.Cultural Secretary

Mayur Khairnar
Magazine Secretary

Sanket Gawde
Jt. Secretary Magazine

Gauravi Jadhav
Lady Representative

Prachi Koli
Lady Representative

Sohil Pawar
Literary Secretary

Mangesh Gaikwad
NSS Secretary

Akshara Chormare
NSS Joint Secretary

Gangaprasad Thapa
NCC Secretary

प्राचार्या, उपप्राचार्या (कनिष्ठ विद्यालय), पर्यवेक्षिका आणि शिक्षकेतर सहकारी.

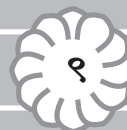

Renovated Physics Laboratory.

JUO
Gangaprasad Thapa

INSTALL LOVE, IT IS REALLY QUITE SIMPLE

Once a Customer went to a Tech Support in his institute to install Love.

Tech. Support : Yes, how can I help you ?

Customer : Well, after much consideration, I have decided to install Love. Can you guide me through the process ?

Tech Support : Yes I can help you. Are you ready to proceed ?

Customer : Well, I am not very technical, but I think I'm ready, as long as you walk me through the steps. Tell me now, what do I do first ?

Tech Support : The first step is to open your Heart, Have you located your Heart ?

Customer : Yes, but there are several other programmes running now. Is it ok to install Love while they are running ?

Tech. Support : Er..... what programmes are running, can you list them for me ?

Customer : Let's see, I have Past Hurt, Low Self-esteem, Grudge and Resentment running right now.

Tech Support : No problem, you can go right ahead. Love will gradually erase Past Hurt from your current operating system. It may remain in your permanent memory but it will no longer disrupt other programmes. Love will eventually override Low self-esteem with a module of its own called High-esteem. However, you have to completely turn off Grudge and Resentment. Those programmes prevent Love from being properly installed. Tell me, can you turn those off ?

Customer : Umm... let me see. Actually, I don't know how to turn them off. Can you tell me how ? Please help.

Tech Support : With pleasure. It's really quite simple. Go to your start menu and invoke Forgiveness. Do this as many times as necessary until Grudge and Resentment have been completely erased.

Customer : Ok, done ! Wow, Love has started installing itself. Is that normal ?

Tech Support : Yes, but remember that you have only the base programme. It's quite basic. You need to begin connecting to other Hearts in order to get the upgrades.

Customer : Oops ! I have an error message Already. It says, 'Error-Programme not run on external components.' What should I do now ?

Tech Support : Don't worry, relax. It means that the Love programme is set up to run on Internal Hearts, but has not yet been run on your Heart. In non-technical terms, it simply means you have to Love yourself before you can Love others.

Customer : So, what should I do ?

Tech support : Pull down self-acceptance; then click on the following Files : Forgive self; Realise your Worth; and Acknowledge your limitations.

Customer : Ok, done. That wasn't too difficult.

Tech Support : Now, copy them to the 'My Heart' directory. The system will overwrite any conflicting files and begin patching faulty programming. Also, you need to delete verbose self-

criticism from all directories and empty your Recycle Bin to make sure it is completely gone and never comes back.

Customer : Got it. Hey ! My heart is filling up with new files, Smile is playing on my monitor and Peace and Contentment are copying themselves all over My Heart. Is this normal ?

Tech Support : Sometimes. For other it takes a while, but eventually everything gets it at the proper time. So love is installed and running. One more thing before we hang up. Love is Free-ware. Be sure to pass it and its various module around to everyone you meet, They will in turn share it with others and return some cool modules back to you.

Customer : Thank you, thank you so much.

By saying this, the customer goes back to his home.

The moral is that we should develop the qualities of Forgiveness, Peace and Contentment and thereby share Love with others and spread it everywhere so that we would be able to make this world a better place to live in .

Sneha N. Tawade

T. Y. B. Sc. Biotechnology

क
वि
ता

जानना चाहता हूँ

जानना चाहता हूँ मैं

आप से बस एक बात ।

जो कभी हुई थी हमारी

तन्हाई मे आप के साथ ।

शायद थी वह उस

पहली बरसात की बात ।

जब भीग गए थे हम

आधी रात के बाद ।

लग रही थी आपको ठंड

उस बरसात की रात ।

जानना चाहता हूँ मैं

आपसे उस बरसात की बात ।

चल रही थी हवा ।

और चल रहा था तूफान ।

धीरे से बह रहे हवा ने

हमसे कुछ कह दिया ।

आपके आँखो ने मानो

जैसे चादर ही ओढली ।

सोच रहे थे हम आप से

कर ले कुछ बात,

उस बरसात की रात ।

जानना चाहता हूँ मैं

आपसे बस एक बात ।

आँखो ही आँखो में

हो रही थी बात ।

वक्त था शायद वो

समझे आप की बात ।

तभी कही से आवाज हुई

आँख खुली तो फिर से

सुबह ही हुई ....

बस मन मे रह गई

वह बरसात की रात ।

जानना चाहता हूँ मैं,

आपसे बस एक बात ।

रोहितकुमार झा

तृतीय वर्ष

SANYUJA ARCHIVES

1997-1998

MOBILE PHONES

Navin Kiran
T. Y. B. Sc.

२०११-२०१२

What is a mobile phone and how it works?

A mobile phone is an automatic battery powered radio. It connects the user to the nearest radio base station of the network operator. A mobile phone uses a computer microchip called a SIM card which identifies the user of the service provider. The SIM card stores details regarding the subscriber in its memory.

How does a mobile phone differ from a cordless phone and pager?

A cordless phone has a limited range and can be used only near the base of the instrument. Mobile phone user can operate in any area covered by the mobile phone network.

A pager allows only one way communication using displayed messages and limits the length of message. A mobile phone permits two way oral communication.

Is a mobile phone network affected by bad weather?

Mobile phone reception is not affected by bad weather, but quality of sound is affected by very heavy the under storms.

How secure and private are conversations conducted over the mobile phone?

Mobile phone services using GSM technology employ very sophisticated equipment which transmit signals in digital forms ensuring absolute security and privacy of the conversation.

Before you buy a mobile phone there are three questions you must ask

- How good is the network?
- How affordable is it for me?
- Will I get prompt assistance when I need it?

When you get 'Yes' on all three counts do not waste time, go get it.

- Our Magazine Joint Secretary Navin Kiran is a student of T.Y.B.Sc. (CHEM). This year he was student co-ordinator for College Quiz Competition. He was also a member of Magazine Committee last year. In our last year magazine he had given a beautiful account of marvellous use of Radio Isotopes. This year he suggests how one can select a mobile phone.

Wonder Vegetables

Know more about these vegetables and don't forget to include them in your menu.

Vegetables are important protective food and highly beneficial for the maintenance of health and prevention of disease. They contain valuable food ingredients which are essential for the proper functioning of the body. Vegetables contain various medicinal and therapeutic agents and are valued mainly for their high vitamin and mineral content. Faulty cooking and prolonged careless storage can however destroy these valuable elements.

1. Carrot :

Nutritionally, carrot is an extremely rich source of Vitamin A.

It is also called as a super food source of Beta-carotene.

Carrots are also rich in Sodium, Sulphur, Chlorine and contains traces of Iodine. The mineral contents in Carrots lie very close to the skin, hence do not peel or scrap off. The juice of carrot is known as a miracle juice. It makes a fine healthy drink.

MEDICINAL VALUES

- It is a anti-oxidant and a powerful cleansing food and has anti-cancer power which comes from both its antioxidant capabilities and its ability to enhance immunological defeses, which is important in preventing and controlling cancer.
- It is one of the most important infection fighting food with wide protective powers.
- It is rich in alkanline elements, which purify and revitalize the blood. It nourishes the entire system and helps in the maintenance of acid and alkaline balance in the body.

- It is also valuable in the elimination of thread worms for children as it is offensive to all parasites.
- Carrots are powerful immunity stimulating food.

2. Beet Root :

This vegetable is a tonic food for Health. Beet juice is considered as one of the best vegetable juice. It is a rich source of natural sugar. It contains sodium, potassium, phosphorus, calcium, sulphur, chlorine, iron, copper, Vitamin B1, B2, B6, C and Nycin. Its juice is rich in easily digestible carbohydrates, but the calorie content is low.

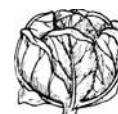
MEDICINAL VALUES

- Have properties to clean kidneys and gall bladder.
- Beet root juice possesses anti-cancer properties and is thus useful in the prevention of cancer.
- Due to its high iron content it regenerates and reactivates Red Blood Cells (RBC) and supplies fresh oxygen to the body. Hence extremely useful in the treatment of Anaemia.

3. Cabbage :

Cabbage is one of the most highly rated leafy vegetables and marvelous food item. This vegetable is chiefly valuable for its high mineral, vitamin content and alkaline salts. The cabbage with green leaves is especially valuable because of its high vitamin content.

MEDICINAL VALUES

- Cabbage has wonderful cleansing

properties.

- b) Recent research has discovered in cabbage a valuable content called tartronic acid, which inhibits the conversion of sugar and other carbohydrates into fat. Hence it is of great value in weight reduction. A 100 gms yields only 27 kilocalories even though it gives lasting feeling of fullness in the stomach.
- c) Cabbage contain several elements and factors which enhance the immunity of the body and arrests aging.
- d) Cabbage possesses oestrogenic activities. They manage oestrogen and thereby help immunize against breast cancer.
- e) Cabbage provides roughage, which is essential to stimulate intestines for the proper action of the bowels.

4. Spinach :

The spinach is leafy vegetables with broad green leaves. it ranks high among all green leafy vegetables. The leaves are cooling and very nutritive. They contribute roughage, colour and flavour to the diet. Spinach are rich in essential amino acids, iron, vitamin A and folic acid.

MEDICINAL VALUES

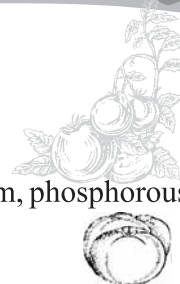
- a) Spinach tops the list of green leafy vegetables, which help prevent cancer, It is an extremely rich source of anti-oxidants anti-cancer compound. It contains about four times more beta-carotene and three times more lutein than brocolli.
- b) This vegetable is rich in fibre and helps to lower the blood cholesterol and is an excellent food remedy for constipation.
- c) Spinach is highly beneficial in building up the blood and in the prevention of anaemia.
- d) Spinach is rich in vitamin - A. This vitamin promotes growth and health, specially health of the eyes.

5. Tomatoes :

Tomatoes are rich in calcium, phosphorous, vitamin -C and vitamin-A.

MEDICINAL VALUES

- a) Tomatoes are beneficial in the treatment of Obesity
- b) being rich source of Vitamin A tomatoes are dependably preventive against night blindness, short sightedness and other diseases of the eyes.

6. Garlic :

Garlic has been held in high esteem for its Health building qualities for centuries. It contains high percentage of minerals and vitamins. It also contains traces of iodine, sulphur and chlorine.

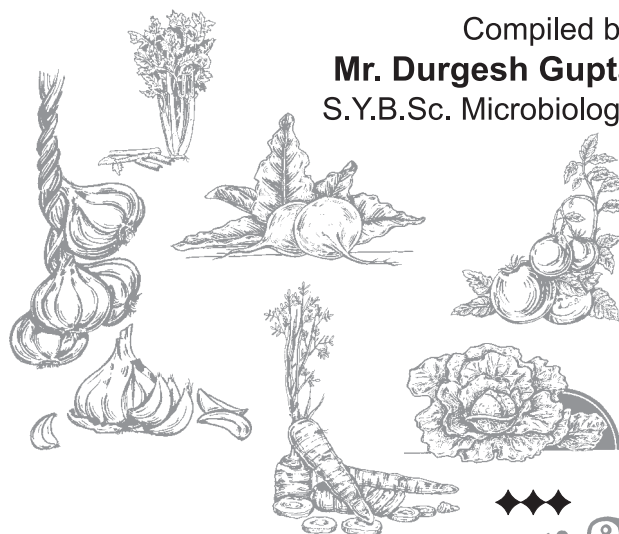
MEDICINAL VALUES

- a) It is regarded as a rejuvenator. It is found to remove toxins and revitalize blood.
- b) The ethers in garlic juice is so potent and penetrating that they help to dissolve accumulated mucous in the sinus cavities, in bronchial tubes and lungs.
- c) It has been found effective in Asthma .
- d) It has an antiseptic effect.

Compiled by

Mr. Durgesh Gupta

S.Y.B.Sc. Microbiology

MY HOMEOPATHY PRACTICE

My homeopathy practice started in a novel way. My elder sister had come to visit us with her one year old son. She was to stay with us for one week. She had got permission from her family members to stay over only if she would take good care of their son as he would often get breathless. Unfortunately he fell sick the very same night that she arrived. She then got very upset as she would have to leave immediately as his doctor was far away and she did not wish to go to any other doctor. I also got worried as I thought I could not help her at all in this matter. Her son was too small and we did not want to take any risk. We also feared the wrath of her husband. However, it so happened that a few days earlier I had completed my Homeopathy Certificate Course and had received my first consignment of homeopathic medicines. It was late night and was not possible to go out. I suggested to my sister that I will try my homeopathy medicine. I assured her that it will not cause any harm and it does not have any side effects. If he is OK by morning she need not go back. And to my great delight and satisfaction with a single dose of Lycopodium 30 he started breathing normal and in the morning there was no trace of his suffering that he had the earlier night. My sister too was happy as she did not have to rush back home. That was the starting point and the success has continued till date with a number of patients reporting "All is well" after taking the medicine.

However I had still not started prescribing medicines to outsiders. It so happened that my 5 month old daughter got severe diarrhea. Her stools would not stop. I was scared that she will soon get dehydrated so I took her to a pediatrician. He got her admitted in the hospital started Intravenous dosage of

very high antibiotics but with no result. I was very much distressed to see my little, cute girl with a big needle in her tiny delicate wrist. The doctor there prescribed pack cells to be given as she was getting weak, but what about the diarrhea which had not stopped ? Immediate requirement was to stop that. More over I was not sure whether the blood would be properly checked for all the viruses (Hepatitis, AIDS etc.) before it was injected in to her blood stream. I finally brought her home and then I tried homeopathy medicine. Upon her stool character I correctly diagnosed it and gave her one dose of pure ginger juice. That was enough for her and the very next day she started getting well formed stools. The cause was so simple, she had developed an allergy for watermelon. She was not given watermelon, but I had consumed it which she got from the milk! This correct diagnosis once again gave me confidence and I started prescribing homeopathy medicines to others also. Following are a few cases showing instant successful results.

One day, one of my neighbours brought her friend and her five year old son to me. They had been to a number of doctors but the boy was getting weaker day by day. Just one month back he was a healthy child. The pediatrician doctor diagnosed that the child is suffering from tuberculosis and had asked the mother to stop giving him a lot many food items, especially the ones the boy liked the most. They had other kids in the family too who were normal and healthy. They had to hide all the food items from this poor chap. At times the other kids also would have to go hungry. They were not even able to cook the food in the house lest the boy will demand for it. In fact this lack of food had made the boy go thinner. And as a result he had no

energy, looking like a very sick person. He was suffering from tonsillitis. First I asked the mother to give him proper nourishment. Start with all the protein diet. This itself gave the boy a little boost. A combination of homeopathic dosage was given for tonsillitis and the boy recovered within no time and was also able to eat ice-cream with other kids !

One day an old acquaintance came to my house. Earlier he would never speak to me as much. I wondered why he had come. It so happened that his 35 years old daughter, a teacher, a mother of two kids suddenly went into depression. She was scared of going into the train and so on. He had to travel with her everywhere. Few doses of Aconite 30, Lachesis 6 and Pulsatilla 6 helped her to gain back her confidence. She had developed menopausal symptoms at an early age.

One of my friends had got in to the habit of chewing tobacco in his college days. He wished to quit that habit, but when he tried to do so he started getting withdrawal symptoms, went into depression, started sudden trembling. One dose of Phosphorus 10M cured him. This remedy was selected in accordance with his personality. He was lean and tall with emaciated features. Some homeopathy medicines are such that they can be prescribed just by looking at the personality.

In yet another case, it so happened that a 5 month old boy had developed intolerance for milk he was not even able to digest mother's milk. A five month old cannot eat anything else. He got continuous loose motion. He was admitted in the hospital. In spite of giving heavy antibiotics, there was no change. More over all the medicines given to him had many severe side effects, such as damaging the vital organs like liver, kidney etc. The doctor declared that nothing can be done. A dose of Mag. Carb 30 helped him recover back. He soon became a healthy boy.

One of my daughter's teacher in the school suddenly started vomiting. He could not retain any thing. He did not want to go to the hospital. He was sure that they would get him admitted and keep him there for a week or so as a similar condition was developed earlier and he did already spend 15 days in the hospital. I gave him Phosphorus 6, Ars alb 6 and Ipecac 6 and asked him to inform me the next day. He did not come. I was wondering why he did not come to report to me, Meanwhile his wife came, on seeing her I thought that his condition worsened, did he finally had to go to the hospital which he was trying to avoid ? However she had come to tell me that he was fine and early in the morning at 7 am he had gone to school with a heavy breakfast !

One of our family friends was to be operated for hernia. He had not informed this to us earlier. One day early in the morning the door bell rang. I was wondering who could have come so early ? This person was standing at the door very much agitated. He told me that he had run away from the hospital as he did not want to get operated. He too got his medicine from me and his hernia was cured without operation. This happened when he was 62, now he is 74 years old.

One of my students had got admission in US. He was a brilliant, IIT student and wanted to go the United States for his further studies . His tickets had already been booked. He had to join the college on a given date, if not, his admission would have been cancelled. Just before leaving, he was detected with hapatitis A. His doctor would not permit him to leave India. As his condition was quite serious, his mother came to me and asked if I could give him medicine for the same. In homeopathy there is very good combination of medicines for jaundice, within four days, the severity becomes less and within eight days there is

complete cure. He took the medicine and later went to his doctor; got a clean chit from him. His doctor wondered how this could happen in such a short period. He could leave for US on the same date that his tickets were booked. Never the less I was happy that he could pursue his studies in the foreign and without any health problems. Lot many cases can be narrated, but let us now see what homeopathy means.

Homeopathy is a system of therapeutics based on the principle “Similia Similibus Curantur” which means “Let likes be cured by likes.” It was discovered by the celebrated German Physician, Dr. Samuel Hahneman (1755-1843). The similia principle was known to some earlier physicians too, but it was Hahneman who developed a system of therapy based on it. It all began with his famous Cinchona experiment in 1790. Cinchona bark (Quinine) was a popular medicine for Malaria but its mode of action was not known. Thus Hahneman decided to study the action of Cinchona on himself. After taking the dosage for several weeks twice a day, he was surprised to note that he found himself developing symptoms of Malaria. All the symptoms subsided when the drug was stopped but appeared again on resuming the trial. He then tested it with his family members and similar results were obtained. After testing with other drugs Hahneman concluded that a proper remedy for a patient ought to be the one that could produce in a healthy person symptoms similar to those exhibited by the patient.

The first and probably the most important step in the study of homeopathy is acquisition of proper knowledge of common remedies through their reliable and characteristic symptoms. A proper study of human physiology and anatomy is also essential. Moreover, accurate diagnosis and selection of remedy is very important.

Favaourable factors of Homoeopathy

are that they are extremely safe even in the hands of a novice, complete absence of any side effects, total lack of toxicity, impossible to overdose, can never cause any pathology.

There are some misconceptions about Homeopathy medicines, which are actually not true.

1. Homeopathy is slow in it's action. Actually it is not slow. Most of the acute diseases like Tonsillitis, Bronchitis, Influenza, Gastro-enteritis, Dysentery, Diphtheria etc can be successfully and quickly treated. In chronic disaeases, prolonged or life long use of powerful toxic drugs can be avoided. Modern drugs can be reserved for very severe episodes.
2. Cases of dyspepsia, hyperacidity, peptic ulcer, colitis, amoebiasis, haemorrhoids, anal fissures, nephritis, arthritis, spondylosis, gynaecological disorders, various acute skin infections, certain diseases of cardio vascular system, a number of allergic conditions etc. can be successfully treated with homeopathic remedies.
3. High potencies should not be used in young children and old persons. This is also a misplaced notion. Any remedy in any potency can be given to any patient in any group.
4. Certain remedies are termed as male or female remedies. Certain remedies show symptoms commonly occuring in males or females. But it can be administered according to the symptoms. Sexwise grouping of remedies is misleading and therefore not desirable.
5. Does a patient develop immunity to all other therapies once he takes homeopathic treatment? No, never.
6. Failure of the homeopathic remedy is often attributed to the ingestion of coffee, garlic spices etc. this is also not true.

Dr. Mrs. M.U.Borkar
Biology Department

हास्य तुषार

२०२२-२०२३

एका प्रौढ व्यक्तीचा एका तरुणीस धक्का लागला.

तो म्हणाला : सॉरी

ती म्हणाली : बावळट कुठला, स्टुपिड, वगैरे वगैरे.....

थोड्या वेळाने एका तरुणाने येऊन तिला धक्का मारला.

तो म्हणाला : सॉरी

ती हसून म्हणाली : इटस् ओके

मग पुढे सरसावून त्या प्रौढ व्यक्तीने तिला विचारले,

माझ्या सॉरीचे स्पेलिंग चुकीचे होते का ?

सिनेमा हॉलमध्ये सिनेमा चालू असताना दोन महिला ऐकमेकींशी बोलत असतात. मागच्या रांगेत **बसलेला बंडू :** माफ करा, मला काहीही ऐकू येत नाहीए.

महिला : तुला ऐकू यावं म्हणून आम्ही थोडंच बोलतोय ?

डॉ.बाळू आणि डॉ. काळू हे दोन डॉक्टर मित्र गप्पा मारीत होते.

त्यापैकी डॉ. बाळू हुशार पण विक्षिप्त होता. काळू नेहमी त्याची चेष्टा करे.

काळू : 'मी उन्हाळ्यात गोव्याला गेलो. एक माणूस समुद्रात पोहायला गेला आणि परत आलाच नाही. तुझा यावरून काय निष्कर्ष ?

बाळू : "निष्कर्ष हा की, माणूस खारट पाण्यात विरघळतो. "

कॉलेजचा पहिला दिवस

मुलगा : हॅलो ....तुझं नाव काय गं ?

मुलगी : सगळेजण मला ताई म्हणतात.

मुलगा : अरे वा .... मला पण सगळे भावोजी म्हणून हाक मारतात.

शामराव : अहो पुजारी, यंदाच माझी बायपास झाली आहे. त्याचा नवस फेडायला मी आज मंदिरात आलो आहे. जरा देवाकडे जोरदार गाऱ्हाणे होऊन जाऊ द्या.

पुजारी : देवा परमेश्वरा ! शामरावांची यंदा बायपास झाली आहे तशी ती दरवर्षी होऊ दे रे भगवंता !

नॅनोच्या तिसऱ्या पिढीला काय म्हणाल ? .....

सोप्पाय की, सोडियम नायट्रेट ..... का ?

कारण हा सोडियम नायट्रेट चा फॉर्म्युला आहे ना ।

प्रा. प्रकाश माळी
रसायनशास्त्र विभाग

एका मध्यमवर्गीयाचे आत्मनिवेदन

नमस्कार मंडळी !

मी तुम्हासर्वासारखाच रोज घाम गाळून पैसे कमविणारा मध्यमवर्गीय ! आज मी तुम्हाला माझी कहाणी सांगू इच्छितो. आपण सर्वजण एकाच तलावातील मासे ! त्यामुळे तुम्हीही माझी कहाणी ऐकण्यास उत्सुक असाल याची मला खात्री आहे.

मी लहानपणी मध्यमवर्गीय कुटुंबातच वाढलो. लहानपण अगदी सुखात गेले त्यामुळे एका मध्यमवर्गीयाला ज्या झळा लागतात त्या मला लागल्या नाहीत किंबहुना माझ्यापर्यंत पोहोचू दिल्या नाहीत त्या! परंतु जसजसा मोठा झालो तसतसे बाहेरच्या जगाचे चटके लागू लागले. कॉलेजमधील त्या प्रवेशासाठीच्या रांगा ते पार नोकरी मिळेपर्यंत प्रचंड कष्ट करावे लागले.

मी एका बँकेत कर्मचारी आहे. पगार तसा चार माणसे दिवसातून तीनदा खाऊ शकतील एवढा आहे.

घर असावे घरासारखे
नकोत नुसत्या भिंती,
त्यामध्ये असावा प्रेमजिव्हाळा,
नकोत नुसती नाती !

याप्रमाणे कुटुंबात आम्ही राहतो, तेही अगदी गुण्यागोविंदाने ! आपण सारे मध्यमवर्गीय नेहमी सरळमार्गानेच चालतो. काळे धंदे, लबाड्या, छक्के पंजे काही आपल्याला कळत नाहीत. आपल्या घरातील लक्ष्मी ही किती पवित्र असते ! नाही का? परंतु अशा या वाटेवर नेहमी काट्यांचा केवढा सडा पडलेला असतो ! तरीही

आपण आपले, त्या होणाऱ्या वेदना सहन करत, अगदी पाय रक्तबंबाळ झाले तरीही, त्या रस्त्यावरून कधीही अप्रामाणिकपणाच्या एक्सप्रेस हायवे कडे जात नाही. आपल्याला आपली पायवाटच चांगली वाटते कारण त्या पायवाटेवर जरी ढिगभर जखमा झाल्या तरीही त्या आपण सहन करतो फक्त आणि फक्त आपल्या कुटुंबासाठी !

अवघे झाले जीर्ण-शीर्ण
अन् सुन्न झाल्या दिशा,
खूप सोसले आता झाली,
मुकी माझी भाषा !

अशी परिस्थिती असतानाही आपण “भ्रष्टाचार” या राक्षसाला बळी पडत नाही. मोडू पण वाकणार नाही. या तत्वाशी किती एकनिष्ठ असतो आपण ! “महागाई ” सारख्या दैत्याला तोंड देता देतां नाकी नऊ येतात. पण संस्कारांची शिदोरी आपण टाकून देऊ शकत नाही. भाज्यांचे वाढलेले दर, शिक्षणाच्या नावाखाली उकळल्या जाणाऱ्या देणग्या यांमुळे तोडाला फेस येतो. तरीही डोळ्याला झापडे लावलेल्या घोड्याप्रमाणे आपण आपले कुटुंब सुखात ठेवण्याचा प्रयत्न करत असतो. चांगली २ बीएचकेची सदनिका असावी, दोन वेळचं जेवण मिळावं आणि जोडीला थोडसं

सुख एवढ्याच तर असतात. आपल्या अपेक्षा !
पण नाही.... समाजातील राजकारणी, शांत
दिसतोय ना म्हणून डिवचत बसतात.

पण किती अंत बघावा सहनशक्तीचा !
एखादे दिवशी सहन करुन थकलेला हा
मध्यमवर्गीय समाज उतरतो रस्त्यावर, जाळपोळ,
तोडफोड करतो सर्व काही इकडचं तिकडे
करुन टाकतो आणि मग होते क्रांती ! तेव्हा मग
येतात समाजसेवी संघ, आणि मग ज्वालामुखीचा
उद्रेक होऊन, होतो तो फक्त आणि फक्त
क्रांतिकारी बदल !

मध्यमवर्गीय माणूस हा शांत असतो याचा
अर्थ तो झोपलेला आहे असा नव्हे. आमच्याकडे
सुध्दा वाघाचे दात, सिंहाची शक्ती, चित्त्याची
चपळता आणि लांडग्याप्रमाणे बुद्धी आहे परंतु
आम्ही हत्तीप्रमाणे आहोत, सर्व काही दुसऱ्याच्या
भल्यासाठी करतो परंतु बोट दिल्यावर जर तुम्ही
हात पकडलात तर जखमी केल्याशिवाय सोडत
नाही.

याद राखा, पुन्हा आमच्या वाट्याला
गेलात तर...बघालच मग तुम्ही आमचं पुढचं
पाऊल...

अनिकेत रिसबुड
अकरावी -बी

क
वि
ता

रेशीमगाठी

किडा रेशमी विणतो धागे ।
विसरुन जातो जीवन सारे ।
विणता विणता मऊ रेशमी ।
झालर होते प्रेमाची ।
जीवन अविरत कामही करते।
कशासाठी हे मजला न कळते ।
क्षणभर थबकून पातही खावे ।
नित्यपणाने काम करावे ।
कधी न येथे रुसवा फुगवा ।
रेशीम विणता विरुन जावे ।
रेशीम विणता विरुन जावे ।
रेशीमगांठी किती ही पडल्या ।
मला ही न कळे जीवनधारा ।
हातही थकले पायही थकले ।
आई अमुची अशीच होती ।
गतस्मृतीला उजाळा देऊन ।
गुंफीत राहीन रेशीमगांठी ।
कोश संपता विरुन जाईन ।
तुला भेटण्यासाठी येईन ।
हेच मागणे देवापाशी ।
कधी न तुळे या रेशीमगाठी ।

मयुर खैरनार (तृतीय वर्ष)

२०२२-२०२३

एका यशस्वी उद्योजकाची मुलाखत

प्रस्तावना

श्री. सुनील अमृतकर हे आपल्या महाविद्यालयाचे माजी विद्यार्थी माझे वर्गमित्र व ठाण्यातील एक यशस्वी उद्योजक. त्यांनी स्थापन केलेल्या Samcon Industrial Controls Pvt. Ltd. हया कंपनीच्या स्थापनेस पंचवीस वर्षे पूर्ण झाल्या निमित्त माझ्या विद्यार्थी मित्रासह (प्रणव दाते) त्यांच्याशी साधलेला हा संवाद. त्यांच्या वर्तकनगर येथील कार्यालयात झालेल्या या संवादातून प्रकट होणारे त्यांचे व्यक्तिमत्व आपल्या विद्यार्थ्यांना नक्कीच स्फुर्तीदायक ठरेल. शिक्षण व पुढे नोकरी या रुळलेल्या वाटेवरून न जाता त्यांना उद्यम जगताकडे जाण्यास प्रवृत्त करेल अशी खात्री वाटते.

प्रा. सुरेन्द्र बापट

प्रणव : नमस्कार सुनील सर

श्री सुनील : या, बसा.

प्रणव : आमच्या “संयुजा ” अंका करीता आपण वेळ काढलात याबद्दल आभार.

श्री. सुनील : मला यानिमित्त माझ्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांबरोबर संवाद साधण्याची संधी दिल्याबद्दल मी च आभारी आहे.

प्रणव : सर आपले शिक्षण कुठे झाले ?

श्री. सुनील : माझे शालेय शिक्षण मो. ह. विद्यालय, ठाणे व महाविद्यालयीन शिक्षण आताच म्हटल्याप्रमाणे बा. ना. बांदोडकर महाविद्यालय, ठाणे येथून झाले त्यानंतर मी Indian Merchant Chamber चा D.B.M. (Diploma in Business Management) हा कोर्स पूर्ण केला.

प्रणव : शिक्षण पूर्ण केल्यावर लगेचच आपण हा व्यवसाय सुरु केला का?

श्री. सुनील : १९८२ साली B.Sc. (Physics) पदवी मिळाल्यानंतर मी Botliboi या कंपनीत रुजू झालो. या संदर्भात एक आठवण सांगण्यासारखी आहे. माझा कंपनीत

इंटरव्यू झाला व मी संदर्भ (Reference) म्हणून न्यायते सरांचे नाव कंपनीला सुचवले. पुढे कंपनीत रुजू झाल्यावर मला असे समजले की, माझे व इंटरव्यू देणाऱ्या आणखी एका उमेदवाराचे गुण समान होते, परंतु केवळ न्यायते सरांच्या Recommendation Letter मुळे मला प्राधान्य मिळाले.

- प्रणव : मग नोकरी सोडून आपण उद्योगजगताकडे कसे आणि केव्हा वळला ?
- श्री. सुनील : परिस्थितीच्या रेट्यामुळे मी जरी नोकरी करीत असलो तरी प्रथमपासून माझा ओढा हा उद्योग जगताकडेच होता. १९८६ साली लक्ष्मी इंडस्ट्रीयल इस्टेट, वर्तकनगर येथे मी व माझा पार्टनर श्री. नरेन्द्र खरगे यांनी एक गाळा घेतला व तेथे Industrial Panels बनवण्याचा व्यवसाय सुरु केला. १९८६ ते १९९२ पर्यंत मी माझी नोकरी सांभाळून हा व्यवसाय केला. पुढे थोडा जम बसल्यावर १९९२ साली नोकरीचा राजीनामा दिला व पूर्ण वेळ व्यवसाय करू लागलो.
- प्रणव : आपल्याकडे तेव्हा किती जण काम करत होते ?
- श्री. सुनील : जेव्हा आम्ही हा व्यवसाय सुरु केला तेव्हा फक्त तिघे जण कार्यरत होतो.
- प्रणव : आपले ग्राहक कोण होते ? पुढे हा व्यवसाय कसा वाढला ?
- श्री. सुनील : मी ज्या कंपनीत पूर्वी कार्यरत होतो (Botliboi) त्याच कंपनीस मी माझे उत्पादन पुरवीत असे. पुढे (Blue Star, Schneider, Emerson) आदी कारखाने आमचे ग्राहक झाले. सुरवातीच्या काळात काही हजार रुपयांवरून आज आमच्या कंपनीचा टर्नओव्हर जवळजवळ पस्तीस कोटी रुपयांच्या घरात पोहोचला आहे व कंपनीतील कर्मचाऱ्यांची संख्या या घडीस तीनशेच्या वर गेली आहे.
- प्रा. बापट : आपल्या कंपनीतर्फे कोणकोणती उत्पादने बाजारात आणली जातात ?
- श्री. सुनील : आमच्या कारखान्यातून PCC Panels, AHU Panels, APFCR Panels Distribution Boards, MCC Panels इत्यादी विविध उत्पादने होतात.
- प्रा. बापट : आपला USP (Unique Selling Product) काय आहे ?
- श्री. सुनील : वातानुकूलन यंत्रांना लागणारे (Control Units) आमचे सर्वात महत्वाचे उत्पादन आहे. सुरवातीला Bluestar कंपनी दुसऱ्या उत्पादकांकडून हे युनिट खरेदी करीत असे पण त्यात काही त्रुटी आढळल्यामुळे आमच्या कारखान्याला कंट्रोल युनिट पुरवण्याची संधी मिळाली. ही ऑर्डर खुपच मोठी होती. त्या दृष्टीने आम्ही शहापूर येथे साधारण १ एकर जागेत आमचे नवे युनिट सुरु केले. तसेच लक्ष्मी इंडस्ट्रीयल इस्टेट, ठाणे येथे Research and development Lab सुरु केली.

- प्रा. बापट : आपल्याला ह्या व्यवसायात कोणत्या अडचणी आल्या व त्यामुळे आपल्याला

कधी उगाच नोकरी सोडली असे वाटले का ?

श्री. सुनील : व्यवसायात अनेक वेळा छोट्या मोठ्या अडचणी आल्या पण सर्वात कठीण प्रसंग १९९८-९९ च्या सुमारास आला. आम्ही आमच्या जवळील सर्व पूंजी खर्च करून शहापूर येथे नवा कारखाना तर सुरु केला. पण जागतिक परिस्थितीमुळे आम्हाला पाहिजे त्या प्रमाणात ऑर्डरस मिळत नव्हत्या तेव्हा आताच सांगितल्याप्रमाणे वातानुकूलन यंत्राच्या कंट्रोल युनिट ने हात दिला व आम्ही सावरलो. परंतु नोकरी सोडल्याबद्दल पश्चाताप झाला नाही.

प्रा. बापट : आपल्या व्यवसायात आपल्याला आपल्या महाविद्यालयीन शिक्षणाचा कितपत उपयोग होतो ?

श्री. सुनील : महाविद्यालयीन शिक्षण हे व्यवसायात मग तो कोणताही असो नक्कीच उपयोगी पडते हे मी माझ्या अनुभवावरून म्हणू शकतो. माझा विषय पदार्थविज्ञान शास्त्र होता. त्यात मी ज्या संकल्पना शिकलो त्याचा वापर मला माझ्या व्यवसायात सातत्याने करावा लागतो. अर्थात ती शिदोरी आपल्याला पूर्ण काळ पुरेशी ठरू शकत नाही. आपल्याला आपले ज्ञान सतत upgrade करावेच लागते.

प्रा. बापट : याच संदर्भात मला विचारावेसे वाटते की आपल्या कर्मचाऱ्यांची विषयवार टक्केवारी काय आहे?

श्री. सुनील : कुठलेही व्यवस्थापन हे book keeping शिवाय चालू शकत नाही, त्यामुळे साधारण २० टक्के स्टाफ हा कॉमर्स शाखेचा आहे. ३५ टक्के स्टाफ हा टेक्नोकमर्शियल आहे. त्यांना टेक्निकल व कमर्शियल दोन्ही बाबींचे ज्ञान व अनुभव आवश्यक असतो व साधारण ४५ टक्के स्टाफ हा टेक्निकल आहे.

प्रणव : शिक्षण पूर्ण करून स्वतःचा उद्योग सुरु करणाऱ्यांना आपण काय सांगाल ?

श्री. सुनील : मार्केट ऑनॅलिसीस हे अत्यंत महत्वाचे आहे. बाजारात कुठल्या प्रॉडक्टची मागणी आहे ते पुरवणारे कोण आहेत. त्यातील त्रुटी काय आहेत व त्याच्या जोडीला आपली कुवत (आर्थिक व तांत्रिक) किती आहे याचे उत्तम आकलन असावे व त्याच्या जोडीला धैर्य आवश्यक आहे.

प्रा. बापट : आपल्या कंपनीने सामाजिक बांधीलकी लक्षात ठेऊन काही कार्यक्रम राबवले आहेत त्याविषयी सांगाल ?

श्री. सुनील : दहावीत काठावर पास होणाऱ्या किंवा अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आयटीआय मध्ये प्रवेश मिळत नाही अशांना “फादर ऑगनेल” ह्या संस्थेतर्फे आम्ही ट्रेनिंग देतो व आमच्या कंपनीच्या Requirements शी सुसंगत असे कोर्सेस आम्ही त्यांच्याकडून करवून घेतो व पुढे अशांना आमच्या कंपनीत

आम्ही संधी देतो तसेच शहापूर आयटीआय च्या अपग्रेडेशन मध्ये आम्ही पब्लीक प्रायव्हेट पार्टनरशिप च्या अंडर सामील आहोत.

प्रणव : पुढील ५ वर्षाकरीता आपल्या काय योजना आहेत ?

श्री. सुनील : सध्या आमचा टर्नओव्हर ३५ कोटी आहे तो ७० कोटी पर्यंत जाणे अपेक्षित आहे. तसेच आमच्या संस्थेत जे १५-२० वर्षांपासून कार्यरत आहेत त्यांना स्वतः उद्योजक म्हणून स्वतःच्या पायावर उभे करणे हा आमचा उद्देश आहे त्या योगे एक cluster of companies निर्माण करणे हे आमचे स्वप्न आहे.

प्रणव : सर आपण ही बहुमुल्य माहिती दिल्याबद्दल आपले आभार !

प्रा. बापट : आपली मुलाखत आमच्या कॉलेजमधील विद्यार्थीमित्रांना नक्कीच प्रेरणादायी ठरेल.

श्री. सुनील : धन्यवाद !

क
वि
ता

भन्नाट आयुष्य

खरंच ! आयुष्य कसं भन्नाट झालंय....

सारं काही असताना,

मन कसं ओसाड झालंय....

आयुष्यात फक्त एकांतच होता,

तरीही आज सारं मोकाट झालंय....

खरंच! आयुष्य कसं भन्नाट झालंय....

मातीचा दरवळला गंध,

किती गोड वाटायचा....

पण आज सारं कडवट झालंय....

खरंच! आयुष्य कसं भन्नाट झालंय ....

रातकिड्याची किरकिर,

तान्यांचा सहवास,

किती हर्षवून टाकायचा,

पण आज सारं हरवून गेलंय....

खरंच! आयुष्य कसं भन्नाट झालंय ....

प्रणाली कोल्हटकर

तृतीय वर्ष

झटपट शहाणपण

एका महिलेच्या घराबाहेर शुभ्र वस्त्रांमध्ये तीन वृद्ध व्यक्ती बसल्या होत्या. त्यांच्या चेहऱ्यावर जबरदस्त तेज होते. त्या स्त्रीने जाऊन त्यांना विचारले, “तुम्ही अनोळखी दिसत आहात; तुम्हाला भूक लागली असावी. तुम्ही आमच्या घरात या आणि भोजन करा”. त्यातील एक वृद्ध म्हणाला, “घराचा स्वामी घरात आहे का?” ती म्हणाली “नाही”, ते म्हणाले, “कोणत्याही घरात, घराच्या मालकाची आज्ञा आणि इच्छेशिवाय आम्ही प्रवेश करत नाही. तो आल्यावर आम्ही येऊ”. संध्याकाळी त्या स्त्रीचा पती घरी आला तिने त्याला सर्व वृत्तांत ऐकवला. तोही एक सज्जन व्यक्ती होता. तो म्हणाला, “ते संपूर्ण दिवस उपाशी असतील. त्यांना लवकर घरात घेऊन ये. त्यांना आपला पाहुणचार स्वीकार करण्याची विनंती कर”. ती स्त्री गेली आणि त्यांना म्हणाली, “घराच्या स्वामीने तुम्हाला आमचा पाहुणचार स्वीकार करण्याची विनंती केली आहे. तुम्ही आत या”, तरी ही ते तिथेच बसून राहिले, स्त्रीने पुन्हा विनंती केली. मग त्यातील एक व्यक्ती म्हणाली, “आमच्यापैकी कोणीतरी एकच जण आत येऊ शकतो. तु तुझ्या पतीस विचार की, कोणाला आत बोलावायचे आहे?” आता मात्र ती स्त्री संभ्रमात पडली. ती म्हणाली, “असे आम्ही कसे ठरवू शकतो?” मग त्यांनी सांगितलं, “आम्ही तिथे संपत्ती, यश आणि प्रेम आहोत. तुझ्या पतीस विचार की, त्यांना कोणाला आमंत्रित करण्याची इच्छा आहे?” स्त्री लगबगीने आत गेली आणि तिने सर्व वृत्तांत आपल्या पतीस सांगितला. तो म्हणाला, “आपण संपत्तीला आत बोलावुया का?” स्त्री म्हणाली, “त्याऐवजी आपण यशास आमंत्रित करूया. यश मिळाले की, संपत्ती आपोआप

मिळेल”. तेवढ्यात त्यांची लहान मुलगी म्हणाली, “आपण प्रेमाला आत बोलावले तर ? आपण आपल्याकडे असलेल्या यश आणि संपत्तीने चांगले जीवन जगतो आहोत, अजून प्रेम असेल तर आपण किती आनंदात जगू शकु.” पती-पत्नीला तिचे म्हणणे पटले आणि मुलीवर खूप प्रेम असल्यामुळे त्यांनी बिलकुल विचार न करता तिचे म्हणणे ऐकले आणि बाहेर जाऊन विचारले, “प्रेम कोण आहे? आत या.”

प्रेम घरात जाऊ लागला. त्याच्यापाठोपाठ यश आणि संपत्ती निघाले. त्यांनी आश्चर्यचकीत होऊन विचारले, “तुम्ही तर फक्त एकच जण घेणार होतात ना?” मग यश म्हणाले, “जिथे प्रेम असेल त्या व्यक्तीची क्षमता वाढते आणि यश त्याला आपोआप मिळाले, यशाबरोबर संपत्ती तर येणारच ना ? तुम्ही प्रेमाऐवजी इतर कोणाला बोलावले असते, तर एकच व्यक्ती आत आली असती आणि जास्त दिवस टिकली ही नसती.”

तात्पर्य : जिथे प्रेम असते, तिथे इतर सर्व सुखे आपोआपच चालत येतात.

विशाल विनोद बीन्हाडी

प्रथम वर्ष - बी.एस.सी.

वस्तुओं की बढ़ती हुई कीमते, कारण व उपाय

२०२०

हमारा देश जिसे कभी सोने की चिड़ीयाँ कहा जाता था इस का कारण यही था कि हमारे देश की जमीन अनाज के रूप में सोना देती थी, परंतु आज इस की हरयाली कम होती जा रही है और अनाज की पैदावार में कमी हो रही है। इस कमी के कारण हमें महंगाई जैसी समस्या का सामना करना पड़ रहा है।

आज के युग में महंगाई एक ऐसा प्रश्न बन गया है जिसका उत्तर परिक्षाभवन में बैठे किसी भी छात्र के पास नहीं है। हमारे देश में जब वित्त मंत्रीजी फरवरी के अंतिम सप्ताह में वार्षिक बजट पेश करते हैं तो सभी देशवासियों की जान सुली पर लटकी रहती है, जैसे वह बजट नहीं बल्कि मौत की सजा सुना रहे हो।

एक साधारण व्यक्ति के लिए महंगाई एक अभिशाप है। वस्तुओं की कीमतें बढ़ती जा रही है। पेट्रोल और डीजल के भाव आसमान को छू रहे हैं, जिसके कारण मोटर साईकल और कार चालकों को सरकारी बसों और ट्रेनों में सवार होना पड़ रहा है।

सरकार की दृष्टि में वह मजदूर जो दिन में १५ या २० रुपये कमाता है वह गरीब नहीं है। हमारे देश के शहरों में २५ टके लोग ऐसे हैं जो हर दिन २० रुपये भी नहीं कमाते, जबकि देहातों में यह संख्या ४१ टके से अधिक है। इससे यह बात सामने आती है कि महंगाई के कारण गरीबी पनप रही है और हमारे देश के अधिक लोग गरीबी-रेखा से नीचे जीवन बसर कर रहे हैं।

आज के इस महंगाई के युग में जब वस्तुओं की कीमतें आसमान को छू रही हैं तब एक साधारण व्यक्ति के लिए मुरगन भोजन करना तो दूर की बात दो समय दाल रोटी खाना ही कठिन हो गया है।

महंगाई का सबसे बड़ा कारण जनसंख्या है। हमारे देश की लोकसंख्या तेजी से बढ़ रही है, परंतु साधन संपत्ति में कमी होने के कारण सरकार सभी देशवासियों की जरूरतों को पुरा नहीं कर पा रही है। सरकार के इस व्यवहार के कारण निम्न तथा मध्यम वर्ग के लोगों का जीवन कठिन हो गया है।

स्वतंत्रता के बाद भी गरीबी का जीवन गुजारने वाले किसानों से सरकार उनकी जमीनें हड़प लेती है और उन जमीनों पर उद्योग लगाती है। वह किसान जो अपनी खेती की जमीन को अपने औलाद से अधिक प्यार करते हैं, जब सरकार के खिलाफ आवाज उठाते हैं तब नंदीग्राम और सिंगोर जैसे हादसात सामने आते हैं।

हमारे लिए वस्तुओं की कीमते बढ़ा दी जाती हैं। परंतु पोल खुलने पर यह बात सामने आती है कि सरकारी गोदामों में लाखों टन अनाज सड़ रहा है। इस से यह बात सामने आती है की सरकार चाहे किसी भी पार्टी की हो वह गरीबों की हमदर्द कभी नहीं हो सकती।

इस वर्ष सरकारने वस्तुओं की बढ़ती हुई किमतों को रोकने के लिए २४१ मिलियन टन अनाज पैदा करने का प्रयत्न किया है। इस वर्ष अनाज की पैदावार ३ से ४ टक्के अधिक होने की आशा है। हमारे देश से भुखमरी का नाश करना सरकार का सबसे बड़ा कर्तव्य है।

हम भारतवासी हैं। भारत के प्रति हमारी भी कुछ जिम्मेदारियाँ और कर्तव्य हैं। हमें उपलब्ध साधन संपत्ति का उपयोग संभाल कर करना चाहिए। कालाबाजारी करनेवाले गोदामों के मालको को कड़ी से कड़ी सजा देनी चाहिए, ताकि हमारे देश की स्थिति बनी रहें। हमे देश की उन्नति और प्रगति के लिए भी यथाशक्ती सहायता करनी चाहिए। यदि हमने इन सभी बातों को अपने जीवन में लाने की कोशिश की तो ही हमारा देश प्रगतीशील बन जाएगा और हमारे देश से महंगाई और इस जैसी दुसरी समस्या दूर हो पाएगी।

बिरयानी एक ख्वाब, चिकन एक ख्याले खाम
गेहूँ, चावल, शक्कर को तरसने लगी अवाम
दाले पहोच से दूर तो पहले ही हो चुकी,
अब आसमान को छुने लगे सब्जियों के दाम।

सय्यद हुमराई मोहम्मद अली
बारावी

जल्हा एक दीप

प्रगति का मुख्य साधन है	:	अटल धैर्य
धैर्य की कसोटी है	:	विपत्ति
विपत्ति के समय साथी है	:	साहस
काम करने का श्रेष्ठ मुहूर्त है	:	आज और अभी
शांति का मार्ग है एक	:	संतोष
उन्नति का शत्रु है एक	:	आलस
आलस्य का परिणाम	:	दरिद्रता
सफलता का रहस्य है	:	कडा परिश्रम
शक्ति क्षय होने का बडा कारण	:	भय
मन को जलाने वाली वह आस है	:	क्रोध
संसार में दुःखी वह आदमी है	:	जो असंतुष्ट हो
मनुष्य का एक अमर सहारा है	:	आशा
मानवता का अपमान है एक	:	भूखमरी
एक वह वस्तु है जो देने से मिलती है :	:	सम्मान

सतिश मारुती शिंदे प्रथम वर्ष विज्ञान (सीबीझेड ग्रुप)

भाज्यांचे पत्र

प्रिय बटाटे दादास,

लाडक्या दोडक्याचा नमस्कार,

बरेच दिवस झाले, पत्र पाठविले नाही. राग मानू नये. तुझी तब्येत कशी आहे? पावसाळ्यात त्रास होत नाही ना ? इकडे आले, लसूण ठीक आहेत. त्यांची काळजी करू नये. शेवग्याची तब्येत सुधारत नाही. फ्लॉवर, कोबी यांना मात्र लठ्ठपणा आला आहे. टोमॅटो बरा आहे. भोपळा आपल्या वजनाने, वयाने खूप शिकला आहे.

कोथिंबीर व पालक मेडिकल कोर्सला जात आहेत. गाजर व रताळ्याने शाळा सोडली. ते सध्या टवाळक्या करतात. कांदयाचा प्रेमभंग झाल्याने त्याने विळीवर प्राण दिले व आत्महत्या करून सर्वाना रडविले. सुरण व बीट जीममध्ये जात आहेत. लिंबू सध्या रांगत आहे . भेंडीला सर्दीचा खूप त्रास आहे. वांग्याच्या पोटात जंतू झाल्याने तो आजारी आहे.

बरं बटाटे दादा, आता जास्त काही लिहीत नाही, तब्येत सांभाळ, इकडे सर्व ठीक आहे. कु. तोंडली, कु. घोसाळी यांना पापा.

तुझाच
दादा दोडके

मु. पो. भाजी मळा, ता. सांगली

प्रतिमा एस. वानकट्टे (अकरावी)

सातत्य आणि निकाल

२०२०-२०२१

जो यशस्वी ठरतो तो कधीच माघार घेत नाही.
जो माघार घेतो तो कधीच यशस्वी होत नाही.

ज्यांच्या वागण्यात सातत्य आहे त्यांची यशाची वाट सुरु झालेली असते. तर इतर आधीच अपयशी होतात.

प्रतिकूल परिस्थितीमध्ये प्रेरणा मिळाली पाहिजे, ही प्रतिकूल परिस्थिती पार करण्यासाठी अधिक प्रयत्न केले पाहिजेत. जे काही अडथळे वाटेत येतील, त्यांचा वर चढून जाण्यासाठी पायऱ्यांसारखा वापर करायचा आणि ह्या टप्प्याने वैयक्तिक प्रगती व यश प्राप्त करून घ्यावयाचे.

संघर्षाशिवाय वाढ नाही आणि वाढीशिवाय संघर्ष नाही. सातत्याशिवाय यश नाही

सातत्यामध्ये येणारे अडथळे कोणते ? यातले मुख्य अडथळे आहेत ते म्हणजे टीकेचे भय, अपयशाचे भय आणि कामपुढे ढकलण्याची सवय.

टीकेचे भय

यात तुम्ही आत्मविश्वास गमाविता. तुमच्यातील निर्मिती क्षमता नाहीशी होते. तुमच्यातील चेतना संपते. जर तुम्ही सतत टीका ऐकत राहिलात तर तुम्हाला स्वतःचीच शंका येवू लागते. तुम्ही निराश होता आणि निर्णय घ्यायला कमकुवत ठरता. एक सतत लक्षात ठेवावयाचे की जे लोक टीका करतात ते अज्ञानपोटी, ईर्ष्यापोटी किंवा न्यूनगंडापोटी परंतु तुमची टीका होत आहे म्हणजे तुम्ही यशाच्या वाटेवर योग्य ते कार्य करीत आहात.

अपयशाचे भय

हे भय तुमच्या शिडातीले वारेच काढून घेते. हे भय प्रामुख्याने, आत्मविश्वासाचा अभाव स्वतःच्या कर्तृत्वावरील अविश्वास यामुळे असते. पण अपयश येत आहे म्हणजेच तुम्ही प्रयत्न करीत आहात. जेवढ्या वेळा अपयश येते तेवढेच नवीन मार्ग उपलब्ध होतात आणि या

सर्वाला तोंड देत यशाची वाट निश्चित होते.

कामपुढे ढकलण्याची सवय.

ही मात्र अपयशाची नांदीच आहे. उदा. जे व्हायचे आहे ते तुम्ही आज काय केले आणि काय केले नाहीत यावर आधीच ठरून गेले आहे. आज केल्यानेच उद्या बदल होणार आहे.

सतत काम केल्यावर सातत्य येते आणि काम सतत पुढे ढकलण्याने आळस येतो आणि यशापासून आपण लांब जातो. निर्णय घेण्यामध्ये तुम्ही जेवढी टाळाटाळ कराल तेवढीच कामे पुढे ढकलण्याची सवय बळावते आणि एक दिवस संकट ओढवते. या कामे पुढे ढकलण्याच्या सवयीतून बाहेर कसे पडावे?

यासाठी कामे पुढे ढकलण्याने काय होते ते समजाऊन घ्या.

जेव्हा कामे पुढे ढकलण्याची सवय बळावते तेव्हा

तुमचा वेळ वाया जातो,
तुमची कामे रेंगाळतात,
तुम्ही संधींना मुकता,
महत्वाच्या भेटींना तुम्ही मुकता.

हे टाळण्यासाठी खालील गोष्टी करा.

तुमच्या नियमित कामाचे वेळापत्रक करा आणि ते तंतोतंत पाळा.

तुमच्या नियमित कामांच्या व्यतिरिक्त करावयाच्या कामांची यादी करा.

प्रत्येक मुलाखतीला वेळेवर पोहोचण्याचा प्रयत्न करा. त्यासाठी अचूक घडयाळ घ्या आणि त्याच्यावर नजर असू द्या.

लागणाऱ्या वेळेचा अंदाज घ्या. त्याप्रमाणे त्या कामाला लागणारी सर्व तयारी पार पाडा. म्हणजेच तुम्ही वेळेत काम पार पाडू शकाल.

टीकेचे भय, अपयशाचे भय तुमच्या कामात अडथळा आणणार नाही याची काळजी घ्या, काम पुढे ढकलण्याचे सोडून द्या व कामाचे सातत्य ठेवा.

सातत्य बळावण्यासाठी खालील गोष्टी करा.

२०२०-२०२१

तुमचे उद्दिष्ट, ध्येय यांचे चित्र तुमच्या मनामध्ये
ईर्ष्यापेटवू द्या. मगच आपल्याशी आपण दृढ राहतो.

ध्येय निश्चित करा.

नियोजन नीटपणे करा आणि कशासाठी ही थांबू
नका जसे की आराम, सुट्टी, बक्षीस, वाढदिवस यापैकी
काहीही.

तुमच्या मताशी सहमत असलेल्या एक
दोघांबरोबर मैत्री ठेवा.

अपयश आले तरी ते कायमचे नाही एवढे लक्षात
ठेवा. तुम्ही किती वेळा पडलात याला महत्त्व नाही, तर

तुम्ही किती वेळा स्वतःला सावरून उठलात याला महत्त्व
आहे.

जे काही करायचे आहे ते आजच करा.
उद्यासाठी काही ठेवू नका.

तुमच्या प्रत्येक कामामध्ये सातत्य असू द्या.

तुम्हाला इच्छित फळ मिळेलच.

डॉ. सौ. मंगला बीरकर
जीवशास्त्र विभाग

ति
ता

एक गरिब मुलगी तिला आलेल्या तिच्या
गरिबीच्या अनुभवांमुळे पडलेले प्रश्न
आपल्या आईला विचारते.

मैत्रिणी माझ्या

नेहमीच गातात सुखाचे गाणे

मग माझ्या नशिबी नाही का सुखात नांदणे?

मीच का बरे दिवसातील चांदणे।

गरिबी

जगी आली जर दिवाळी

तर सगळे भरतात कपड्यांची झोळी

मग माझ्याच का भाळी

फाटकी परकर-चोळी ?

जगी आहेत एवढी पंचपक्वाने जर

ते खाऊ भरतात सगळे आपले उदर

मग मला का मिळत नाही

एकवेळची मीठ-भाकर ?

अकबराच्या महालावानी लोकांची घर,

कुणाच्या इमारती तर कुणाचे बंगले जड,

मग माझ्याच का हाती पड

काटाकुटाचं झोपड ?

जग जगमगले ग आई

कुणी वेळ तर कुणी वीज खाई

मग माझ्याच का भाग्यात नाही

विजेची ही रोशणाई ?

तिच्या या भोळ्याभाबड्या प्रश्नांना
उत्तरे देत तिची आई म्हणते
तू जरी दिवसातील चांदणे
तरी काम तुझे नभाला शोभा देणे
नभी जर नसेलच चांदणे
तर काय कामाचे ते सूर्याचे नांदणे।

भरली ज्यांनी कपड्यांची झोळी
त्यांनी नेहमीच खेळली पैशाची होळी
पण लावण्य तुझे इतके भारी
की झगमगते ती परकर-चोळी

ताटं भरली जरी पंचपक्वानांनी
तरी नाही खाल्ले शिवरायांनी
महाली जरी हजार नोकर
तरी त्यांनी खाल्ली मीठभाकर

बांधली लाखो महालं जरी
त्याला नाही किंमत पोरी
झोपडीतच लिहिली गेली ज्ञानेश्वरी
यालाच आहे किंमत खरी।

नको आपल्याला ती रोशणाई
लोड शेडिंगने ती गळून जाई
आपल्याला सगळं देतो दिवा,
तेवढा सुखाचा प्रकाश हवा।

गरिबी अशी एक अंगाची कळ,
जी देते गरिबांना बळ
पोरी नको करू हळहळ
कारण चिखलातच फुले कमळ।

अनुजा शांताराम पाडेकर

Thoughts become things

Internet च्या महाजालात कधीतरी एखादी अशी माहिती मिळते, जी अगदी अविस्मरणीय अनुभव देवून जाते. असचं काहीस घडल आमच्या बाबतीत आणि आम्हाला (मी व माझे पती) स्कॉटलँड ला जाण्याची संधी मिळाली.

एक दिवस सहजच Google वर International conference on Marine Biodiversity असा शोध घेत असतांना Scotland मधील World conference on Marine Biodiversity (WCMB) चा संदर्भ मिळाला. माझ्या मनात विचार आला की या conference ला जायच आणि त्या क्षणापासून मी research paper present करत असल्याची कल्पना करू लागले. University of Aberdeen आणि St. Andrews University यांच्या सहयोगाने आयोजित केल्या जाणाऱ्या या conference मध्ये जाण्याची कल्पना ही खरतर धाडसीच म्हणायला हवी पण तरी ही त्या मागनि जाण्यासाठी प्रयत्न सुरु केले.

अनारम्भो हि कार्याणा प्रथमं बुद्धिलक्षणम् ।

प्रारंभ्यस्य अन्तगमनं द्वितीयं बुद्धिलक्षणम् ।।

या श्लोकानुसार एकतर एवढा खटाटोप करायला नको होता पण आता सुरुवात केलीच आहे तर शेंडी तुटो वा पारंबी या म्हणी नुसार शोधनिबंध सादर केलाच पाहिजे असा विचार करुन त्या दिशेने काम करण्यास सुरुवात केली.

सर्वात आधी आर्थिक मदत पुरवणाऱ्या संस्थांची माहिती काढली. मदतीला Internet होताच. पात्रता, अटी, नियम, सोयी इत्यादी सगळ्याची यादी तयार केली. दहा महिने आधी

conference ची माहिती मिळाल्यामुळे भरपूर वेळ हाताशी होता. Conference चा विषय आमच कार्यक्षेत्र असल्यामुळे सगळ अगदी साग्रसंगीत करता येणार होतं. चार वर्षांपासून अभ्यासलेली जैविक विविधता, हवामानातील बदल, प्रदुषण याचा data तयार होताच म्हणून, त्यांना दिलेल्या मुदतीत, कामाचा सारांश पाठवून दिला. तो स्वीकारला गेल्याची e-mail पाहिली तेव्हा आमचा आनंद गगनात मावेनासा झाला कारण परदेशी पाठवलेला पहिलाच सारांश होता आणि तो लगेच स्वीकारलाही गेला. त्यात आनंदाची बाब म्हणजे एकूण १३२० सारांशातले ७५० सारांश स्वीकारले होते त्यात आमचा नंबर लागला होता. मग मात्र आम्ही जाण्याच्या विचाराने झपाटून गेलो. विचारांची चक्र वेगाने फिरू लागली. कामाचा आवाकाही वाढला होता. पण मनात एकच ध्यास होता कि कितीही अडचणी आल्या तरी त्यावर मात करुन जायचच.

Registration पासून Hotel Booking पर्यंत सर्व internet द्वारा घरी बसून केल होत. केवळ परदेशात शोधनिबंध वाचण्याचाच नव्हे तर परदेशी जाण्याचाही पहिलाच अनुभव होता, त्यामुळे माझ्या मनात बरीच भीती होती, अनेक प्रश्न होते. एकीकडे Travel grant देणाऱ्या संस्थांना अर्ज करण सुरु होतच. Visa मिळाला, शोध निबंध पूर्ण झाला आणि एक दिवस खरोखर (२४ सप्टेंबर २०११) मुंबई - लंडन आणि लंडन - ऑबर्डीन असा प्रवास करण्याचा दिवस येवून ठेपला.

सर्वांच्या सदिच्छा सोबत घेऊन, रात्री १०.०० वाजता Aberdeen शहरात पोहचलो.

एवढ्या रात्री सुनसान विमान तळावर फक्त आमच्या विमानातून उतरलेले प्रवासीच होते. परंतु इच्छित स्थळी जाण्यासाठी Taxi बोलवण्याची सोय होती.

Conference, २६ सप्टेंबर पासून सुरु होणार होती. एक दिवस आधी पोहचल्यामुळे तिथल्या वातावरणाशी परिचीत होण्यासाठी आम्हाला पुरेसा वेळ मिळाला. त्या दिवशी शहरात फिरलो. राखाडी दगडांनी बांधलेल्या बंगल्यांचे गुलाबाच्या बगिच्यांचे, स्वच्छ रस्त्यांचे ते शहर आम्हाला खुप आवडले. प्रत्येक घरासमोर अंगणात विविध रंगी फुलांचा बगीचा, घराला पारदर्शी खिडक्या, पांढरे जाळीदार पडदे अगदी नजर खिळवून टाकत होते. मी फुलांचे फोटो काढत असतांना तिथल्या एका आजीबाईनी स्वतःहून येवून आम्हाला Duthie Park नावाच्या मोठ्या flower Garden मध्ये जाण्याचा सल्ला दिला. तिथली विविध रंगी, विविध आकाराची अप्रतिम सुंदर फुले पाहून आम्ही आवाकच झालो. Winter Garden हे तिथले विशेष आकर्षण आहे. इतर ऋतुंमध्ये तापमान ०°C ते २०°C पर्यंत जाते त्यामुळे फुले नसतात.

Conference, दुसऱ्या दिवसापासून म्हणजे २६ तारखे पासून सुरु झाली. तिथला थाट तर आणखीच और होता. जगाच्या काना कोपऱ्यातून बरेच लोक आले होते. ७६ देशांतून जवळपास १००० शास्त्रज्ञ उपस्थित होते. सभागृहातल्या १० वेगवेगळ्या कक्षांमध्ये विविध विषयांवरील सत्रे चालू होती. प्रत्येक ठिकाणी काहीतरी नवीन शिकायला मिळत होते. थोडक्यात म्हणजे “केल्याने देशाटन ” खरचं खुप काही नवनवीन गोष्टी कळत होत्या . शोधनिबंधांचे सादरीकरण तांत्रिक दृष्ट्या अतिशय प्रगत होते. e-posters हा एक आधुनिक तंत्रज्ञानाचा उत्तम

नमुना होता. एकूण ३२ screens लावले होते. त्यामुळे सादरकर्त्याला पुर्णवेळ त्या एकाच ठिकाणी थांबण्याची गरज नव्हती.

मी, समुद्रातील पाणबुडे, समुद्रातील खोलवर असलेली जैवविविधता आणि किनाऱ्याजवळील जैव विविधतेच्या सत्रांमध्ये उपस्थित राहिले. या सत्रांचा खुप फायदा झाला. आमचे सादरीकरण २९ तारखेला होते. तयारी तरजय्यत केली होती. तरी ही मनावर दडपण होत. व्यासपीठावर गेल्यावर मात्र तेही गेलं. आम्ही दोघांनी मिळून सादर करण्याच ठरवलं होत. त्या साठी पंधरा मिनिटे देण्यात आली होती. त्यात आम्ही तयार केलेले सादरीकरण सहज पुर्ण झाले. आपल्या समुद्र किनाऱ्याची जैवविविधता त्यांना फार भावली. सगळे तन्मयतेने फोटो पहात होते. प्रेक्षक शास्त्रज्ञांनी कामाची प्रशंसा केली.

त्यावेळी आईवडील, शिक्षक, सहकारी, या सर्वांची तीव्रतेने आठवण झाली. या सर्वांचे आशिर्वाद, सदिच्छा, प्रोत्साहन आमची दुर्दम्य इच्छाशक्ती यामुळे ही परदेशवारी यशस्वी झाली.

या संपूर्ण काळात खाण्याचे थोडे हाल झाले कारण वरकरणी सुंदर दिसणाऱ्या आणि तोडाला पाणी सुटणाऱ्या या सर्व पदार्थांमध्ये हॅम, पोर्क होते.

संध्याकाळी ५.०० नंतर आम्ही भरपूर

फिरलो. तिथली प्रेक्षणीय स्थळ पाहिली. स्थानिक माणस खुपच मदत करणारी होती.

WCMD तर्फे आयोजित करण्यात आलेल्या Ocean Research Institute, St. Andrew मध्ये आम्ही सहभागी झालो होतो. तिथले Seal breeding centre पाहून आमच्या जाण्याचे सार्थक झाले. तेथे बाहेरील लोकांना प्रवेश दिला जात नाही.

पण आम्ही खरोखर धन्य झालो ते उत्तरसमुद्र पाहून, किती विलक्षण वेळ होती ती ! जगाच्या दक्षिण समुद्रावर काम करणारे आम्ही जगाच्या पूर्णपणे उत्तरेला असलेल्या समुद्रात उभे होतो. त्या पाण्याचा स्पर्श आमच्या पायाला झाला आणि आम्ही भरुन पावलो. ईश्वराचे मनापासुन आभार मानले. जो विषय आवडतो त्याच विषयात शिकू दिल्याबद्दल आई वडिलां पुढे नतमस्तक झालो.

Rhonda Byrne यांचे “The Secret” नांवाचे पुस्तक मी वाचले होते. त्यामध्ये ‘Thoughts become things’ या Concept संबंधी लिहीले होते. जो विचार आपण मनात करतो तो प्रत्यक्षात उतरतो याचा अनुभव मला या conference च्या निमित्ताने आला. सकारात्मक दृष्टीकोन जीवनात अत्यावश्यक आहे याची प्रचिती आली. ज्या दिवशी internet वर प्रथम ही माहिती पाहिली त्याक्षणी मला इथे जायच आहे हे ठरवलं आणि त्या दिशेने बरोबर पावलं पडत गेली. कुणाच्याही ध्यानी मनी नसतांना शोध निबंध सादर करण्यासाठी आम्ही परदेशी जाऊन आलो देखील. “प्राणिशास्त्र विभागातील तु पहिली परदेशात जाऊन - शोध निबंध सादर करणारी

आहेस” या प्राचार्यांच्या आणि सहकाऱ्यांच्या कौतुकामुळे, त्याचप्रमाणे UGC travel grant मिळाल्यामुळे पुढील काम करण्यास नक्कीच प्रोत्साहन मिळाले आहे.

डॉ.पूनम निर्मलकुमार कुर्वे
प्राणीशास्त्र विभाग

परीक्षेची आरती

जयदेवी जयदेवी जय परीक्षा आई
एवढी का केलीस येण्याची घाई ॥ धृ ॥
जून-जुलैची नवी नवलाई
अभ्यासाला अजून सुरुवात नाही
दिवाळीची सुदटी आली तशी गेली
अभ्यासाला सवड मिळालीच नाही
जयदेवी जयदेवी ..... ॥ १ ॥
त्यानंतर आले डेज, सहलीची घाई
दिवस कसे संपले कळलेच नाही
जानेवारीची सुरुवात झाली
अभ्यासाची गरज भासू लागली
जयदेवी जयदेवी ..... ॥ २ ॥
प्रत्येक विषयाची वेगळी कहाणी
कुणाशीच माझे जुळेना काही
कसे करु तुझे स्वागत मी आई
जयदेवी जयदेवी ..... ॥ ३ ॥

सतिश मारुती शिंदे
प्रथम वर्ष विज्ञान
सीबीझेड ग्रुप

२०२०-२०२१

स्त्री भ्रूण हत्या - एक सामाजिक समस्या

आपल्या देशातील सर्वात ज्वलंत समस्या म्हणजे स्त्री भ्रूण हत्या. त्यामुळे पुरुषांच्या संख्येपेक्षा महिलांची संख्या कमी होत आहे. मुलीचा जन्मदर कमी होण्याचे प्रमाण देशभरातील अनेक राज्यात वाढत आहे. त्यासाठी शासन व अनेक स्वयंसेवी संस्था विविध स्तरावर जनजागृती करीत आहेत. गर्भधारण झाल्यावर सोनोग्राफी करून मुलगा आहे की मुलगी पहायचे आणि मुलगी असेल तर गर्भपात करायचा. मुलाचा गर्भ असेल तर वाढू द्यायचा व त्यामुळेच मुलींचे प्रमाण घटत आहे. हा अनिष्ट प्रकार थांबविण्यासाठी सरकारने १९९४ साली गर्भधारणापूर्वी व प्रसव पूर्व निदान तंत्र अधिनियम देशभर लागू केलेला आहे.

गर्भलिंग तपासणी आणि गर्भलिंग निश्चिती या दोन्ही प्रथांवर बंदी आणणे हा या कायदयामागील उद्देश आहे.

१. नातेवाईकांनी सोनोग्राफी केव्हा करावी ?

- अ) जर एखाद्या महिलेचे दोनपेक्षा जास्त गर्भपात झाले असतील तर
- ब) जर एखाद्या महिलेचे बाळ दगावले असेल तर
- क) एखादी गरोदर महिला व्यसनाधीन असेल तर (ड्रग्स, मद्यपान इत्यादी)
- ड) महिलेच्या कुटुंबात अनुवंशिकतेने एखादा आजार उत्पन्न होत असेल तर

२. नातेवाईकांनी काय करू नये ?

- अ) गरोदर महिलेस मुलगा की मुलगी हे पाहण्यासाठी सोनोग्राफी सेंटरमध्ये नेऊ नये.
- ब) गरोदर महिलेच्या नातेवाईकांनी मुलगा की मुलगी हे जाणून घेण्यासाठी दबाव टाकू नये.

क) मुलगा की मुलगी हे पाहण्यासाठी गरोदर महिलेच्या नातेवाईकांनी छळ करू नये.

३. डॉक्टरांनी काय करावे :-

- अ) सोनोग्राफी सेंटरमध्ये नोंदणीप्रमाणपत्र ठळकपणे लावावे.
- ब) डॉक्टरांनी तपासणी तंत्र स्वतः शिकले पाहिजे व अचूक अहवाल द्यावा.
- क) सोनोग्राफी कक्षात नियमाप्रमाणे आवश्यक साधन सामग्री असावी.
- ड) सोनोग्राफी कक्षाच्या बाहेर 'येथे गर्भलिंग चाचणी केली जात नाही' असा फलक लावणे बंधनकारक आहे.
- इ) 'गर्भलिंग निदान' या कायद्याबाबतची माहिती पुस्तिका रुग्णांना, नातेवाईकांना वाचण्यासाठी ठेवली पाहिजे.
- फ) सोनोग्राफी सेंटर चालकांनी दर महिन्याच्या ५ तारखेला आपला अहवाल शल्य चिकित्सकाकडे दिला पाहिजे.
- ग) महिलेची तपासणी करतांना तिची लेखी परवानगी घ्यावी.

५. डॉक्टरांनी काय करू नये -

- अ) डॉक्टरांनी या तंत्रज्ञानाचा वापर गर्भलिंग निवडीच्या जाहिरातीसाठी करू नये.
- ब) डॉक्टरांनी नोंदणी केल्याशिवाय परस्पर सोनोग्राफी मशीन घेऊ नये.
- क) डॉक्टरांनी मुलगा की मुलगी तपासणी अशा पध्दतीची जाहिरात दूरचित्रवाणी, रेडिओ, वृत्तपत्रे, मासिक यांना देऊ नये. तसेच इंटरनेट

माध्यमातून, भित्तीपत्रे, पॅम्पलेट माध्यमातून त्याचा प्रचार करू नये.

ड) मुलगा की मुलगी हे सूचक शब्दात, खाणाखुणा किंवा अशा कोणत्याही सांकेतिक सूचक शब्दात सांगू नये.

(उदा. जय मातादी, जय बालाजी, पेढे खा, बर्फी खा इत्यादी)

इ) तपासणी झाल्यावर लिंग स्त्री की पुरुष हे सांगू नये वा लेखी कळवू नये.

सोनोग्राफी केंद्राची तपासणी समुचित प्राधिकरण किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेली व्यक्ती अथवा स्वयंसेवी संस्था करू शकतात. तपासणी करणारी स्वयंसेवी संस्था शासकीय नियमानुसार धर्मदाय आयुक्तांकडे नोंदणीकृत असणे आवश्यक आहे. तसेच संस्थेला 'मुलींचे घटते प्रमाण' या विषयाबाबतचे ज्ञान असणे अथवा या विषयावर काम केलेले पाहिजे. गर्भलिंग निदान करतांना गैरप्रकार आढळून आल्यास जिल्हा देखरेख समितीचे सदस्य, जिल्हा शल्य चिकित्सकाच्या नेतृत्वाखाली संपूर्ण चौकशी करून पुरावे गोळा करतात. सोनोग्राफी मशीन सिल करतात. तसेच सेंटरला कुलुप ठोकतात. डॉक्टर पळून गेला असेल तर त्याला शोधून आणण्यासाठी वॉरंट जारी करतात. प्रसंगी डॉक्टरांची नोंदणी रद्द करण्याची शिफारस करून केलेल्या गैरप्रकाराबाबत संपूर्ण चार्जशिट तयार करून कोर्टात केस दाखल करतात. कायद्याप्रमाणे पुढील शिक्षा होऊ शकते.

मुलगा की मुलगी या संदर्भात तपासण्या केल्याचे पहिल्यांदा आढळल्यास डॉक्टरांना ३ वर्षांची शिक्षा व १० हजार रुपये दंडाची शिक्षा आहे.

गुन्हा सिध्द झाल्यास डॉक्टरांची नोंदणी रद्द केली जाते अथवा ५ वर्षांसाठी वैद्यकीय व्यवसाय करण्यावर बंदी घातली जाते.

जर एखाद्या डॉक्टरने एकदा शिक्षा झाल्यावर पुन्हा गर्भलिंग निदान केल्यास ५ वर्षांचा कारावास आणि ५० हजार रुपये दंड होऊ शकतो अथवा कायमस्वरूपी वैद्यकीय व्यवसाय करण्यावर बंदी घातली जाते, नोंदणी रद्द केली जाते.

जर पती, सासूसासरे, नातेवाईक अथवा मित्र यांनी जबरदस्तीने विवाहीतेची तपासणी करण्यास पुढाकार घेतला व तसे पुरावे प्राप्त झाल्यास त्यांना ३ वर्षे कारावास व १० हजार रुपये दंड केला जातो. तसेच असा गुन्हा त्याच व्यक्तीने पुन्हा केल्यास ५ वर्षे कारावास व ५० हजार रुपये दंडाची तरतूद या कायद्यात आहे.

स्त्री भ्रूण हत्या रोखण्यासाठी व गर्भलिंग निदान करण्यापासून परावृत्त करण्यासाठी विविध वैद्यकीय महाविद्यालयात, ग्रामीण, शहरी रुग्णालयात कार्यशाळा, मेळावे, व्याख्याने आयोजित केली जातात. तसेच स्लाईड शोच्या माध्यमातून या कायद्याचे महत्त्व पटवून दिले जाते. प्रत्येक जिल्ह्यात दर दोन महिन्यातून एकदा गर्भलिंग प्रतिबंध निदान समिती सदस्यांची बैठक होऊन आढावा घेतला जातो व तो शासनाला सादर केला जातो. गर्भलिंग निदान करणारे डॉक्टर्स पकडण्यासाठी स्टिंग ऑपरेशन केले जाते. त्यासाठी शासनाने आर्थिक तरतूद उपलब्ध करून दिली आहे. न्यायालयीन प्रकरणातील साक्षीदार तसेच गर्भवती प्रतिबंध सल्लागार समित्या स्थापन करणारे महाराष्ट्र हे एकमेव राज्य आहे. महाराष्ट्र शासनाने देशात सर्वप्रथम १९८८ मध्ये हा कायदा अमलात आणला. केंद्रसरकारने या कायद्यात काही दुरुस्त्या करून हा कायदा देशभर लागू केला.

शासनाच्या बरोबरीने डॉक्टर्स, सामाजिक संस्था, सामाजिक कार्यकर्ते यांचाही सहभाग महत्वाचा आहे. गर्भलिंग निदान कायद्याच्या जनजागृतीसाठी अॅड. वर्षा देशपांडे यांचे काम उल्लेखनीय आहे. त्यांच्या मते गर्भलिंग चाचणी करणे हा मोठा व्यवसाय बनला आहे. ही वैद्यकीय क्षेत्रातील संघटित गुन्हेगारी आहे. डॉक्टर मंडळी जागृत असल्याने स्टिंग ऑपरेशन करणं कठीण बनलं आहे. एकूणच काय वैद्यकीय क्षेत्रातील या लोकांनी

२ भोळ्या-भाबाड्या जनतेचा गैरफायदा घेऊन धंदा चालवला आहे. समाजाचा समतोल राहण्यासाठी म्हणूनच महिलांचा सहभाग आवश्यक आहे. त्यासाठी समाजाने आपली मानसिकता बदलून मुलीच्या जन्माचं

स्वागत करावं. वैद्यकीय क्षेत्रातील ही गुन्हेगारी प्रवृत्ती समाजानेच मोडून काढली पाहिजे तरच स्त्री भ्रूण हत्या रोखली जाऊ शकते.

प्रा. प्रकाश माळी
रसायन शास्त्र विभाग

विता

Friendship

Friendship is not about being convenient;
It's about being committed and consistent.
You can call on me when you need me !
Pick up the phone and call me !
Say you need a friend,
Who'll be there not only when you win;
But stand right by your side even if you lose
Someone you can call in the midnight hour,
And you know, I won't refuse
call me in the morning;
call me late at night;
'cause anytime you call me
you know that it's alright !
told you twice, and tell you thrice,
For you I really care, and I'm willing to share,
And to sacrifice for you I dare.
What good are friends,
If you cannot depend on them ?
The one by your side when you're in need;
Definitely will be a friend indeed.
If you need me, then don't delay;
Pick up the phone and call me right away!
Remember I'm not a fair weather friend,
I'll be right there till the very end !
Friends must be honest and true,
Shower their love, not by what they say, but by what they do !

Mansi Dhulap
FYJC-D

बाबा

२०२०-२०२१

बाबा,

तुम्ही मला हवेत नेहमीच !

‘बाबा’ म्हटलं की, प्रत्येकाच्या मनात एक गंभीर, तापट अशी प्रतिमा उभी राहते. पण, खरंच बाबा एवढे स्ट्रिक्ट असतात का ? बाळ जन्मतःच पहिला उच्चार ‘आई’ असाच करतं. मात्र ‘बाबा’ असं कोणीच का म्हणत नाही? हा प्रश्न मला नेहमीच सतावतो. संत महात्म्यांनी, देवांनी आईचं तोंड भरून कौतूक केलं आहे. चांगल्या गोष्टींना आईचीच उपमा दिली जाते.

आईकडे अश्रूंचे पाट असतात, तर बापाकडे संयमाचे घाट असतात. आई रडून मोकळी होते, पण सांत्वन मात्र वडीलांनाच करावं लागतं. रडण्यापेक्षा सांत्वन करण्यावरच जास्त ताण असतो, कारण ज्योतीपेक्षा समईच जास्त तापते ना? पण..... पण श्रेय नेहमीच ज्योतीलाच मिळतं. रोजच्या जेवणाची सोय करणारी आई आमच्या लक्षात राहते, पण आयुष्याच्या शिंदोरीची सोय करणारा बाप आम्ही किती सहज विसरून जातो? जिजाबाईंनी शिवाजी घडवला असं अवश्य म्हणावं, त्यावेळी शहाजीराजांची ओढाताण सुध्दा लक्षात घ्यावी. देवकीचं, यशोदेचं कौतुक अवश्य करावं, पण पुरातून डोक्यावरून टोपलीतून मुलाला घेऊन जाणारा वसुदेवही लक्षात घ्यावा.

‘बी रुजवणं आईचं काम आहे, तसंच त्याला पाणी घालणं बाबांचं कर्तव्य आहे.’ आणि याच कर्तव्यापोटी आपल्या मुलांना शिस्त लागावी, भविष्यात मुलं स्वतःच्या पायावर उभी राहावी, आपण जसे हालअपेष्टा सोसल्या, त्यांची मुलांना झळ लागू नये या सर्व काळजीपोटीच प्रत्येकाचे वडील हे काटेकोरपणे वागतात. अशा या वडीलांच्या उदात्तवृत्तीवर कवितेच्या दोन ओळी आठवतात,

“पाषाणाचे हृदय आहे तुझे,
कठीण असूनी पाझरणारे,
मनी वसते अथांगपणा तुझ्या

समुद्रासही लाजवणारे”

माझे बाबा माझ्यासाठी सर्व काही आहेत. एखादी गोष्ट मागायचीच खोटी, की ती लगेच समोर असते. बाबा आहेत भरपूर स्ट्रिक्ट, मात्र मायाही तेवढीच करतात. प्रत्येक नवीन गोष्ट करताना बाबांचा सल्ला असतोच. पण हा सल्ला त्यावेळी जरा खटकत असला तरी, त्याचा भविष्याच्या वाटचालीवर चांगलाच परिणाम होतो. आजवर मला काय वाटतं? मला कुठली गोष्ट आवडते? याच आणि याच गोष्टींचा विचार त्यांच्या मनात असतो. आपल्या मुलांना समाजात मानाचे स्थान मिळावे, कुठल्याही गोष्टीची, कोणत्याही क्षणी कमतरता भासू नये याच कारणास्तव त्यांची धडपड चालू असते.

लहानपणापासून आजतागायत चांगल्यातली चांगली गोष्ट आम्हाला मिळावी, यासाठी ते नेहमी कष्ट करत आले. वडीलांच्या टाचा झिजलेल्या चपलांकडे पाहिलं की त्यांचं प्रेम कळतं, त्यांची फाटकी बनियान पाहिली की कळतं, आमच्या नशिबाची भोकं त्यांच्या बनियानला पडली आहेत. माझ्या बाबांनी शून्यातून आयुष्याची सुरुवात करून आज आम्हाला चांगल्या दर्जाचे शिक्षण दिलं. कोणत्याही परीक्षेचा निकाल लागल्यावर आई जवळची वाटते कारण ती जवळ घेते, कवटाळते, कौतुक करते, पण गुपचूप जाऊन पेढयांचा पुडा आणणारे वडील कोणाच्याच लक्षात का येत नाहीत? यावर मला म्हणावेसे वाटते.

“पवित्र आहे कण कण तुझा,
मंदिरातल्या गाभाऱ्याहूनही
कर्णाचे औदार्य आहे तुजकडे
गगनही थिटे उरेल व्यापून ”

आजपर्यंत जेव्हा जेव्हा मी खचले, तेव्हा तेव्हा बाबांनी मला धैर्य दिलं. जेव्हा पाऊलवाट भरकटली, तेव्हा योग्य मार्गावर बाबांनीच आणून सोडलं. आयुष्याच्या या दिंडीत चालताना कोणाशी कसं वागावं ? कुणाचा आदर करायचा? प्रामाणिकपणा कसा

२०२१-२०२२ जपायचा? या सर्व गोष्टी त्यांनी माझ्यात पूर्णपणे रुजवल्या. कोणत्याही संकटाच्या वेळी जेव्हा ते पाठीवर हात ठेवतात ना ? तेव्हा त्यातच इतका दिलासा मिळतो की, सर्व संकट कस्पटाप्रमाणे वाटतात आणि याच गोष्टीमुळे माझे बाबा मला कितीतरी पटींनी अधिक प्रिय आहेत. म्हणूनच मी म्हणते.

“बाबा, तुमची माया खूप खूप रुंद
तुमच्या मायेसमोर समुद्र पण अरुंद,
जगात येताच पहिले सुख,
तुम्ही असताना कसले दुःख ? ”

या सर्व चिंता करता करता बाबा मात्र स्वतःकडे दुर्लक्ष करतात. स्वतःच्या इच्छा मारतात पण मला काही कमी पडू देत नाहीत. स्वतःच्या भावना चिरडतात, मात्र आमच्या भावनांची नेहमी आदर करतात.

आई घराचं मांगल्य असते तर वडील घराचं अस्तित्व असतात. पण हे ‘अस्तित्वच जर नसेल तर .....’ ही कल्पनाच काळजाचे तुकडे करते. लहापणीच वडील गेल्यावर अनेक जबाबदाऱ्या पेल्याव्या लागतात, एकेका वस्तूसाठी विन्मुख व्हावं लागतं. एखाद्याला वडीलच नसतील, घरातला कर्ता पुरुषच नसेल तर, नातेवाईक तसेच समाजातील इतर काही लोकांचा त्या कुटुंबाकडे बघण्याचा दृष्टिकोनच चटकन बदलतो. कुठे लागलं, दुखलं, खुपलं तर आई आठवते. पण हायवे क्रॉस करताना जेव्हा मोठा ट्रक समोरून जातो ना तेव्हा नकळत ‘बापरे’ किंवा ‘बाबा रे’ असे शब्द तोंडातून बाहेर पडतात. यावरून हेच लक्षात येतं की छोट्या छोट्या संकटांसाठी आई चालते, पण मोठी मोठी वादळं पेलताना वडीलच आठवतात. बाबांची कुटुंबातील गैरहजरी ही त्या कुटुंबियांसाठी नेहमीच घातक ठरते.

ज्या घरात बाप नाही त्या घराचं घरपण ते काय ? अशा वेळी जिवाभावाचे नातेवाईकही अडचणीच्या काळात मदतीला धावून येत नाहीत. समाज अशा कुटुंबाकडे तुच्छतेच्या नजरेने बघतो. बाबांशिवाय मुलांची जडणघडण ती काय? जो धाक मुलांना गरजेचा असतो, जर तोच नसेल तर मुलांवर संस्कार होणं

कठीणच आहे.

म्हणूनच माझे बाबा माझ्या जीवनाच्या शेवटपर्यंत मला हवेत. त्यांनी आजवर माझ्यावर जेवढं प्रेम केलं. त्याची तुलना मी केलेल्या प्रेमाशी कधीच होऊ शकत नाही. मात्र त्यांना मान मिळेल अशा सर्व गोष्टी करण्याचा मी प्रयत्न तरी करू शकते. शेवटी मला एकच म्हणावेसे वाटते.

‘बाबा, तुमच्यासारखं जगात कोणीच नाही,
असले तरी तुमच्या पासंगाचे नाही,
म्हणूनच सांगते बाबा ते बाबाच,
तुमच्या एवढी किंमत कुणाचीच नाही.’

वृषाली विलास नाईक

प्रथम वर्ष - बी. एस.सी. (पीएमएस)

विता

मनात नसताना

मनात नसताना कुणाला तरी
कधीतरी दुःखवावे लागते
उत्तर माहित नसलेल्या प्रश्नांना
कधीतरी सामोरे जावे लागते
मनात नसताना कुणाला तरी
फसवावे लागते
वाट माहित नसलेल्या वाटसरुला
मिळेल त्या वाटेने जावे लागते
फांदीच्या मनात नसताना फुलाला
डहाळीवरून पडावे लागते
आणि माणसाच्या मनात नसतानाही
कधीतरी त्याला या जगातून जावे लागते.

सायली जे. उरुणकर
अकरावी (क)

असाइनमेंट !

खूप वर्षापूर्वीची ही गोष्ट .

जॉन हॉफकिन्स विद्यापीठातल्या प्राध्यापकांनी आपल्या विद्यार्थ्यांना एक असाइनमेंट दिली ते सगळे ग्रॅज्युएशनचे विद्यार्थी होते. पदवी घेऊन मनासारखं आयुष्य जगायला विद्यापीठाच्या चार भिंतीबाहेर थोड्याच दिवसात पाऊल ठेवणार होते.

त्याआधी या मुलांनी हा छोटा अभ्यास करावा असं त्यांच्या सरांना वाटलं. त्यांनी मुलांना सांगितलं, 'आपल्या जवळच्या झोपडपट्टीत जा, १२ ते १६ वर्षे वयोगटातील किमान २०० मुलं तरी जमा करा. त्यांच्याशी बोला. समजून घ्या की त्यांची स्वप्न काय आहेत, त्यांच्या घरातलं वातावरण कसं आहे, ते कसे जगताहेत. मग अभ्यास करा की त्यांची परिस्थिती, आजुबाजुचं वातावरण, त्यांच जग, त्याचे त्यांच्यावर होत असलेले संस्कार नेमके कसे आहेत. जमलेल्या सगळ्या माहितीचे नीट विश्लेषण करुन एक साधारण अंदाज बांधा की ही मुलं मोठी होतील, तेव्हा त्यांच आयुष्य नेमकं कसं असेल? काय दर्जाचं आयुष्य त्यांच्या वाटचाला येईल? कुठे असतील ही मुलं ?

सगळ्या मुलांनी खूप अभ्यास केला, ते त्या वस्तीत गेले; त्यांनी त्या वस्तीचा कानाकोपरा पिंजून काढला, मुलांशी गप्पा मारल्या. माहिती जमवली आणि मग काटेकोर विश्लेषण करुन एक निष्कर्ष काढला.

'येत्या काही वर्षात या दोनशे मुलांतली बहुसंख्य मुलं तुरुंगाची हवा खाऊन आलेले असतील, गुन्हेगारी जगात होरपळले जातील ! त्यांच भवितव्य अंधारात आहे!'

झालं असाइनमेंट संपली जो तो आपापल्या वाटेनं निघून गेला.

पंचवीस वर्षांनंतर एका दुसऱ्या प्राध्यापकांनी त्यांच्या विद्यार्थ्यांना अशीच एक असाइनमेंट दिली की त्याच वस्तीत जायचं आणि त्या २०० मुलांना शोधायचं आणि तपासायचं की आता ती मुलं कुठे आहेत ? त्या बॅचची 'ती' भविष्यवाणी खरी ठरली का? नक्की झालं काय त्या मुलांचं ?

विद्यार्थी त्या वस्तीत गेले. तीच २० मुलं शोधून काढणं फार अवघड होतं. ती मुलं आता चाळीशीच्या

आसपासची प्रौढ माणसं झालेली होती. त्यातली काही तर देवाघरीही गेली होती. तरीही या विद्यार्थ्यांनी प्रयत्नांची पराकाष्ठा करुन २०० पैकी १८० जणांना शोधून काढलं.

तर काय आश्चर्य ?

त्या १८० जणांपैकी फक्त ४० जण केव्हा तरी तुरुंगाची हवा खाऊन आले होते, बाकीच्यांना गुन्हेगारी जगाचं वारंही कधी लागलं नाही.

असं कसं झालं ?

या विद्यार्थ्यांनी त्या १८० जणांना एकच प्रश्न विचारला की, तुमच्या आसपास चोऱ्यामाऱ्या, खूनदरोडे, गरीबी-भूक एवढं सगळं होतं तरी तुमच्यापैकी कोणीच कसं त्या वाटेनं गेलं नाही? ज्यानं त्यानं कष्ट करुन एक चांगलं आयुष्य जगण्याचा प्रयत्न कसा काय केला ?

या साऱ्यांच त्यांना एकच उत्तर मिळालं, खूप वर्षापूर्वी, आमच्या वस्तीत एकबाई रहायला आल्या होत्या. त्यांच्याचमुळे आमचं आयुष्य बदललं ....!

कोण या बाई ? त्यांचा या मुलांशी काय संबंध ?

- असा प्रश्न या मुलांना पडला आणि ते त्या बाईना जाऊन भेटले.

तेव्हा त्यांना कळलं की या बाई म्हणजे, पंचवीस वर्षापूर्वी या वस्तीत अभ्यासाला आलेल्या त्या विद्यार्थ्यांच्या ग्रुपमधलीच एक मुलगी. तिने त्या वस्तीत शाळा चालवली, वस्तीतल्या मुलांना शिकवलं आणि ती तिथंच त्या वस्तीतच कायमची राहिली. ही दोनशे आयुष्य बरबादीच्या कड्यावर उभी आहेत हे कळलेलं असून सुध्दा बाकीची मुलं आपापल्या वाटेनं निघून गेली. पण ही मुलगी मात्र ते काळकुट्ट भविष्य कधीच वर्तमानात येऊ नये म्हणून झटत राहिली आयुष्यभर .....!

या मुलांनी त्या बाईना विचारलं, 'तुमच्यामुळे या मुलांचे आयुष्य बदललं ना.....?'

त्या म्हणाल्या, 'नाही, खरंतर या मुलांमुळेच माझं आयुष्य बदललं, काय करू ? त्या काळात मी या मुलांच्या प्रेमातच पडले होते. त्यांना सोडून मला जाववेना, म्हणून मी राहिले, एवढंच !'

स्वाती नामदेव चव्हाण, अकरावी

२०२०-२०२१

निरोप घेताना

या महाविद्यालयातील सेवेचा कार्यकाल पूर्ण करून निवृत्त होताना मनात अनेक भावनांची गर्दी झाली आहे. ३३ वर्षांचा काळ म्हणजे आयुष्यातील अध्यपेक्षा जास्त काळ येथे गेला आहे.

या काळात प्राचार्य कै. नाडकर्णीसरां पासून आता पर्यंतचे प्राचार्य, शिक्षक, शिक्षकेतर सहकाऱ्यांशी संबंध आला. विविध विभाग प्रमुखांशी संबंध आला. सर्वांनीच मला गुणदोषांसहित स्विकारून सहकार्य केले आहे.

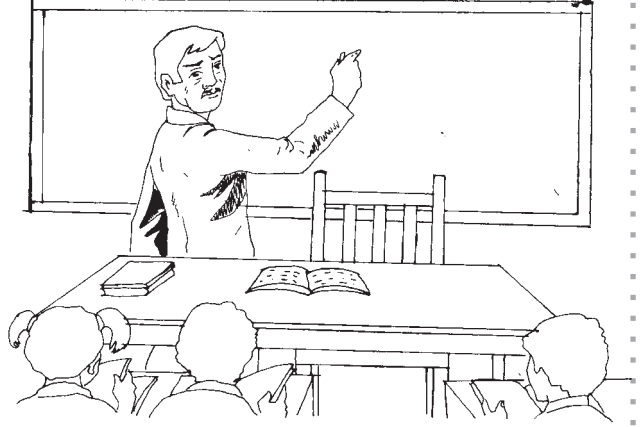
सर्व सामान्यपणे कुटुंबात घडणाऱ्या गोष्टीं प्रमाणेच राग, लोभ, वैचारीक मत भिन्नता या गोष्टीही येथे अनुभवास आल्या. फरक एवढाच की वैयक्तिक कुटुंब व हे कुटुंब यात पुसट रेघ असते.

आपल्या वैयक्तिक आयुष्यात घडणाऱ्या चांगल्या, वाईट घटनांची आपण आपापल्या पातळीवर दखल घेतो. आनंदात सहभागी होतो. दुःखात सहभागी होऊन दुःख निवारण्यास सर्वतोपरी तन, मन धनाने साथ देतो. म्हणजेच हे आपले कुटुंब आहे हे नाकारता येणार नाही.

सेवेच्या सुरुवातीच्या काळातील पण आता निवृत्त असलेल्या सहकाऱ्यांना विसरणे शक्यच नाही. माझ्या वैयक्तिक अडचणीच्या काळी त्यांनी मला सांभाळून घेऊन अनमोल असे सहकार्य केले याचा विसर पडणे म्हणजे कृतघ्नता ठरेल.

कै. नाडकर्णी सर म्हणायचे “विद्यार्थी आहेत म्हणून आपण आहोत.” काळाप्रमाणे संदर्भ बदलेले असले तरी ते सत्यच आहे.

या सर्व वर्षात हजारो विद्यार्थ्यांशी संबंध आला. त्यांच्या त्या वेळच्या वयाप्रमाणे चांगल्या, वाईट प्रवृत्तींचा सामनाही करावा लागला. पण तेच विद्यार्थी आपल्या मुलांना घेऊन येतात व लक्षात ठेऊन घेऊन विचारपूस करतात

तेव्हा आनंद होतो.

आज अनेक विद्यार्थ्यांनी विविध क्षेत्रात प्राविण्य मिळवून ते मोठ्या अधिकाराच्या पदांवर आहेत, डॉक्टर आहेत, इंजिनियर आहेत. काही विद्यार्थी महाविद्यालयात प्रमुख पाहुणे म्हणून येतात. त्यावेळी आठवणीने येऊन भेटतात तेव्हा आनंद होतो.

शेवटी पण महत्वाचे विद्या प्रसारक मंडळाचे माजी अध्यक्ष कै. डॉ. वा. ना. बेडेकर व त्यांच्या अन्य पदाधिकाऱ्यांनी हे महाविद्यालय निर्माण केले व त्यामुळेच या महाविद्यालयात सेवा करता आली. आपण स्वेच्छेने या महाविद्यालयाची बांधिलकी स्विकारली आहे. त्यामुळे तक्रारीला जागाच नाही. या संस्थेत काम करताना मला निश्चितच आनंद मिळाला.

सर्व ज्येष्ठ अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचे आभार व कनिष्ठांनी दाखविलेल्या आदराबद्दल धन्यवाद.

या सेवा काळात अनावधानाने कुणाचा अनादर झाला असेल तर त्यांनी उदार मनाने माफी करावी.

लोभ आहेच तो वृद्धिंगत व्हावा.

गणेश दत्तात्रय धारव
प्रयोगशाळा सहाय्यक
वनस्पती शास्त्र विभाग

आम्हाला समाज कार्य करायचं आहे, पण !

२०२०

आम्हाला समाज कार्य करायच आहे, पण !
आम्हाला वेळ नाही. जेव्हा जेव्हा आम्ही मिटींगमध्ये बसतो तेव्हा एखाद चुईगम चघळल्यासारखं शब्दांना चघळतो आणि त्याला किती लांब खेचता येईल तितकं खेचत असतो. असं करू या, तसं करू या, पण करत तर काहीच नाही.

आमच्या तरुण पिढीला आज वेळ नाही. वेळ आहे पण त्यांचा अमूल्य वेळ त्यांची उद्याची स्वप्न शोधण्यात जातो. त्यांच्या मनाला आता पासूनच तणाव रहीतराहण्याच तंत्र हवे आहे.

आपल्या घरातील महिलांना भरपूर वेळ असतो पण टि. व्ही वरील सिरियलनी त्यांना जखडून ठेवलय. अहो समाज काय ? आपल्या मुलांकडे देखील लक्ष देण्यास आज त्यांना वेळ नाही. त्यामुळे आपसूकच परिवाराकडे दुर्लक्ष झालेले आहे. ज्याचे परिवाराकडे दुर्लक्ष त्याचे समाज कार्य किती महान असेल ?

राहीली ती समजुतदार पिढी, या पिढीवर परिवारातील सर्व समस्या सोडविण्याची जबाबदारी, घरचा मेंटेनन्स, परिवाराचा मेंटेनन्स, घरातील परिवारतील दुखणी / खुपणी यातून समाज कार्य करायला वेळ कुठे आहे ? १२-१२ तासाच्या ड्युट्या त्यातून त्या पिढीकडून अपेक्षा की तुम्ही सतत म्हणे काम करत असता आमच्या करिता परिवाराला वेळ द्या. कधी कधी आम्हाला घेवून फिरायला जा. आम्ही बुआ घरात बसून अगदी बोअर होतो. मग शनिवार, रविवार परिवाराला द्या. अरे मग ठीक आहे, महिन्यातल्या पाचपैकी तीन रविवार, शनिवार जरी परिवार-परिवार झाला, मग एखादा रविवार, शनिवार समाजातील कार्याला द्यायला काय झाल ?

डॉ. बाबासाहेबांनी आपल आख्ख आयुष्य केवळ दीन-दुबळ्यांनाच नव्हे, तर संपूर्ण भारतातील नागरीकांमध्ये एक सुंदरशी जनजागृती करण्यात खर्च केले, बाबानो माणसं ही माणसंच असतात. तुम्ही काय आणि आम्ही काय ? बाबासाहेबांनी मनानं स्वच्छ

असणारा माणूस कसा असावा, याच जिवंत उदाहरण सर्वांना समान न्याय, सर्वांना समान अधिकार देवून केले. मानवा मानवामध्ये प्रेमाच बिजांकुरण करणारी माणसं भेटतील का हो या युगात ?

श्री छत्रपती शिवाजीराजे, ऊन, वारा, पाऊस झेलीत महाराष्ट्रातल्या शत्रूंचा निःपात करीत त्यांनी आख्खा महाराष्ट्र घडविला, तो का, कोणा एका जातीवर आधारीत होता ? त्यात मर्दमावळे होते, पण ते, सर्व जातीचे होते. कोणा एकाच जातीचे, धर्माचे नव्हते. जाती धर्माचे राजकारण न करता संपूर्ण महाराष्ट्र प्रेमाच्या धाग्यात गोवणारी माणस भेटतील का हो या युगात ?

आणि आज आपण पहातोय देश सुधारणारे काही राजकीय समाज सुधारक ! त्यांच्याकडून प्रेरणा घेण्यासारख काही राहिलयं का हो ?

‘आदर्श’ शब्द उच्चारला तरी एक आदर्श व्यक्तिमत्व समोर उभे रहाते. आदर्श व्यक्तींची प्रतिमा आपल्या डोळ्यासमोर येते. ज्यांनी जन्म दिला त्या माता-पित्यांना आपण आदर्श मानतो. ज्यांनी शिक्षण दिल त्याला आपण आदर्श मानतो. ज्यांनी समाज घडविला, ज्यांनी महाराष्ट्र घडविला, ज्यांनी देश घडविला, त्यांना आपण आदर्श मानतो.

पण आज आदर्श या शब्दाला उच्चारतांनाही ‘दर्प’ येतो तो शब्द अनादर्श वाटू लागतो. असा घोटाळा करणाऱ्यांना वेळ मिळतो त्यावर पांघरुण घातले जाते. माणसं पैसा, प्रसिध्दी, पत सांभाळतांना आपली स्वःताची पत विसरला आहे. तो फक्त धावतोय, कुठे कोणाच्या मागे धावतोय ?

प्रसिध्दीच्या नाही ? आज प्रसिध्दीला कोणीही विचारत नाही. जो कुप्रसिध्द तोच महान समाजसेवक ! तोच महान नेता ! तोच अन्नदाता समजला जातो.

आपला शेतकरी काबाडकष्ट करून उपाशी मरून स्वतःच घरच नव्हे, समाजच नव्हे, गावच नव्हे, तर आपल्या कष्टाने देश चालवित आहे. त्यालाही कधी कधी वाटत असाव मर्दा अस झिजून-झिजून मरण्यापेक्षा

१ एकदाच झटकन कर्जाच्या ओझ्या खालचा जीव झाडाला
२ टांगला तर ? मी लावलेल झाड तरी मला निदान साक्ष
३ देईल की, 'होय रे बाबा खरोखर तू खूप कष्टाळू होतास.
४ तुझ्या कष्टाच चीज कोणीही केले नाही फक्त मी तुला
५ साक्षीदार असेन. पण मलाही बोलता येत नाही. एका
६ जागेवरून हलता येत नाही पण जी तुझ्यावर वेळ आली ती
७ उद्या माझ्यावरही येणार आहे. कारण आज ह्याच
८ राजकारण्यांनी माझा विकास करण्याऐवजी स्वतःचाच
९ विकास चालविलेला आहे. झाडांची जंगल करण्याऐवजी
१० सिमेंटची जंगल तो घडवू लागला आहे. आज तुझ्यावर
११ वेळ आली उद्या माझ्यावर ही वेळ येणार आहे, म्हणूनच
१२ त्सुनामी सारखी वादळ येतात आणि निष्पाप शांत झोपी
१३ गेलेल्या बांधवांना चिरडून टाकतात.'

म्हणून मी म्हणतो 'जागे व्हा असे झोपू नका.
जागे व्हा ! अभ्यासाचे धागे व्हा ! आणि करा परत एक
जिवंत जिता जागता माणसातला माणूस ज्यांनी सृष्टी
बहरेल, मानव समाज बहरेल अस कांही तरी करा
रे!!!

પ્રા. અનિલ આઠવલે

बैनरसंस्कृती

गावामधलं बॅनर पाहून बिचकून जाता
गांधीजींचा देश मनाशी दचकून जातो ॥
किती लागले बॅनर हयांचे अवतीभोवती
शिवरायाचा पुतळा हरदम झाकून जातो ॥
सुंदर होते गाव केवढे बदलून गेले
रोज कुणीही कचराकुंडी बनवून जातो ॥
वेठीस धरती देशाला का सुमार नेते
कुणीही उठतो बॅनर आपुले टांगून जातो ॥
बॅनरचे गुंड-मवाली चेहरे पाहून
‘आम-आदमी’ रोज मनाशी हबकून जातो ॥
अडवून धरती वाट तयाची फोटो-झेंडे
वारासुध्दा दिशा तयाची बदलून जातो ॥
कळले आहे धूर्त जणांना गणित यशाचे
विभागल्याने मते ‘कोणी ही निवडून जातो
हे ही नसे थोडे की बॅनर लावून नेता
भिंतीवरच्या भेगा आमुच्या झाकून जातो ॥
अंध-मुका नि बहिरा साचा प्रशासनाचा
जनतेचा आवाज हमेशा दाबून जातो ॥

स्वाती नामदेव चव्हाण
अकरावी

Still here ....

I know years have passed
But I'm still here
Waiting for you
Waiting for you to come.

I'm still seated near the seashore
where you left me
Waiting for you and for your footsteps
Thirsty for your glimpse

And here I am alone and have no one of my own
 But the memories which lie
 deep within me,
 I still remember you

You were there with my castle
At the end of the beach

And those waves which took my castle away
took you along with it.

And here I am again
with another castle
Hoping that the waves
will be here again
And this time I will come to you
Because you never returned to me.

Mitali Kale
FYJC

आयुष्य एक रांगोळी आहे

२०२२-२०२३

क
वि
ता

आयुष्य एक रांगोळी आहे
ती किती ठिपक्यांची काढायची ?
हे नियतीच्या हातात असले
तरी तिच्यात कोणी रंग भरायचे ?
हे आपल्या हातात असते.

तुम्हाला एका आठवड्याचा आनंद पाहिजे
सुट्टी घेऊन सहलीला जा,
एका महिन्याचा आनंद पाहिजे,
विवाह करा.

एका वर्षाचा आनंद पाहिजे,
वडीलोपार्जित पैशावर जगा,
आयुष्यभराचा आनंद पाहिजे,
तुमच्या कामावर प्रेम करा.

स्वप्न थांबली की आयुष्य संपते
विश्वास उडाला की आशा संपते
काळजी घेणे सोडले की प्रेम संपते
म्हणून स्वप्न पहा, विश्वास ठेवा,
आणि काळजी घ्या,
आयुष्य खुप सुंदर आहे.

आठवणी असतात मृदगंधापरी
हृदयात जपण्यासाठी सुख-दुःखाच्या
रिमझिम पावसात भिजण्यासाठी
एकांतात खुप काही बोलण्यासाठी
सार जग सोबत असतांनाही
त्यांच्यात हरवून जाण्यासाठी
आठवणी येतात मित्र बनून
सोबत राहण्यासाठी ओलावलेल्या
पापण्यांना मायेचा स्पर्श देण्यासाठी

सगळ्यात सुंदर नाते हे
दोन डोळ्यांचे असते
ते एकाच वेळी उघडझाप करतात,
एकाच वेळी रडतात,
एकाच वेळी झोपतात

तेही आयुष्यभर
एकमेकांना न बघता...!

उडत्या पाखरांना परतीची
तमा नसावी,
नजरेत सदा नवी दिशा असावी,
घरट्याचे काय आहे ,
बांधता येईल केव्हाही, पण क्षितीजाच्या पलिकडे
झेप घेण्याची जिद्द असावी ...!

फुल पाखरु फक्त चौदा दिवस जगतं
परंतु ते प्रत्येक दिवस
आनंदाने जगून कित्येक हृदय जिंकत
आयुष्यातील प्रत्येक क्षण हा
अमूल्य आहे तो आनंदाने जगा आणि
प्रत्येक हृदय जिंकत जा...!

चालणारे दोन पाय
किती विसंगत, एक मागे असतो
एक पुढे असतो,
पुढच्याला अभिमान नसतो,
मागच्याला अपमान
नसतो, कारण यांना माहित असतं
क्षणात हे बदलणारं असतं
म्हणूनच सर्वांनी
हसत हसत जगायचं असतं...!

पाकळ्यांच गळण म्हणजे
फुलांच मरण असतं
मरतानाही सुगंध देणं
यातच सार आयुष्य असतं
अस आयुष्य जगणं म्हणजे
खरच सोनं असतं !
पण या आयुष्यात
तुमच्या सारखे मित्र मिळाले
तर हे जगण सोन्याहून
पिवळं असतं ...!

सयना गोविंद जगताय
अकरावी

भ्रष्टाचाराचा भस्मासुर

आजच्या घडीला राजकीय व सामाजिकदृष्ट्या तापलेला मुद्दा म्हणजे “भ्रष्टाचार”. सलग दोन वेळा सत्तेवर आलेल्या बलाढ्य पक्षांची पाळेमुळे हालवणारा; सत्ताधारी पक्षांना कोंडीत पकडण्यासाठी विरोधी पक्षांना मिळालेले उपयुक्त साधन; वृत्तपत्रांना तसेच विविध वृत्तवाहिन्यांना “ब्रेकींग न्युजच्या” नावाखाली तासंतास चघळत बसण्यासाठी मिळालेली बातमी; तर असा हा कलियुगातील भ्रष्टाचाराचा भस्मासुर जगासमोर आ-वासून उभा आहे.

भ्रष्टाचार म्हणजे नेमके आहे तरी काय? सामान्य माणसाच्या भाषेतच सांगायचे झाले तर, जगाच्या कानाकोपऱ्यात सर्वच क्षेत्रांत पैशांचे होणारे गैरव्यवहार होय. संपूर्ण जगालाच या गंभीर समस्येने ग्रासले आहे. साध्या शिपाई कामगारापासून ते वरीष्ठ अधिकाऱ्यांपर्यंत आणि नगरसेवकांपासून तर मंत्रिमंडळातील जनतेच्या समस्यासमाधानासाठी धडपडण्याचे नाटक करणाऱ्या काही मंत्र्यांपर्यंत समाजातील सर्व थरातील सर्वच क्षेत्रांमध्ये हा भ्रष्टाचार फोफावला आहे. आंब्याच्यापेटीतील एका सडक्या आंब्यामुळे संपूर्ण पेटीच सडु लागते. त्याचप्रमाणे काही मुठभर भ्रष्ट ठगांमुळे देशाच्या अर्थव्यवस्थेला धोका निर्माण झाला आहे.

भ्रष्टाचाराला कारणीभूत ठरणाऱ्या घटकांचा विचार केल्यास सर्वात प्रथम यात सामान्य माणसाला अंशतः किंवा पूर्णतः दोषी म्हणावे

लागेल. कारण थोड्या-थोड्या गोष्टींसाठी सरकारी बाबुंना चहापाणी देणारा हाच सामान्य माणूस असतो, शेवटी लाच घेणाऱ्या व्यक्तीइतकीच लाच देणारीही गुन्हेगार असते. विज्ञानाच्या बळावर व्यक्तिगत जीवनात अनेक सुखसोयी, चैनीच्या गोष्टी सहजतेने उपलब्ध झाल्या आहेत. प्रत्येकालाच त्या हव्याहव्याशा वाटतात. कोणतेही श्रम न करता सहजगतीने मिळणारा पैसा हा सर्वांनाच हवाहवासा वाटतो. हे पैसे मिळविण्याच्या धुंदीत ही मदमस्त मंडळी वाटेल ते करायला व वाटेल त्या थराला जायला तयार असतात. २ - जी स्पेक्ट्रम घोटाळा, राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धा घोटाळा; समाजासमोर आदर्श मंत्री म्हणून वावरणाऱ्या मंत्र्यांचा आदर्श घोटाळा, चारा घोटाळा, मुद्रांक घोटाळा, एवढेच नव्हे तर आपल्या सुरक्षिततेसाठी डोळ्यांत तेल घालून लढणाऱ्या लष्कराच्या भाकऱ्यांमध्ये देखील घोटाळा अशाप्रकारे सर्वत्रच ‘गफला है भाई गफला है !!’ असे म्हणावे लागेल.

भ्रष्टाचारामुळे सर्वात जास्त फटका हा सामान्य माणसाला बसत आहे. स्वार्थी व भ्रष्ट राजकारण्यांच्या सत्ताकारणापायी चाललेल्या अनाटायी कारभारामुळे सामान्य जनता भरडली जात आहे. भ्रष्टाचारामुळे भारतीय अर्थव्यवस्थेला धोका निर्माण झाला आहे. एकीकडे कला, क्रीडा, विज्ञान आणि संशोधन अशा सर्वच क्षेत्रात घोडदौड करणाऱ्या व भावी महासत्तेचा प्रभावी दावेदार

असणारा भारत. या भ्रष्टाचारामुळे मात्र भारताच्या प्रगतील पायबंद लागत आहेत.

भ्रष्टाचारामुळे काळयापैशांच्या स्वरूपात विदेशात जाणारे धन जर रोखले तर, देशासमोर उभ्या ठाकलेल्या सर्व प्रश्नांना नक्कीच पूर्णविराम लागेल. भारताचे नागरिक म्हणून आपलीदेखील भ्रष्टाचार निर्मुलनासाठी काही कर्तव्ये आहेत व ती आपण जबाबदारीने पार पाडणे गरजेचे आहे. जगातील सर्वात जास्त तरुणपिढी म्हणजेच तरुणांची संख्या असलेला आपला देश आहे. उद्याच्या स्वच्छ प्रतिमेचा व प्रगतीशील भारताचे शिल्पकार हेच तरुण ठरणार आहे. प्रत्येकानेच एक स्वच्छ प्रतिमेचा नागरिक बनण्याचा प्रयत्न केल्यास भ्रष्टाचार आपोआपच नष्ट होऊन जाईल. जनजागृती हा एक उत्तम उपाय ठरू शकतो. यासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, रेडीओ, दूरदर्शन, इंटरनेट इ. माध्यमे, सरकार व जनता यांच्यातील उत्तम दुवा ठरतात. उद्याच्या तरुण पीढीवर आजच भ्रष्टाचारमुक्त भारताचे स्वप्न बिंबवण्यासाठी वरील उपाय नक्कीच उपयोगी ठरतील. यासाठी आपण सर्वांनीच जगासमोर एक प्रगतीशील, आदर्श भारत निर्माण करण्याचा संकल्प करणे गरजेचे आहे.

प्रशांत प्रकाश राऊत
प्रथम वर्ष - पी एम एस्

क
वि
ता

आईसाठी काय लिहू,
आईसाठी काय लिहू
आईसाठी पुरतील एवढे,
शब्द नाही कोठे
आईवरती लिहिण्याइतपत
नाही माझे व्यक्तिमत्व मोठे ॥१॥

जीवन हे शेत, आई म्हणजे विहीर
जीवन ही नौका, तर आई म्हणजे तीर
जीवन हे कामच - काम तर
आई म्हणजे सुट्टी ॥२॥

आईच्या मायेला
नसतो कधी अंत
ती मिळाली नाहीतर
वाटत राहिल तुम्हाला
सदैव खंत ॥३॥

आई,तू उन्हामधील सावली
आई म्हणजे अंगणातील पवित्र तुळस
आई म्हणजे भजनात गुणगुणावी अशी संतवाणी
आई म्हणजे वाळवंटात प्यावं
असं थंडगार पाणी ॥४॥

आई म्हणजे आरतीत वाजवावी
अशी लयबध्द टाळी
आई म्हणजे वेदने नंतरची
सर्वात पहिली आरोळी
आई आईच असते ॥५॥

दुःखाचे ओझे घेऊन जन्म दिला आईने
हृदयाचे अमृत पाजुनि जीवन दिले आईने
प्रेम जिह्वाळा देऊन मोठे केले आईने
देव नाही, गुरु नाही, सर्वाहूनही पूज्य माझी आई...॥६॥

स्वाती नामदेव चव्हाण
अकरावी (अ)

२०२२-२०२२

२०२२-२०२३

टेन्शन, टेन्शन.....

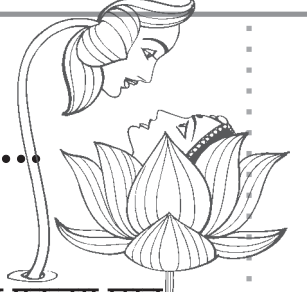
टेन्शन टेन्शन, टेन्शन टेन्शन,
वर्गात त्यांचे नो अटेन्शन
ऐकण्याचे त्यांना नो पेशन्स
टिचर्स-स्टुडंट नो रिलेशन
म्हणून विद्यार्थ्यांनाही येत बरंच टेन्शन,
पालक म्हणतात टेन्शन टेन्शन,
कळत नाही नवा पोर्शन
गार्ड क्लासची करुन ॲडिशन
ज्ञानात मुलांच्या नो कलेक्शन
म्हणून पालकांनाही येत बरंच टेन्शन,
शिक्षक म्हणतात टेन्शन टेन्शन,
विद्यार्थ्यांच्या वागण्यात टी.व्हीचे रिफ्लेक्शन,
पालकांना फक्त क्लासेसचे ॲट्रॅक्शन
शिक्षक म्हणजे जणू परफेक्शन
तरीही शिक्षकांनाही येत बरंच टेन्शन,
शाळा म्हणजे, 'शिक्षक पालक व्हा एकत्र
विद्यार्थी बनवा तुमचा मित्र
पटू दे त्यांना शाळा एकमेव सोल्यूशन,
मग सर्वत्र नो टेन्शन, नो टेन्शन.

प्रतिमा एस. वानकट्टे
अकरावी

क
वि
ता

पहिलं प्रेम ....

खिदळत होतं आनंदाने आयुष्य एकदम छान,
जसे काही झाडावर झुलणारे पान,
एक दिवस आला तो माझ्या आयुष्यात,
केला माझ्यापुढे निर्मळ मैत्रीचा हात
हळूहळू मी त्याच्यात रुजत गेले,
अन् दिवसरात्र त्याच्या विचारात हरवले.
हळूहळू मी त्याचीच होत गेले
नकळतपणे माझे मन त्याला देऊन बसले.
कधी त्याच्यात हरवले कळलेच नाही
पण त्याला सांगण्याचे धैर्य मात्र झाले नाही.
एक दिवस हिंमतीने त्याला म्हणाले
म्हणाला, मला वाटलंच नव्हतं माझ्यावर प्रेम करशील तू.
नंतर म्हणाला, "मी तुझ्यावर प्रेम करत नाही "
क्षणातच वाटले संपून गेले सर्व काही....
तेव्हाच कळलं की त्याच्या आयुष्यात दुसरं कोणी होतं,
मन माझं कसंबसं सावरण्याचा प्रयत्न करीत होतं....
स्मितहास्याने म्हणाले, "तुझं सुख तेच माझं सुख "
फक्त या मैत्रीणीला देऊ नकोस कधी दुःख
आणि म्हणाले, "मरेपर्यंत तुझ्या प्रेमाची वाट पाहीन,
तुझ्यासाठी हृदयाची दारं सदैव उघडी ठेवीन...."
नंतर आम्ही भिन्न दिशांना गेलो.
आमच्या आमच्या आयुष्यात मग्न झालो..
नंतर त्याला कळले की मीच आवडते त्याला,
पण ते त्याला कळण्यासाठी खूप उशीर झाला....
तेव्हा त्याचे आयुष्य झाले होते सुनसान रान
जणू काही झाडाचे पिकलेले असहाय्य पान...
शेवटपर्यंत माझं मन त्याच्यावर प्रेम करत राहिलं,
विसरणार कशी प्रेम जे होतं पहिलं ....

ईशानी भावे
अकरावी (क)

माझा नेपाळचा प्रवास

२०२०

‘प्रवास’ हा शब्द उच्चारला की तुमच्या मनात पहिले काय येते? तुमच्या मनात पहिले कोणते चित्र उभे राहते? मला माहित आहे आपल्या सर्वांमधील एकही असा मनुष्य नाही की ज्याला प्रवास आवडत नाही व त्याने तो कधी केला नाही. आपल्या सर्वांनाच प्रवास आवडतो.

अरेऽऽपण आपण आपल्या मुख्य प्रश्नांपासून फारच दूर राहिलो. तर... माझ्या पहिल्या प्रश्नाचे उत्तर आहे, ‘खूपच-खूप आनंद’. त्याचप्रमाणे माझ्या दुसऱ्या प्रश्नाचे उत्तर आहे, ‘आगगाडी’ बरोबर ना ! मला माहित होतं की, तुमच्या मनात काय येणारं आहे ते. कारण की आपण ‘सच्चे’ भारतीय आहोत, की जे मनाने कायम एकत्र असतो.

आता तुम्ही म्हणाल की, लवकर खऱ्या मुद्यावर ये ! आम्हाला खूप कंटाळा येतोय. मी तुमच्या मनाची स्थिती ओळखतो व माझ्या खऱ्या मुद्यावर म्हणजेच शुद्ध मराठीत पॉईंटवर येतो.

माझा पहिला नेपाळचा प्रवास हा माझ्या पंधरा वर्षांच्या आयुष्यातील अविस्मरणीय असा क्षण होता. मी तुम्हांला याची जरा पार्श्वभूमी सांगतो. मी काही माझ्या कुटुंबासोबत नेपाळचा प्रवास केला नाही, तर तो मी माझ्या मित्रांसोबत केला. मग तुम्ही म्हणाल मित्रांसोबत इतक्या लांबचा प्रवास शक्यच नाही ! अरे, पण मी तेच सांगतोय. जरा ऐकून तर घ्याल. त्याचे असे आहे की मी ‘कराटे’ खेळतो.

आता तुम्ही म्हणाल, या प्रवासात कराटेचा काय संबंध ? मी तुमची-शंका-निरसन करतो. कराटे या खेळाचे ‘आसनगांव’ येथे एक शिबीर झाले. त्या शिबीरातील पंचवीस विद्यार्थ्यांची निवड ‘नेपाळ’ येथे होणाऱ्या एका भव्य शिबीरासाठी झाली, व त्या पंचवीस विद्यार्थ्यांमध्ये मी ही होतो. त्या भव्य शिबीरासाठी सात देशांतील मुलांची निवड झाली होती. त्यामधील पंचवीस मुले, म्हणजेच आम्ही मुंबई-ठाण्यातील होतो.

आमचा प्रवेश निश्चित झाला, आणि मी

नेपाळला जायच्या तयारीला लागलो. आता नेपाळला जायचे, तेथे पंधरा दिवस वास्तव्य करायचे म्हणजे आपल्यासोबत काही खाद्यसामुग्री तरी हवी का नको? त्याचप्रमाणे कपडेलतऱे हे सर्व आलेचं. माझी सर्व तयारी झाली.

आता तो दिवस उगवला, ज्या दिवशी आम्ही नेपाळला जायला निघणार होतो. मी व माझे सर्व कुटुंब घरातून निघालो. आता मला माझ्याबरोबर घडलेला एक प्रसंग प्रकर्षाने सांगावासा वाटतो. तो प्रसंग आठवला की अजूनही मला हसू येते. तो प्रसंग असा होता की, आम्ही घरातून ‘कुर्ला टर्मिनस’ येथे जायला निघालो होतो. तेव्हा आम्हांला ‘वाहतूक कोंडीमुळे’ म्हणजेच ‘ट्रॅफिकमुळे’ थोडा उशीर झाला होता. म्हणून जेव्हा आम्ही ठाण्याहून कुर्ल्याला येत असताना आमचे मुख्यप्रशिक्षक म्हणजेच आमचे सर, श्री. यशवंत पिसाळ यांना फोन करू पाहात होतो. परंतु तेव्हा आमच्याकडे ‘मोबाईल’ हे भ्रमणध्वनी यंत्र नव्हते. म्हणून माझ्या वडिलांनी तेथीलच एका इसमाकडून फोन घेतला. सरांचा मोबाईल नंबर असल्याकारणाने आम्ही त्यांना फोन केला व तेव्हा माझ्या वडिलांनी त्यांना असे विचारले की, आम्ही कुर्ल्याला येत आहोत. तुम्ही कोठे आहात? तेव्हा त्यांनी उत्तर दिले की, मी ‘ट्रेनमध्ये’ आहे. माझ्या वडिलांनी एवढेच ऐकून फोन ठेऊन दिला. तेव्हा आम्हांला प्रश्न पडला की, सर कोणत्या ट्रेन मध्ये आहेत, गाडी गेली तर नसेल ना? आम्ही आमचा जीव मुठीत धरून कुर्ला टर्मिनस येथे पोहोचलो. तेथे आमच्या संघातील विद्यार्थ्यांना पाहून माझा जीव भांड्यात पडला. आमच्या पाठोपाठ आमचे सरही आले.

तेवढ्यात आमची गाडी आली. आमच्या गाडीचे नाव होते ‘गोरखपूर - कुशीनगर - एक्सप्रेस’ आम्ही गाडीत चढलो व आमच्या आई-वडिलांना निरोप दिला. गाडी सुरू झाली व तेव्हा खऱ्या अर्थाने आमचा नेपाळचा प्रवास सुरू झाला. गाडीतील आमच्या डब्यात नेपाळला

१०२-१०३ पोहोचेपर्यंत फक्त दंगा सुरु होता. आम्हांला तीन दिवसांचा प्रवास करायचा होता. दोन दिवसांचा ट्रेनचा आणि एका दिवसाचा बसचा.

आम्ही दोन दिवसांचा प्रवास करुन 'नेपाळ - भारत सीमेवर आलो, तेव्हा आम्हां सर्वांनाच खूप कुतुहल होते, की दोन देशांतील सीमा कशी असते. आम्ही याच कुतुहलाने सीमा पार केली. सीमेच्या दोन्ही बाजूंना कडेकोट सैनिकांचा पहारा होता. आम्ही त्या सीमेपासून दोन कि.मी. अंतर चालत गेलो व तेथून आमचा दुसरा प्रवास, म्हणजे नेपाळची राजधानी 'काठमांडू' येथे जाण्याचा प्रवास सुरु झाला. तेथे आम्ही बसने गेलो. हा प्रवास खूप रमणीय होता. आम्ही तेथे पंधरा दिवस राहिलो. तेथील राजांचे राजवाडे पाहिले, तेथील लोक पाहिले, तेथील देवालये पाहिली, तेथील बौद्धधर्माचा प्रसार पाहिला. त्याचबरोबर आमचे भव्य कराटेचे शिबीरही झाले व नंतर आम्ही नेपाळला निरोप देत, मायदेशाच्या दिशेने परतीचा प्रवास सुरु केला.

आम्ही गाडीत बसून घरी येत असतानाही मनाने नेपाळमध्येच होतो. आम्ही काठमांडू ते दिल्ली एवढा प्रवास विमानाने केला. तो माझ्या आयुष्यातील अविस्मरणीय दिवस होता. हा माझा नेपाळचा एक प्रवास मी कधीच विसरू शकत नाही. आता मी तुम्हांला आम्ही तेथे काय काय केले हे संपूर्ण सांगू शकत नाही. म्हणून मी माझ्या आठवणी कागदावर उतरवल्या आहेत. त्या जर तुम्ही वाचल्या तर मी तुम्हांला खात्री देऊन सांगतो तुम्हालाही या पंधरा दिवसांच्या प्रवासाचा आनंद घेता येईल.

याच्यापेक्षा मी जास्त काही लिहू शकत नाही. तुमचा मी निरोप घेऊन माझा प्रवास येथेच संपवतो.

योगेश दिनकर साळुंखे
अकरावी - सायन्स

क
वि
ता

भेटशील का ?

जाताना एक वचन देशील का ?

नाही झाली मैत्री या जीवनात

तर स्वप्नात माझ्या येशील का ?

एक दिवस असा येईल

चार फुले माझ्यावर पडतील

चार फुले तुझ्यावर पडतील

पण, फरक फक्त एवढाच असेल की

तु असशील लग्नाच्या मंडपात

आणि मी असेन स्मशानात

जळत्या होमाकडे पाहताना

वळून माझ्या प्रेताकडे

पाहशील का ?

नाही झाली मैत्री या जीवनात

तर स्वर्गात मला भेटशील का ???

सायली जे उरुणकर
अकरावी (क)

हसना जरूरी है

शादी के लिए बातचीत चल रही थी ।

लडकी : मुझे कार चलानी आती है, घुडसवारी आती है, तैराकी आती है, गाना और नाचना आता है ।

लडका : लेकिन मुझे खाना बनाना, बच्चे पालना और कपडे धोना बिल्कुल नहीं आता ।

रमेश ने हाल में ही कंप्यूटर कोर्स किया था ।

एक दिन सुरेश ने फोन कर के कहा, यार कार स्टार्ट नहीं हो रही है, क्या करूं ?

रमेश ने थोड़ी देर सोचा और फिर कहा सभी विंडो शटडाऊन करके बाहर आ जाओ, इसके बाद रीस्टार्ट करो ।

पत्नी को थप्पड मारने के बाद, पति बोला- आदमी उसे ही मारता है, जिसे वो प्यार करता है ।

पत्नी ने भी २ खिंचकर मारे और बोली - आप क्या समझते हो, मैं आपसे प्यार नहीं करती ।

मुकेश ने सपनों में देखा कि एक लडकी उसे बुरी तरह पीट रही है । इसके बाद दो दिन तक वह बैंक में नहीं गया, क्योंकि ..... बैंक में लिखा था - हम आपके सपने साकार करते हैं ।

एक आदमी ने डॉक्टर को फोन करते हुए कहा - 'डॉक्टर साहब मेरी पत्नी को अपेंडेसाइटिस हो गया है ।

डॉक्टरने कहा, 'लेकिन पिछले साल ही तो मैंने आपकी पत्नी का ऑपरेशन किया था, और यह बीमारी दुबारा नहीं हो सकती ? 'लेकिन पत्नी तो दुसरी हो सकती है ? वह आदमी बोला ।

अच्छा दोस्त वह होता है, जो कहे - मन लगाकर पढाई करो ।

लेकिन सबसे अच्छा दोस्त वह होता है, जो एग्जाम के वक्त हॉल के बाहर से आवाज लगाए - ओए चेकिंगवाले आ गए, अपनी अपनी पर्चिया छुपा लो ।

डॉक्टर - आपको ब्रेन टयुमर है ।

कल्लू - यह तो अच्छी खबर है ।

डॉक्टर - आप इतने खुश क्यों हो ?

कल्लू - इससे यह साबित होता है कि मेरे पास दिमाग है ।

प्रा. प्रकाश माळी
रसायनशास्त्र विभाग

STUDENTS' COUNCIL

2011-2012

1. Chairman	Prin. Dr. (Mrs.) M. K. Pejaver
2. Vice-Principal (Degree College)	Prof. V. S. Burkule
3. Vice-Principal (Junior College)	Mr. H. B. Katkar
4. N.C.C. Officer- (Boys)	Dr. M. J. Kolet
5. Coordinator- Gymkhana	Prof. P. G. Bamane
6. N.S.S. Programme officer	Dr. K. M. Pariya
7. Coordinator- Cultural	Mr. P. S. Mali

SPECIAL INVITEES-

8. Supervisor (Junior College)	Dr. (Mrs.) M. U. Bokar
9. Magazine Coordinator	Prof. S. G. Bapat
10. Office Superintendent	Mr. S. R. Soman

STUDENTS REPRESENTATIVES-

11. Cultural Secretary	}	Mr. Kamlesh Bachhav
12. Students Secretary		
13. Secretary – Gymkhana		Mr. Darshan Farswan
14. In charge Boys – NCC		Mr. Gangaprasad Thapa
15. Secretary – NSS		Mr. Mangesh Gaikwad
16. T.Y.B.Sc		Ms. Sneha Gawade
17. S.Y.B.Sc.		Ms. Swarda Paranjpe
18. F.Y.B.Sc		Ms. Parveenabanu Kasu
19. Lady Representative (Principal's Nominee)		Ms. Gauravi Jadhav
20. Lady Representative (Principal's Nominee)		Ms. Prachi Koli

SPECIAL INVITEES-

21. Secretary – Magazine	Mr. Mayur Khairnar
22. Jt. Secretary – Cultural	Ms. Krishna Buddhadeo
23. S.Y.J.C.	Mr. Prashant Chavan
24. F.Y.J.C.	Mr. Akshay Mhapadi
25. Representative- IT	Ms. Deepali Abnave

JUNIOR COLLEGE

H.S.C. Result for the academic year 2010 - 2011

No. of students appeared (Fresh)	: 464
Fresh +Private+Repeaters	: 464+19+25=508
No. of students cleared with First class with Distinction	: 77
No. of students cleared with First class	: 208
No. of students cleared with Second class	: 155
No. of students cleared with Pass class	: 21
No. of students Failed Fresh +Private+Repeaters	: 23+12+12=47
Total No. of withheld Result	: 28
Total No. of Candidate Passed Fresh +Private+Repeaters:	441+ 07+13=461
Percentage of Result (Fresh)	: 95.04%

२०११-२०१२

FIRST IN RANK

Rank	Name of the Student	Marks	Percentage
1	/ Sawant Shefali Anil Charushila	548	91.33%
2	Jaiswal Roshankumar Omprakash Premsheela	536	89.33%
3	/ Ansari Aiman Iftekhar Shama	531	88.50%

FIRST IN SUBJECT

Sr. No.	Subject	Name of the Student	Marks out of 100
1	English	/ Ansari Aiman Iftekhar Shama	89
2	Marathi	/ Prabhu Shital Deepak Darshana	86
3	Hindi	/ Jangam Lavanya Nagbhushan Himaia	83
4	Sanskrit	/ Bhandari Rucha Girish Saroj	90
5	Maths	Kamath Kartik Srinivas Ashalata	99
6	Physics	Jaiswal Roshankumar Omprakash Premsheela	95
7	Chemistry	Jaiswal Roshankumar Omprakash Premsheela	96
8	Biology	1) Jaiswal Roshankumar Omprakash Premsheela 2) Ansari Aiman Iftekhar Shama	94 94
9	Comp.Sci.	1) Phansalkar Maitreyi Vivek Neha 2) Geete Abhay Ramdas Lalita	184 184

2022-2022

T. Y. B. Sc. Annual results of the academic year 2010 – 2011

Total Appeared	175
Total Passed	120
Percentage	68.57%

First Three in college:

Subject	Name of the Student	Marks Obtained
Statistics	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra Kusum	759 / 800
Statistics	Ms. Joshi Kanchan Vidyadhar Pradnya	737 / 800
Botany	Ms. Varma Priyanka Rameder Indravat	673 / 800

Subject wise result : Without Ex-Student

[illegible]

Subject wise First in college

Subject	Name of the Student	Marks Obtained
Chemistry	Ms. More Megha Vishnu Shanta	591
Physics	Ms. Shaikh Shabina Salim Saira	575
Mathematics	Ms. Dilnawaz Mohd Rafique Dilshad	608
Statistics	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra Kusum	759
Botany	Ms. Varma Priyanka Rameder Indravati	673
Zoology	Ms. Alhat Monica Prabhakar Suman	588
Biotechnology	Ms. Kulai Bhumika Devendra Sushma	581
Microbiology	Ms. Kambli Savita Sunil Sneha	576
Comp. Sci.	Ms. Khalfe Nabila Iqbal Raziya	586

२०२२-२०२३

संयुजा

२०११-२०१२

JUNIOR COLLEGE ENDOWMENT PRIZES 2010 – 2011

Name of Awardee	Name of the Students	Remarks
1 Dr. V.N. Bedekar Science Prize of Rs.125/- (on behalf of Vidya Prasarak Mandal, Thane).	Ms. Sawant Shefali Anil	Being the First in rank among the students of this college passing HSC Examination of Bombay Board in February, 2011.
2 Late Shri Vasant Ramkrishna Karnik & Smt.Indira V.Karnik Science Prize of Rs.90/- (Through Shri.Shirish V.Karnik)	Mr. Mhapadi Akshay Ramdas	Obtaining the Highest Marks at the SSC Examination, March,2011 among the students admitted to this college in FYJC Class.
3 Late Shri Nilkanth Ganesh Gokhale Baroda, Science Prize of Rs.270/- through Mrs. Shakuntala Anant Sane, Thane).	Mr. Pande Pradeep Ramnarayan	Being the first in rank among the students of this college passing MH-CET Exam. 2011 of Maharashtra State Govt. and joining the Medical Faculty for further studies.
4 Late Shri Gunakar N. Joshi Smarak Yojana Science Prize of Rs.150/- (through Vidya Prasarak Mandal, Thane).	Ms. Sawant Shefali Anil	Being the first in rank among the students of this college at the last HSC Examination of Bombay Board.

Name of Awardee	Name of the Students	Remarks
5 Late Shri Hanumant Sitaram Dixit Prize of Rs.270/- (through Prof. M.H. Dixit).	1) Mr. Jaiswal Roshankumar Omprakash 2) Ms. Ansari Aiman Iftekhhar	Obtaining the Highest Marks in Biology among the students of this college passing HSC Exam. of March,2011 of Bombay Divisional Board.
6 Late Dr. Dattatraya Balkrishna Pendharkar L.C.P.S. Jalgaon Prize of Rs.270/- (through Mrs. Sheela Gajanan Tembe, Thane).	Mr. Pande Pradeep Ramnarayan	Being the first in rank among the students of this college passing MH-CET-2011 Examination of Maharashtra Board and joining the Medical Faculty for further studies.
7 Late Shri Madhav Govind Deo & Late Smt. Mangalabai Madhav Deo, Thane Prize of Rs. 135/-.	Mr. Pande Pradeep Ramnarayan	For the student getting highest marks in P.C.B. securing admission in Medical College in Std.XII.
8 Late Shri Madhav Govind Deo & Late Smt. Mangalabai Madhav Deo, Thane Prize of Rs. 135/-.	Mr. Pawar Ashwin Rajendra	For the student securing highest marks in P.C.M.

Congratulations

DEGREE COLLEGE ENDOWMENT PRIZES 2010 – 2011

	Name of Awardee	Name of the Student	Remarks
1	Late Mrs. Anandibai Krishna Gokhale Science Prize of Rs.135/- (Through Late Shri R.K. Gokhale, Thane).	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra	Being the first in rank among the students of this college passing B.Sc. Examination of Mumbai University in April, 2011.
2	Late Shri Gunakar N. Joshi Smarak Yojana Science Prize of Rs.150/- (Through Past Students' Association).	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra	Being the first in rank amongst the students of this college passing B.Sc. Examination of Mumbai University, April, 2011.
3	Shri Swami Samarth Prize of Rs.170/- (Through Dr. R.P. Athalye & Family).	Ms. Alhat Monica Prabhakar	To the student of this college passing TYBSc. Examination of the University securing highest marks in Zoology at FYBSc/SYBSc & TYBSc taken together and who has completed the B.Sc. Degree Course in three years without A.T.K.T.
4	Shri Swami Samarth Prize of Rs.100/- (Through Dr. R.P. Athalye & Family).	Ms. Kulkarni Anushka Chandrashekhar	To be awarded to the student who has secured first prize in Music Competition.
5	Shri Dattaram S. Natekar & Mrs. Kamal D. Natekar Thane Science Prize of Rs.45/- in memory of their son Late Vijay Natekar.	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra	Being the first in rank among the students of this college passing B.Sc. Examination, April, 2011.
6	Shri Dattaram S. Natekar & Mrs. Kamal D. Natekar Thane Science Prize of Rs.45/- in memory of their son Late Vijay Natekar.	Ms. Patil Smita Kishor	Securing highest marks from amongst Backward Class students of this college passing B.Sc. Examination, April, 2011.
7	Late Prof. Dr. Mrs. S.S. Borgaonkar Prize of Rs. 270/- (Through Prof. S.K. Borgaonkar).	Ms. Alhat Monica Prabhakar	To the student of this college passing TYBSc Examination of the University securing highest marks in Zoology.

Name of Awardee	Name of the Student	Remarks
8 Late Shri Mandar Suryakant Joshi Prize of Rs.301/- through Shri S.M. Joshi,Thane.	Mr. Thapa Gangaprasad Narbahadur	To be awarded to the best NCC cadet of this college alternately from Boys/ Girls NCC (Army Wing) every year.
9 Shri Dhondo Waman Tillu Science Scholarship of Rs.1000/- (Through Vidya Prasarak Mandal, Thane).	Ms. Joshi Kanchan Vidyadhar	To be awarded to the student studying in Post Graduate Science Class/ MBBS/Engineering.
10 Late Shri Deepak Ganesh Kokaje Prize of Rs. 270/-.	Ms. Shaikh Shabina Salim	To the best student of this college passing TYBSc Exam. of the University securing highest marks in Physics.
11 Late Shri Bhagwandas Huku Hotchand Keswani Prize of Rs.270/-.	Ms. Dilnawaz Mohd Rafuque	To be awarded to the student of this college securing highest marks in Mathematics.
12 Late Shri Bhoir Himanshu R. Prize of Rs.270/-.	Ms. Varma Priyanka Rameder	To be awarded to the student of this college passing T.Y.B.Sc. Exam. securing highest marks in Botany.
13 Late Smt. Indira Phadake Prize of Rs.270/- (Through Prof. Mrs. S.M. Phatak)	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra	To be awarded to the student of this college passing TYBSc. Exam. securing highest marks in Statistics.
14 Late Shri. G.R.Patil and Late Smt. S.G.Patil Prize of Rs.270/- (through Ex-Principal Shri.C.G.Patil , Thane).	Ms. Paranjape Swarada Sunil	Being the first in F.Y.B.Sc. in the College Examination in the academic year 2010-11
15 Late Shri. G.R.Patil and Late Smt. S.G.Patil Prize of Rs.270/- (through Ex-Principal Shri.C.G.Patil , Thane).	Ms. Gawade Sneha Vijay	Being the first in S.Y.B.Sc. in the College Examination in the academic year 2010-11
16 Late Shri. G.R.Patil and Late Smt. S.G.Patil Prize of Rs.270/- (through Ex-Principal Shri.C.G.Patil , Thane).	Ms. Ranaware Swati Namdev	Being the first in M.Sc.Part II in the College in the academic year 2010-11

Name of Awardee	Name of the Student	Remarks
17 " Mayuresh and Alpana Past Students Statistics 1984" Rs.270/- (Through Past Students Mr.Mayuresh Dhond & Alpana Gupte)	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra	Being the first in Statistics in T.Y.B.Sc. Examination April 2011
18 Prize of Rs. 1000/- for being 1st in Statistics At T.Y.B.Sc through the past students of 1984 Batch of this college	Mr. Tiwari Amitkumar Upendra	
19 Prize of Rs. 1000/- for being 1st in Chemistry At T.Y.B.Sc through the past students of 1984 Batch of this college	Ms. More Megha Vishnu	
20 Prize of Rs. 1000/- for being 1st in Mathematics At T.Y.B.Sc through the past students of 1984 Batch of this college	Ms. Dilnawaz Mohd Rafuque	

Congratulations

Achievements of our Teachers

Dr. Manohar N. Nyayate

Head, Department of Physics

- Became member of Board of Studies in Physics of University of Mumbai
- Two research students are registered for Ph. D. in Physics.
- Worked as Full Time Resource Person for the National level Refresher Course in Experimental Physics Organized by Indian Academy of Sciences, Bangalore from 10th Oct. to 28th Oct 2011 at Bangalore.
- Worked as Resource Person for the National level Refresher Course : Novel Experiments in Physics Organized by Mumbai University Department of Physics from 19th Dec to 23rd Dec 2011 at U.D.P. Kalina Campus, Mumbai
- Two research papers are published in international journals.

(1) Correlation between Concept of Electricity and magnetism with Physics Expectancies : A Cognitive Approach.

J. K. Pendharkar and M. N. Nyayate
Golden Research Thoughts ; Vol. 1, Issue. III, Sept 11, pp200-205:
ISSN No - 2023 -5063

(2) Comparison of conceptual understanding of Electromagnetism and 'Physics Expectancies between students of Mumbai and Thane district.

J.K. Pendharkar and M. N. Nyayate
Indian Streams Research Journal; Vol. 11, Issue XI, Dec 11, pp 72-75
ISSN No - 2230 - 7850

Dr. (Mrs) M. S. Mulgaonkar

(Head Department of Botany)

Research activities

Paper presented - 2

- Diversity of orchids in the Sahyadri-a grave concern : at the National Seminar on Sustainable Crop Productivity through Physiological intervention, jointly organized by Dept. of Life Science Ramnarain Ruia College and Indian Society for Plant Physiology, at Mumbai from 24-26 November 2011.
- Need for conservations of Orchids in Yeoor hills of Thane at National conference on orchids in India : Diversity, characterization and resource development for community livelihood & orchid show, organized by the Orchid Society of India, department of Botany, Panjab University, Chandigarh - 160 014 and the National Academy of Sciences, India (NASI), Allahabad - 211 002 at National Academy of Science, India, Allahabad, from December 21-23, 2011.

Papers published -3

- M. S. Mulgaonkar and G. T. Dabhade 2010. Pollen study of six species of terrestrial orchids under scanning electron microscopy (SEM) from the Western Ghats of Maharashtra. Phytotaxonomy Vol. 10, 2010. pp 63-69.

- b. Matil Sanghamitra R. , Shraddha V. Raut, Dr. (Mrs). M. S. Mulgaonkar. 2010 Orchid conservation - a need of today. Int. Journal Mendel, Vol. 27(1-2), 7-8.
- c. Shraddha V. Raut, Matil Sanghamitra R., Surve Sameer N. and Mulgaonkar M. S. 2010 Indigenous Medicinal Knowledge and justified need for Conservation of Orchids from the Western Ghats of Maharashtra, Int. Journal Mendel, Vol. 27 (3-4) 73-75.

Attended a mid- term evaluation meeting regarding Major Research Project at UGC Office Delhi on 26th Nov. 2011.

Dr. Moses Kolet (Botany)

- a) Research Papers published :
Kolet Moses 2011. Mycoflora associated with paper samples from Biosciences laboratory. Bioinfolet 8 (2): 148-150

Snehal Sonparte and Moses Kolet. 2011. A Brief Review of the Biodiversity of Kodaikanal in South India, its Pine Forest Plantation and the Associated Forest Fungi” Proc. National Conference on “Forests for the Future of Man”, Department of Botany, N.E.S. Ratnam College of Arts, Science and Commerce, Mumbai (ISBN 978 - 81-9222163-0-0) pp 185-196

- b) Research Article published :
Kolet Moses 2011. Resources, Opportunities and Municipal Solid Waste Management (From the

Editorial Desk : Dr. Moses Kolet). Bionano Frontier 4(2): iii.

- c) Research Papers presented as National Conferences and Symposia:

Participated and presented a research paper titled “Studies on the Usage of Groundnut shells and Rice husk for the Development of Starter Cultures of Cellulolytic Fungal Inoculum for Composting” in the National Symposium on “Innovative and Modern Technologies for Agricultural Productivity, Food Security and Environmental Management” organized at Mangalore, Karnataka on 22-23 July 2011 by “Society of Applied Biotechnology”

Fellowships Awarded :

Elected Fellow of the Society for Applied Biotechnology and Biologists Forum of India.

Honour and Recognition :

Invited as co-editor of Bioscience Discovery - an international journal of life sciences.

Dr. M. V. Rathnam (Chemistry)

- 1) Two Students have completed Ph.D. under his guidance

- i) Mr. Sharad D. Mankumare
Title of the thesis : Molecular interaction studies of binary liquid mixtures of esters with aliphatic hydrocarbons.

ii) Mr. Kirti Kumar Jain

Title of the thesis : Evaluation of Excess Thermodynamic and Transport properties of some Binary liquid mixtures (Aliphatic esters + Aromatic hydrocarbons)

2) Attended International Conference on Global Challenges - The Role of Chemistry in giving their solutions . Held at BANGKOK 12th - 15th June 2011 and presented 2 research papers.

3) Published 8 research articles in International Journals of Chemistry in the year 2011.

Dr. (Mrs.) S. V. Mahajan (Zoology)

Paper Published

Name of Journal :

ASIAN FISHERIES SCIENCE

Vol : 24 (2011) P-277-287

Authors :

Jayashree S. Menon and Sarita V. Mahajan

Title of the paper :

Species - wise Mercury Accumulation in Fish from Ulhas River Estuary and Thane Creek in the vicinity of Mumbai, India and its Relation to the Feeding Habits of Fish.

Dr. (Mrs.) P. N. Kurve (Zoology)

a) Presented a research paper at World Conference on Marine Biodiversity organized by University of Aberdeen in collaboration with University of St. Andrews, Scotland, UK titled

“Coastal tourism in Alibaug” district Raigad : a menace or a bonus ?” 26-30 September 2011. (Also received the UGC Travel Grant for the same)

b) Recognition as guide for M.Sc. by research in zoology in University of Mumbai.

c) Author for text book titled Steps in biology (CBSC -11th) by Seth publication September.

Dr (Mrs.) A.S. Goswami-Giri

(Chemistry)

a) Paper presented at International conference on Biosensing Technology at Amsterdam, Netherland.

b) Awarded, Fellow of International society of Science and Technology, Mumbai.

c) Awarded “Paryavaran Puraskar” by bharatmata Bahuddeshiy sansthan Naldurg, Osmanabad.

D) “Samaj Bhusan-2011” by Rashtriya mahila and apanga vikas sansthan, Kalyan

Congratulations

प्रा. प्रकाश माळी (रसायनशास्त्र कनिष्ठ महाविद्यालय)
यांना प्राप्त पुरस्कार

अ.नं.	संस्थेचे नांव	स्तर	पुरस्कार
१.	महाराष्ट्र शासन	राज्यस्तरीय	शिक्षक पुरस्कार
२.	उल्हासनगर महानगरपालिका	शहरस्तर	महापौर गौरव पुरस्कार
३.	ओम नमःशिवाय प्रतिष्ठान	राज्यस्तरीय	बाळशास्त्री जांभेकर पुरस्कार
४.	महात्मा फुले टॅलेंट रिसर्च अॅकॅडमी	राष्ट्रस्तरीय	म. फुले टॅलेंट रिसर्च पुरस्कार
५.	अक्षरमंच प्रकाशन	राज्यस्तरीय	यशवंत गौरव पुरस्कार
६.	दृष्टी फाऊंडेशन	राज्यस्तरीय	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर गौरव पुरस्कार
७.	गौरव प्रतिष्ठान	राज्यस्तरीय	वैभव महाराष्ट्राचा गुणगौरव पुरस्कार
८.	भीमराय कला अकादमी	राज्यस्तरीय	भीमरत्न पुरस्कार
९.	इंडियन टेलिफिल्म प्रॉडक्शन अकदमी	राष्ट्रीय	जय जगत केसरी रत्न पुरस्कार
१०.	आनंद कल्याण कारी सामाजिक संस्था	राज्यस्तरीय	गुणवंत गौरव पुरस्कार
११.	योगप्रिया सामाजिक प्रतिष्ठान	राष्ट्रीय	राष्ट्रगौरव पुरस्कार
१२.	महाराष्ट्र मराठी सामाजिक संघ	राज्यस्तरीय	मराठी समाज भूषण पुरस्कार
१३.	आशादीप महिला आधार मंच	राष्ट्रीय	आशादीप कर्तृत्व गौरव पुरस्कार
१४.	युवाशक्ती सामाजिक संस्था	राज्यस्तरीय	शिक्षक पुरस्कार
१५.	दलित सेवा संघटना, गोवा	राष्ट्रीय	समाज भूषण पुरस्कार

नियुक्ती

अभ्यास मंडळ सदस्य
शांतता समिती सदस्य
सदस्य
परीक्षक
परीक्षक समिती प्रमुख
भरारी पथक सदस्य

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे
विठ्ठलवाडी पोलिस स्टेशन, उल्हासनगर - ४
जिल्हा मानव विकास समिती, ठाणे
जिल्हास्तरीय विज्ञान प्रदर्शन, जव्हार
मिरा भाईंदर महानगरपालिका क्षेत्रस्तरीय विज्ञान प्रदर्शन
जिल्हा परिषद, ठाणे

प्रा. अनिल आठवले (हिंदी विभाग कनिष्ठ महाविद्यालय)

- ◆ प्रा.श्री.अनिल आठवले यांची कासारवडवली पोलिस ठाण्यात गृहखात्याचा प्रयोग 'महात्मा गांधी तंटा मुक्त मोहिमेत' ब्रम्हांड, वार्ड क्र.४ च्या अध्यक्षपदी निवड दि. १५ ऑगस्ट २०११ रोजी झाली.

(सदर मोहिमेत फौजदारी, दिवाणी आणि महसूल तंटे स्थानिक पातळीवर कशा प्रकारे सोडवू शकतो ज्यामुळे नागरिकांचा वेळ, पैसा यांची बचत होऊ शकते याबाबत विचार विनियम व कृती केली जाते)

२०१२-२०१३

Dr. (Mrs.) Vinda Manjramkar

Degree College (Zoology)

- 1) Appointed as committee member of 'Metamorphosis' for guiding students of remote colleges affiliated to university of Mumbai. (The committee is headed by Vice-chancellor of Mumbai University).
- 2) Coordinator of district (Mumbai, Thane) for 'Avishkar' by students' welfare committee of Mumbai.
- 3) Appointed as judge for 'Avishkar' to select projects from Sindhudurg, Raigad, Ratnagiri district of U.G., P.G., Ph.D. candidates to represent university at state level competition.

STUDENT ACHIEVERS

1. **Kuluth A. Kapde**
  - a) First prize in "Pendown your ideas" event in the intercollegiate 'Harmony' conducted by Adarsh college of Arts and commerce, Kulgaon Badlapur.
  - b) 2nd Prize for essay in Bhagwat Swaproop Aggarwal memorial Essay competition conducted by Bhartiya Vidya Bhawan Mumbai.
2. **Tanui Sushil Gurjan** a) First prize in best out of waste event b) Second prize in Pendown your ideas event c) First prize in Salad decoration in intercollege "Harmony" conducted by Adarsh College of Arts & Commerce, Kulgaon - Badlapur.
3. **Vignesh Prabhu and Tushar Prabhu** : Participated in westzone Special camp organized by NSS cell Higher and Technical education, Govt. of Maharashtra.
4. **Gagan Prasad Narbahaddar Thapa** : Secured silver medal in map -reading competition in "Thal Sainik" camp 2011 at Delhi, conducted by Director General NCC. Also attended 3 annual training camps at Nasik and 3 annual training camps at Amaravati.
5. **Durgesh Gupta** (S. Y. Microbiology) :
  - a) 'Bionics' held by Institute of science : 2nd prize in poster making
  - b) 'Biotreak' held by Talik college of science and commerce : 1st prize in the poster making.
  - c) 'Mantra' held by NES Ratnam College poster making : 1st prize. Book mark : 3rd prize
  - d) 'Bio fiesta' held by Institute of science : paper bag making 2nd prize.
  - e) Event organized by Jhunjhunwala college : 1st prize in poster making.
  - f) 'Rang tarang' organized by kala kriti : 1st prize in (mega intercollege events) Tatto making, cartooning, Arms designing.
  - g) 'Harmony - 2011' organized by Adarsh college, Badlapur : 2nd prize in "Best out of waste" 1st prize in greeting card making.
6. **Nikhil Narayan Sarnobat** (F.Y.B.Sc.)
  - a) Bronze medal in Intercollegiate athletic meet (High Jump) 2011-12 at marine lines mumbai (Scaled 1.8 m)
  - b) Represented Maharashtra Boys (under 20) in High Jump event in 27th National Junior Athletic Championship at Ranchi. Stood 8th among 50 participants (scaled 1.85 m.)
7. सुप्रिया दत्तात्रय उकिर्डे "जागर हा जाणीवांचा तुमच्या माझ्या लेकिंचा ...." या राज्यस्तरीय , निबंध स्पर्धा - २०११ मध्ये मुंबई विभागांतर्गत पदवी-पदव्युत्तर गटामध्ये तृतीय पारितोषिक .
8. रुपेश मारुती गोगावले याला राज्यस्तरीय मराठी साहित्य संमेलन डिसेंबर २०१० छायाचित्र काव्य स्पर्धेत प्रथम पारितोषिक मिळाले.

National Seminar on “Avenues for Scientific Proposal Grants” 18th August, 2011 Department of Chemistry and Research Committee

In view of celebration of International Year of Chemistry-2011, Department of Chemistry and Research Committee, B. N. B andodkar College of Science, Thane in collaboration with Institute of Oriental Study, Thane and International Society of Science and Technology, Mumbai, organized National Seminar on, “Avenues for Scientific Proposal Grants” on 18th August 2011. This function was inaugurated at the hands of Chief Guest Principal Dr. Rajpal Hande, Director, BCUD, University of Mumbai. He appreciated the concept of the seminar at the College level because at this level, Research scholar's and academician's participation is maximum. He explained functions of the Research and Recognition committee and budgetary allocation for major and minor research grants of the University of Mumbai. He proudly stated that such budgetary allocation was almost double and 6500 online journals were subscribed for professors. He appreciated the e-inauguration of the seminar along with University song played at this occasion and was very much pleased with the information on avenues for Scientific Proposal grants. Dr. V.V. Bedekar, Chairman, Vidya Prasarak Mandal graced the function. Dr. (Mrs.) Madhuri

Pejaver; Convener and Principal, conveyed in her message that research gives power of analytical thinking, hence education system is dedicated to develop the research mind among the teachers

and students. Mr. V. S. Burkule, Head, Department of Chemistry & co-convener encouraged and cherished the theme of seminar. Dr. Mrs. Anita Goswami-Giri organising secretary and co-ordinator of Research Committee, welcomed the dignitaries on the stage and of the stage. She stated that for the first time a seminar of this nature and stature is taking place in the Thane city. She also briefed about how the idea of the topic and seminar got conceived, how preparation started and how useful the seminar would be for research scholars and academicians to receive grants from various funding agencies.

Chairman for the first Session was Prof. (Dr.) A. V. Karnik, Department of

Chemistry, University of Mumbai and discussant was Prof. (Dr.) Debjani Dasgupta, Head & Chairperson BOS, Biochemistry, University of Mumbai. In this session, Prof. (Dr.) V. L. Maheshwari, Director, School of Life Sciences, NMU, Jalgaon, said that innovative ideas and their implementation is very much important in applied research. Further he said that money is no longer a bottleneck for research. UGC, DBT, DST, MoEF, DAE, AICTE, RGSTC, TWAS, AYUSH, ICMR, ICAR, CSIR, Ministry of Defense are providing funds for individuals, Colleges and Universities. It includes infrastructural facilities, instrument maintenance, expenses for college of potential for excellence. For this he offered specific tips for proposal writing.

Dr. Vrinda Khole, Scientist F, National Institute for Research in Reproductive Health (ICMR), said that extensive reference work is essential for research. She further explained that research is dependent upon infrastructural facilities along with good collaboration, Indian Science has become one of the most powerful instruments of growth and development of research. With the same aim, ICMR is conducting the projects. Science and Technology have interventions for Socially-oriented programs for rural and weaker section. Scientific surveys and services through survey of India and National Atlas and Thematic Mapping Organization (NATMO) provide funds for such programs. She explained many

fellowships like Kothari, Indira Gandhi, Rajiv Gandhi and Women Scientist Scheme. She also stressed availability of water related research scheme for Aspirants, Academicians and Research scholars.

Chairman for the second Session was Prof. V. L. Maheshwari, Director of School of Life Sciences, NMU Jalgaon and discussant was Prof. (Dr.) A. V. Karnik, In this session, Prof. (Dr.) A. K. Srivasatva, Professor in Chemistry elucidated SERC, DNES, Socio-economic Development plans of DST, Solar and Water Schemes, grants for organization of summer and winter training, FAST, SAIFS, NSTI, BOYSCAST, KVPU, USERS, Mathematical Science Program, SERC Visiting Fellowship, Travel grants, Seminar and Symposia grants, FIST for colleges etc. He also explained work of Nobel laureates in Chemistry.

Dr. P. M. Dongre, Head, Biophysics University of Mumbai, President, International Society of Science and Technology, Mumbai, Stated that DAE, Govt of India, has many R & D centers in India which support

extramural research and development under heading of BRNS, ATC, BSC, RTAC, and NRFC. These centers even support infrastructural facility for research and to conduct symposia/conferences and also awards research grants for young Scientist fellowship/ Associate ship (KSKRA).

In the third session, Dr. R. P. Athalye, Department of Zoology, B. N. Bandodkar College of Science, Thane, gave ground reality of consultancy which is very much useful to the consultant who has ample knowledge of subject.

Consultant and his team can receive funds through consultancy. He insisted on the teamwork rather than individual consultancy.

For valedictory function , Prof. (Dr.) A. K. Srivasatva was the chief guest. The Seminar was concluded with thanks giving speech by Dr. (Mrs) Anita Goswami-Giri and the national anthem. Around 130 professors from different states like Maharashtra, Kerala, Gujarat enthusiastically participated in the Seminar.

IT Club Report

1. Organized workshop on “Wireless Robotics” on December 07 & 08, 2011
2. Organized a lecture on “Enterprise Resource Planning” from Mr. Rajeev Kulkarni, ERP Consultant on October 07, 2011 for students of Information Technology and Computer Science.
3. Organized a lecture on “ERP in Godrej” for T.Y.B.Sc. IT students by Mr. Pradeep Bhoselay, Dy General Manager - Training, Corporate Training Centre, Godrej & Boyce Mfg Co. Ltd., Vikhroli on September 15, 2011.
4. As usual F.Y.B.Sc. admission process were handled by IT club students and the amount collected, Rs. 5079/- was donated to “Mukta” Prkalp working

for Orphan Girls and Ladies at Titwala.

Activities of IT Department

1. First Preparatory workshop towards Cloud Technology conference was conducted on July 09, 2011.
2. Second Preparatory workshop towards Cloud Technology conference was conducted on September, 17, 2011.
3. National Conference “Cloud Technology” was conducted on November 11 & 12, 2011.

Physics Club Report

1) One day workshop on Photography was organized by "AVISHKAR" Physics Club, of our college on 17th Aug. 2011, between 9.00 a.m to 5.00 p.m. in Patanjali Sabhagruh, Our past student and free lance Photographer Mr. Kedar Bhat was the resource person. Topics covered during the workshop were :

- Presentation and collection of best images.
- Basics of Photography with equipment-demo, shutter speed, aperture, ISO, Lenses, accessories.
- Composition - Basic Rules of composition with examples.

Which was followed by the actual Photo shooting session in the college campus. Students from B. N. Bandodkar college of Science, Arts and Commerce College, Law College, Management College along with teaching and non-teaching staff participated in the workshop. Total 110 participants were present.

All participants appreciated and were impressed by the topics covered by Mr. Kedar Bhat. Physics club activities in future and departmental developments and activities in future were briefed by Dr. M. N. Nyayate, Head department of Physics.

Certificate of participation was

awarded to all participants.

- One day educational tour at GMRT (Giant Meter wave Radio Telescope) was arranged by Physics club of our college on Jan 6th, 2012, 39 students and 9 teachers participated in tour, At GMRT Centre, functioning of

telescope was explained by authorities of the radiocentre.

Students were surprised to know that there are 30 antennae arranged in Y shape spread over diameter of 30 km. The Group also visited one of the ashtavinayaks, 'Lenyadri' on their way.

Prof. N. D. Mandge
Co-ordinator Physics Club

ग्रंथालय अहवाल

ग्रंथालय विभागाच्या Friend of Library Club तर्फे यावर्षी विविध विषयांवरील जागतिक दिनांच्या निमित्ताने जसे जागतिक मानके दिन, जागतिक अल्झायमर दिन, जागतिक ओझोन दिन, राष्ट्रीय शिक्षण दिन यावर पुस्तक प्रदर्शन तसेच विविध लेख, पॉवर पॉईंट प्रेझेंटेशन संगणकावर उपलब्ध करून देण्यात आली होती. यावर्षी ग्रंथालयात ५७५ पुस्तके घेण्यात आली. तसेच २२ पुस्तके देणगी दाखल प्राप्त झाली. दसऱ्याचे औचित्य साधून आपल्या महाविद्यालयाची e-Library विद्यार्थ्यांकरिता सुरू करण्यात आली. येथे विज्ञान विषयक विविध संकेतस्थळे विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठातर्फे चालविण्यात येणाऱ्या ग्रंथालय व माहितीशास्त्र पदवी अभ्यासकमाला यावर्षी ४०

विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला तर निष्णात अभ्यासक्रमाकरिता २५ विद्यार्थी आणि वृत्तपत्रविद्या व जनसंपादन पदविका अभ्यासकमाकरिता १२ विद्यार्थी दाखल झाले.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठातर्फे एम.लिब. अभ्यासक्रमाकरिता प्रकल्प मार्गदर्शन शिबिर दि. २२ ते २४ डिसेंबर २०११ या तीन दिवसात पार पडले. या शिबीराकरिता डॉ. प्रकाश करमरकर निवृत्त ग्रंथपाल वझे महाविद्यालय, मुलुंड व श्री. अजय कांबळे ग्रंथपाल, अप्पासाहेब वर्तक कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय वसई हे तज्ञ मार्गदर्शक म्हणून उपस्थित होते. या शिबीरामध्ये २१ विद्यार्थ्यांनी आपले शोधनिबंध व प्रकल्प आराखडे सादर केले.

Trekking and hiking committee

The trekking and hiking committee of our college along with the students and staff members visited the Kondane caves (Karjat) on Sunday 18th September 2011.

The students accompanied by seven teachers started from Thane at 6.00 a.m. reached Karjat at 7.45 a.m., had breakfast and then started the trek to Kondane caves at 8.30 a.m. It took 2 hours

to reach mountain top. It was very tiring but enjoyable experience. The return journey was started at 3.00 p.m. and the group reached Thane station at 6.30 p.m.

Mr. S. B. Bhusara
Coordinator

Literary Association

The inaugural meeting of the Literary Association for the year 2011-2012 was held on 1st July 2011 to decide various activities. Sohil Shardul Pawar (S.Y. B.Sc. - 562) was selected as Literary Association secretary for the year 2011-2012.

We organized various competitions such as Essay writing, Poetry and story writing, Elocution and Debate, Quiz in our college for junior and degree college students. About 272 students participated in these competitions.

We also encouraged our students to participate in various local, state level, National level, university level competitions as follows :-

- 1) Inter - collegiate Elocution Competition organized by Pragati college of Arts and Commerce, Dombivli.
- 2) National level Essay Competition organized by KIIT University, Bhubaneswar.
- 3) Prize Essay Competition organized by University of Mumbai.
- 4) "Smt. Pushparani Prithviraj Singh Inter - Collegiate Quiz Competition" organized by R. J. College Ghatkopar.
- ५) "मुलीच्या जन्माचे स्वागत" जनजागृती पंथरवडयासाठी निबंध स्पर्धा (आयोजक जिल्हा परिषद, ठाणे).

- ६) विद्याधर गोखले करंडक - वक्तृत्व स्पर्धा - २०११ (आयोजक - चतुरंगप्रतिष्ठान)
- ७) जागर हा जाणिवांचा तुमच्या माझ्या लेकीचा ..... राज्यस्तरीय निबंध व चित्रकला (घोषवाक्यासह) स्पर्धा (आयोजक नवमहाराष्ट्र युवा अभियान यशवंतराव चव्हाणप्रतिष्ठान, मुंबई)
- निबंध स्पर्धा बक्षिसे -**
तृतीय क्रमांक - सुप्रिया दत्तात्रय उकिर्डे (S.Y. B.Sc.)
उत्तेजनार्थ - तारी स्नेहल दिपक (S.Y. B.Sc.)
- ८) कै. नी. गो. पंडितराव स्मृती - वक्तृत्व स्पर्धा
- ९) गांधी रिसर्च फाऊंडेशन, जळगाव "गांधी विचार संस्कार परिक्षा"

(हया परिक्षेस आमच्या महाविद्यालयातील एकूण ८७ विद्यार्थी सहभागी झाले.)

10) 'Essay competition 2010' organized by Bhagawt swaroop Aggarwal memorial On 21.7.2011 (our student Khuluth A Kapde [S. Y. B. Sc.] has been awarded 2nd prize of Rs. 600 for essay.

Mrs. M. M. Ranade
Co-ordinator -Literary Association

Sahitya Sahavas Report

The Sahitya Sahavas had arranged a programme on Streebhrun Hatya & Anti Dowry in patanjali Sabhagruha. It was on 10/08/2011. The programme was successful. Many teaching & non-teaching staff & the students were present for the

programme. The teachers, non teaching staff & the students expressed their views on the above topic.

Sudhir K. Bhosale
Co-ordinator

REPORT OF ACTIVITIES NCC ARMY (BOYS)

Enrolment Drive : Enrolment in NCC commenced in July 2011. Enrolment for the Junior College students was carried out after starting of the F.Y.J.C. classes. Eligible students from the Bandodkar College, Joshi-Bedekar College and VPM's Polytechnic participated with enthusiasm in the enrollment drive. Motivational presentations on NCC were conducted during parent meetings and parents were informed on the benefits of this largest disciplined youth organization in the world.

Administrative Front : Onil Kulkarni was appointed as Senior Under Officer. Varad Shendge and Gangaparasad Thapa took charge as Junior Under officers of the unit. SUO Onil Kulkurni and JUO Gangaprasad Thapa represented NCC in the student councils of Joshi-Bedekar College and Bandodkar College respectively.

Results of Certificate Examinations : The unit achieved 100% results in the NCC 'B' and 'C' Certificate examinations. Most of the cadets worked very hard and secured 'A' Grading in these examinations.

Training : Apart from regular training parades held in the college campus, cadets participated in several regional, state and national level training camps.

Regional Level Camps :

Seven cadets participated in the 1st Annual Training Camp in Mumbai in September 2011.

Six cadets participated in the 2nd Annual Training Camp in Mumbai in October 2011.

Fifteen cadets participated in the 3rd Annual Training Camp in Mumbai in

October 2011.

Thirteen cadets participated in the 4th Annual Training Camp in Mumbai in November 2011.

State Level Camps :

Six cadets took part in the TSC -1 camp at Nasik in June 2011.

Six cadets took part in the TSC - 2 camp at Nasik in July 2011.

Five cadets took part in the TSC -3 camp at Nasik in July 2011.

Five cadets participated in Inter Group Competitions at Amravati in July 2011.

One cadet participated in the 3 Pre-TSC Camps held at Amravati in August 2011.

National Level Camps :

One cadet was selected and participated in the All India Thal Sainik Camp held in New Delhi in September 2011.

Two cadets represented our college at the National Integration Camp at Nasik in May 2011

One cadet participated in the National Integration Camp at Kalpakkam in December 2011-January 2012.

Other Activities :

Twenty Cadets volunteered their services during the Aakanksha and Navrang Festivals held in Bandodkar College and Joshi - Bedekar College reespectively in December 2011.

२०१२-२०१३

Cadets were imparted Yoga Training as part of the Certificate Course in Yoga offered by Yoga Committee of Bandodkar College in association with Shree Ambika Yoga Kutir, Thane. This valuable training is given free of charge and helps the participants in improvement of concentration powers and stress busting skills.

Independence Day was celebrated on 15th Aug. 2011. The entire unit participated. Dr. Vijay Bedekar gave the pledge of honour to all cadets.

Special Achievements :

JUO Gangaprasad N. Thapa (SYBSc IT) was selected as a team member and represented Maharashtra NCC Directorate

at National Level TSC camp and competitions held in New Delhi from 3-13 Sept. 2011. The team won several laurels for Maharashtra NCC Directorate.

JUO Vishal Gupta and Cdt. Prasad Dorugade (2010-11 NCC Batch) are trying to make their careers in defence forces. We wish them all the best in their tests, interviews and career.

Acknowledgements :

The NCC unit is thankful to the NCC administration in Mumbai and New Delhi; University of Mumbai, Vidya Prasarak Mandal, Thane.

**Associate NCC Officer
(Capt.Dr. Moses Kolet)**

Workshop

Workshops on Biotechnology (Biotechnology in Diagnostics) were organized on September 24, 2011 and November 26, 2011.

National Seminar

College had organized National Seminar titled "*Evolving Scientific Terminology in Environmental Science in Regional (Marathi) Language*" on 2-3 July 2011. This event was sponsored by Ministry of Scientific and Technical Terminology (Higher Education) Govt.of India, New Delhi.

A Two Day National Conference on Information Technology (Cloud Technology) was conducted on November 11-12, 2011.

Research Committee Reports

Research is continuous process. In the current year, committee organized National seminar on "Avenues for Scientific research proposal grants" to inspire the researchers, teachers and students. College teachers were granted minor and major projects and 30 Research papers were published in

National & International Journals. Professors along with their students attended National and International Conferences.

Dr.(Mrs.) A. S. Goswami-Giri
Co-ordinator Research committee

NATIONAL SERVICE SCHEME (NSS) UNIT

२०११-२०१२

1. Orientation meeting for NSS volunteers was conducted at college on Sunday, 10th July 2011. The students were briefed about various activities to be conducted for the year as well as motivated to join NSS for personality development and social cause by narrating last year's milestones of NSS activities. 60 students and 10 NSS committee members attended the meeting.

2. In continuation to orientation meeting, planning session for the year 2011-12 conducted on 03rd August 2011 at Patanjali Auditorium. The newly enrolled F.Y.B.Sc. Students were briefed with the activities of NSS and motivated to join NSS. To decentralize the activity and for smooth functioning of the unit 08 groups were formed, leaders for each group and in-charge professor were elected. NSS secretary : Mr. Mangesh Gaikwad and NSS Jt. Secretary : Ms. Akshara Chormare were elected by voting amongst NSS volunteers. Due to campaigning by second year NSS volunteers 100 students and 12 NSS committee members attended the meeting. As per University of Mumbai, NSS Cell guidelines, Area based projects I and II, University level and college level activities decided and allotted to groups.

Area based project I : Setting up plant nursery at college campus in association with Hariyali, Thane (NGO)

Area based project II: Conservation of Nature in association with Hariyali, Thane (NGO), working in the field of Conservation of environment from last

10 years.

University level projects :

- a) Kagad Shilp - Book Binding project; a project run and supported by Hon. Vice Chancellor.
  - b) Conservation of Fossil Fuel and Electricity : In an association with Petroleum Conservation Research Association - PCRA (Under the Ministry of Petroleum and natural Gas. Govt. of India.)
  - c) College level projects : The projects would be conducted as per guidelines of NSS cell time to time, where each group has to organize one college level activity.
- 3) One day seminar was organized on Wednesday, 10th August 2011 'How to be a Smart Investor' sponsored by Bombay Stock Exchange (BSE) in association with Consumer Guidance society of India (CGSI) and Central Depository Services (India) Limited. Mr. Gajanan Patil, Project Officer, Consumer Guidance society of India (CGSI) explained the role of NSS volunteers and future in Investment. Mr. Ajit Manzoore, Deputy Manager, Business Development, Central Depository Services (India) Limited

explained about Mutual fund, stock exchange, share market, demat account, deposit schemes and terms related to investment. Mr. Lokesh Jain, Financial planner, invitee speaker, Consumer Guidance society of India (CGSI) emphasized on future in Investment and future of investment along with importance of financial planning in the life. Prof. Anis Choudhery, District Coordinantor, NSS - Central line, visited venue and guided students regarding NSS activities, disciplines and projects to be conducted at University level and district level. The last session was question answer session where Ms. Monica Kamble from S.Y.B.Sc. received best question prize.

- 4) NSS volunteers sold 900 flags of India (Rs. 2.50/-) from 1/8/2011 to 14/8/2011, made by mentally challenged children. The amount donated to the NGO Hi-tech Enrichment family Mumbai who supported the project.
- 5) NSS Volunteers participated in flag hoisting on 15/08/2011 on Independence day at college campus.
- 6) The talk on "The Role of NGO in NSS and participation of NSS volunteers in community services" by Dr. Sanjay Joshi, Secretary, Enviro - Vigil, Thane was arranged at Room No. 10 on 15/8/11.
- 7) Blood Donation Drive was arranged on 14/9/11 at Gymkhana. Regional Blood Bank - "Bloodline Charitable Blood bank" collected blood. Total 132 bottles of blood were collected during this drive. The project was further supported by Lions Club of Kanjurmarg, Mumbai.
- 8) Film show and discussion on e-waste and Green heroes was arranged on 17th Dec. 2011 in association with Enviro-Vigil, Thane.
- 9) More programmes are planned during January and February month.....

Special camp :

7 Days Residential Camp was organized at Maan Ashramshala, Maan Village, Vikramgad, Thane from 21st Nov. 2011 to 27th Nov. 2011

The various competitions such as Drawing, Elocution, Sports and cultural activities were conducted by our NSS volunteers for Ashramshala students. Mr. Bhupendra Mishra. (Best NSS Volunteer from Mumbai university Awardees) from Bhavan's College conducted sessions on self defence and disaster management. Ms. Yugandhara conducted personality development and 'setting of goal' sessions. Dr. Shrinivasan conducted sessions on EQ and IQ development. Mr. Vijay Joshi, Deputy collector from Wada District conducted Sanskar Bharti Shibir where he managed to focus on physical fitness and Brain activities by playing games and dialogue.

University Level Activities

1. Workshop on Book Binding - "Kagad-Shilp" was arranged on 16/8/11 at room no10. The project was initiated by Hon. Vice chancellor at University level. The rough blank papers were collected by NSS volunteers and books were made by binding. The books further will be donated to university to distribute to needy students by hon. Vice chancellor.
2. Seminar on Energy Conservation and Audit was arranged on 25/8/11 in association with Petroleum Conservation Research Association (PCRA), Mumbai. Mr.R.A.Tailor, Director, PCRA explained the importance of Energy Conservation and the methods for the same. Mr. Mehendale, Subject expert and Industrialist guided the NSS volunteers for energy audit project. The survey projects on electricity consumption and fossil fuel conservation distributed to NSS volunteers. The survey is to be conducted for 6 months by each

volunteer.

3. Ms Prajakta Ingle (F.Y.B. Sc) participated in Poster competition on HIV - AIDS organized by Maharashtra State AIDS Control Society, Thane on 25/8/11 She won consolation prize.
4. Seminar on Disaster Management was arranged on 29/8/2011 in association with Disaster management Cell, Thane Municipal Corporation. The lecture was delivered by Mr. Milind Vaidya, Disaster management Expert, Pune, He explained how to find out hazardous points at college campus and solution to it. Ms. Niti Sharma - TMC Disaster Management District coordinator, Thane explained how to do survey on disaster risks and filling of proforma for Disaster management at college level.
5. From 30/8/2011 to 02/9/11 NSS volunteers conducted survey on Disaster risks and hazardous points at college campus as per directives of Disaster management Cell, TMC, Thane. The report presented and submitted to TMC Disaster Management Cell on 17/9/11 meeting held at conference room.
6. Students from T.Y.B.Sc. participated in Pulse Polio Immunization Project sponsored by TMC Civil Hospital from 24/9/11 onwards.

AREA BASED PROJECT - I

7. Two groups of NSS volunteers worked at ITI campus - Hariyali Nursery on Sunday, 31/7/11 for hands on training for technique of saplings making.
8. Two groups of NSS volunteers worked at TMC Kasarvadavali - Hariyali Nursery on Sunday, 31/7/11 for hands on training for technique of saplings making.
9. From 3/8/11 to 17/9/11 NSS volunteers collected plastic bags, seeds and arranged soil to set up plant nursery at college campus in association with Hariyali Thane.
10. Sunday, 18/9/11 Marked as Mega saplings making drive. 3000 saplings were prepared by 120 NSS volunteers. Further the maintenance and monitoring of saplings was done by allotment of groupwise duties.

AREA BASED PROJECT - II

11. Two groups of NSS Volunteers worked at Monda Donger, Kajupada, Ghodbunder Road, Thane (W) on Sunday, 31/7/11 in association with Hariyali, Thane for post plantation care, the activity continued from the last year.

NSS - Programme officer
Dr. Kiran M. Pariya

योगसमिती अहवाल

आपल्या महाविद्यालयाची योगसमिती परमपूज्य निकम गुरुजींच्या श्री अंबिका कुटिर, ठाणे हया संस्थेच्या सहकार्याने महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी व शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी नियमित योगवर्ग आयोजित करते. योगाभ्यासाचा नेमून दिलेला अभ्यासक्रम पूर्ण करणाऱ्याला प्रमाणपत्र देण्यांत येते. हया वर्षाचा पहिला योगवर्ग मंगळवार दि. २८ जून रोजी सुरु झाला. दर मंगळवारी दुपारी ३ ते ५ हया वेळेत चालणाऱ्या हया वर्गासाठी १८ विद्यार्थी व २ प्राध्यापकांनी सहभाग घेतला व १० विद्यार्थी व २ प्राध्यापक (प्रा. पी. जी. बामणे व प्रा. आकांक्षा शिंदे) यांनी अभ्यास पूर्ण केला. २३ ऑगस्ट २०११ रोजी श्री अंबिका योग कुटिराचे सचिव श्री. रामचंद्र सुर्वेजींच्या हस्ते प्रमाणपत्र वितरण करण्यात आले.

हया वर्षी अकरावीच्या सर्व ४८० विद्यार्थ्यांसाठी योगप्रशिक्षण वर्ग, दि. १६ ऑगस्ट ते ३ ऑक्टोबर हया कालावधीत आयोजित केले होते. सदर वर्ग दर सोमवारी, बुधवारी, गुरुवारी व शनिवारी सकाळी ९ ते ११ हया वेळेत होत असत. विद्यार्थ्यांना शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्यासाठी शुद्धीक्रीया, आसने, प्राणायामादि क्रिया शिकविण्यात आल्या.

३० ऑगस्ट ते १८ ऑक्टोबर हया कालवधीत पदवी महाविद्यालयासाठी दर मंगळवारी दुपारी ३ ते ५ हया वेळेत वर्ग घेण्यात आला.

हया वर्षीच्या दुसऱ्या सत्रात दर शनिवारी राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या मुलांच्या गटासाठी व दर मंगळवार व गुरुवारी प्रथमवर्षाच्या माहिती व तंत्रज्ञान विषयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष वर्ग सुरु करण्यात आले आहेत. छात्रसेनेचे प्रथम वर्षाचे २५ छात्र व माहिती तंत्रज्ञान विषयाचे १२० विद्यार्थी नियमित योगप्रशिक्षण घेत आहेत. सदर वर्ग फेब्रुवारी २०१२ पर्यंत चालणार आहेत.

आताच्या युवा पिढीत शारीरिक व मानसिक

व्याधींचे मोठे प्रमाण आढळून येते. म्हणून योगशिक्षणाद्वारे युवकांना “आरोग्याची गुरुकिल्ली” मिळवून घ्यावी हया उद्देशाने आपले महाविद्यालय सतत प्रयत्नशील आहे. त्यासाठी श्री अंबिका योग कुटिर, ठाणे हया संस्थेचे उत्तम सहकार्य आपल्याला लाभते. आजच्या गतिमान जीवनात आधिव्याधिंनी संत्रस्त होणाऱ्या सर्वांसाठी योग हेच परमऔषध आहे. म्हणून सदर योगवर्गाचा जास्तीत जास्त शिक्षक व विद्यार्थ्यांनी लाभ घ्यावा अशी विनंती योग समिती तर्फे करतो.

योगाचे महत्व लक्षांत घेऊन आपल्या विद्या प्रसारक मंडळाने ‘पतंजली योग केंद्र ही प्रशस्त जागा व सर्व सुविधा आपल्याला दिल्या आहेत त्याबद्दल त्यांचे आभार. तसेच श्री अंबिका योगकुटिराचे श्री. रामचंद्र सुर्वेजी, प्रा. दिक्षित, सौ ललिता दिक्षित यांचे मार्गदर्शन आपल्याला लाभते. हया सर्वांचे विशेष आभार. कार्यालयीन सर्व कर्मचारी व माझ्या योगसमितीच्या सर्व सदस्यांचे त्यांनी दिलेल्या उत्तम सहकार्याबद्दल हार्दिक आभार.

डॉ. र. प्र. आठल्ये

Women Development Cell-Report

The prime role of WDC is to deal with the cases of Sexual harassment and also to promote well-being of the female students, teaching and non-teaching women staff of the University & affiliated college-institutions.

Mrs. Anuradha Ravi, Joint Commissioner of Income Tax was invited as a Chief guest for the inaugural function of Women Development Cell which was held on the 5th of September 2011. The event was attended by about 80 students, 20 teachers and 08 non teaching staff members of the college.

Mrs. Anuradha Ravi spoke about Women Empowerment & scope in Civil services. She also spoke about the various Government policies including the reservation for women in fields like education, employment, even at panchayat level, the Vishakha judgement, Problem in rural areas, discrimination faced by women etc.

Mrs. Anuradha Ravi emphasised that as learned people we should understand our policies first and let others know there rights and empower them. It would be a way by which we can contribute towards the society . Some of the other ways suggested by her included education, environment i.e. to let people speak and thus empower them, economic help, and employment.

During her talk she caught everyone's attention with a poster of Swami Vivekananda bearing the quote "All power

is within you. You can do anything and everything, believe in that". She pointed out that even our constitution doesn't mention men and women separately. It says, "We the people", hence we must share our experience with others and empower them. And this could not be achieved unless we convert our weakness to strength and threats to opportunities

Mrs. Anuradha Ravi gave an all together different but motivational meaning to all the 26 alphabets of English starting right from A - Z. These included Aim-Believe-Conviction-Dare to carryout duties-hold oneself with esteem and pride, experience and enjoy-focus-to be genuine-honest and harmony to yourself and society - to be independence as well as impartial -joy-knowledge to key to success-to be loyal to oneself and learn-monitor and it will help you to manage -Nobility-organize and optimise one's time-protect oneself-quizz oneself so as to learn-respond and react-find solutions as nothing in life is easy-totality i.e. looking at right and wrong sides and analysing-understanding-adding value to whatever you do and also to yourself-willing-excellence-be yourself i.e. keep yourself charged and thus ultimately one would reach the zenith i.e. the peak.

During the whole lecture, Mrs. Anuradha Ravi did not forget to quote

some real as well as reel life examples of women empowerment. She gave example of the first women IPS officer Kiran Bedi and a character Anandi from a teleserial Balika Vadhu.

Mrs. Anuradha Ravi explained in detail the pre-requisites for civil services. She also briefly introduced the students and teachers about income tax department and how the money collected through income tax is used to pay the salaries to army, navy, police as also to give free education to girls upto 12th standard.

Before concluding her speech Mrs. Anuradha Ravi recited a small Shloka in Sanskrit the meaning of which was prayer to light. Lastly she said that as all elements in nature get power from within themselves even for us our attitude would get us 100% marks as she rightly concluded that Change your attitude and you are empowered.

The next activity as part of the Women Development Cell of B . N. Bandodkar College of Science was arranged in the form of a Workshop for teaching and non-teaching members of the college on 17th November, 2011. Nearly 40 teachers and 10 non-teaching staff participated in the workshop.

Our chief guest for the program Dr. (Smt.) Kranti Jejurkar, Chairperson WDC, University of Mumbai; appreciated the step taken by the WDC of B. N. Bandodkar College for organizing the workshop. She spoke about the role of WDC in colleges. She was of the opinion that more workshops

be organized on Gender sensitization as there is a thin line differentiation between gender bias and harassment.

With the advent of modern techniques, the various forms of harassment by means of different methods have come into picture. The most commonly used being e-mails, sms and social networking sites. The programme was more of an interactive session than a workshop as several participants came forward and cleared many doubts pertaining the objectives of the WDC. According to Dr. (Smt.) Kranti Jejurkar madam, the root cause of most of the incidents, is the general mindset of the people where even today we don't treat men and women as equal be it education or employment sector. She suggested that the topic of gender sensitization be included in NSS activities so that a gender friendly environment can be created.

Dr. (Smt.) Kranti Jejurkar was of the opinion that the students can be taught because they are at a stage where they can learn and thus a foundation be created for a better society.

Dr. (Mrs.) M. S. Mulgaonkar
Coordinator
Women Development Cell

'Srishti' - Botany Club Report

Every year eminent personalities from the field of Botany are invited to share their knowledge and guide the student and club members on topics related to nature and Botany. This year Dr. Neetin Desai, Head Dept of Biotechnology, D. Y. Patil College, Navi Mumbai was invited as the Chief guest for the inaugural function of Srishti, which was held on 30th July 2011.

More than 60 students and approximately 12 teaching and 8 non-teaching staff members attended the function, occasion was also graced by the Vice principal Prof. Burkule.

The function started with Ganesh vandana, sung by Pratik Walawalkar, treasurer, Botany club and TYBSc student. It was followed by the lightening of the lamp by the chief guest Dr. Neetin Desai, Vice Principal Prof. Burkule, and the co-ordinator of Botany club. The chief guest was felicitated by a hand made bouquet.

Ms. Prachi Koli, secretary, Botany club then started the session with a brief introduction about Srishti-the Botany club. She gave a quick review of the past eight years of the club activities where eminent person like, Mr. Srikant Ingalhalikar, Dr. Usha Mukundan, and the likes who; over the years, have graced the occasion by their presence. Ms. Priyanka Patil, then introduced Dr. Neetin Desai, the chief guest for the day.

Dr. Neetin Desai then took over the function from there on. He appreciated the efforts taken by the students and club members for making many different forms of floral rangoli, salad decorations, vegetable carvings, flower arrangement and bouquet's which were exhibited in the

Botany department laboratory.

After that he started with his presentation on stem cell therapy, it was a very informative presentation where he mentioned the various issues related to plants. He talked about stem cells and regenerative medicine. According to him, stem cells hold great promise for the future of medicine. he quoted various examples to explain the same. One of the examples being of actress Lisa Ray, who got treatment with stem cell therapy and has now fully recovered from cancer. He explained the different types of stem cells. The presentation also had a mention about bone marrow transplant which has been in use since 1970's in the treatment of Immunodeficient diseases and Leukemia.

Dr. Neetin Desai was of the opinion that 20 years down the line there could be a cure for diabetes as insulin could be possibly produced by stem cells.

The presentation was followed by an interaction session wherein the students actively took part and asked various questions to Dr. Desai.

Lastly Ms. Vishakha Jepwad, gave a thanksgiving speech and the chief guest for the day Dr. Neetin Desai was presented a token of love and gratitude by the co-ordinator Botany club.

Dr. (Mrs.) M. S. Mulgaonkar
Co-ordinator, Botany club

GYMKHANA REPORT

We started our Gymkhana Indoor activities from 13th June 2011.

Selection of Gymkhana Secretary

Mr. Farswan Darshan Gangasing (T.Y.B.Sc.) was selected as Gymkhana Secretary for the year 2011-2012.

Participation of Students in various Competitions

163 students from Junior and Degree College participated in Group Events as well as Individual Events in tournaments / competitions arranged by Zilla Parishad, University and State Level.

Group Participation and Achievements

1] Chess Tournament

Our Degree college team participated in University of Mumbai organized Tournaments.

Our Degree college team was selected at Zonal level.

Our following Students were selected for Inter-Collegiate Chess Individual Championship.

1. Gadre Chinmay
2. Parulekar Karan

Our Junior College boys team participated in District Level Chess competition.

Nainish Mahadik and Shubham

Chaudhary both were selected for the chess tournament at Division Level.

2] Cricket Tournament

Our Degree college team participated in Inter collegiate Cricket Tournament of University of Mumbai and our Junior college team participated in Tournaments organized by Zilla Parishad under the able guidance of **our cricket coach Mr. Kiran V. Salgaonkar.**

3] Table Tennis Tournament

Our Degree college Boys team participated in Table Tennis Inter colligate Tournaments of University of Mumbai.

Our Junior college Boys team participated in Table Tennis Tournaments organized by Zilla Parishad . **Jain Jubin** was selected for **Division Level Tournaments.**

4] Athletics

Our Degree College

1. Sarnobat Nikhil
  2. Sahani Prakash
- participated in Inter colligates **Athletic Meet** of University of Mumbai. Sarnobat Nikhil got Bronze Medal for High Jump.

Our Junior college boys participated in Athletics Meet. Alock Sao got Silver Medal for 400 mts.

Run for District Level and was selected for **Division Level.**

5] **Football**

Degree college Boys team participated in Football Tournament of University of Mumbai

Junior College team participated in Football Tournament organized by Zilla Parishad.

6] **Kho-Kho**

Junior college **Girls team won District Level Kho-Kho tournament** and was selected at Divisional Level.

Junior college **Boys team** participated at District Level.

7] **Power Lifting**

Jadhav Akshay of Degree College Student participated in Power Lifting Tournament of University of Mumbai.

8] **SIKAI MARSHAL ART**

Mr. Bist Nishant, Ms.Bhalerao Priyanka of our Junior college students participated in **SIKAI MARSHAL ART** competition.

9] **Shooting**

Shirsat Dipika of Degree College participated in Shooting Tournament of University of Mumbai.

10] **Taekwando**

Salunke Yogesh of Junior College participated in District Level Taekwando competition organized by Zilla Parishad.

11] **Carrom**

Degree college Boys and Girls team participated in Inter collegiate Carrom Tournament of University of Mumbai.

Junior college **Boys & Girls team** participated at District Level Carrom Competition Organized by Zilla Parishad

12] **Judo**

Badermena Gayatri of Degree College participated in Judo competition of University of Mumbai.

Sawant Mrudula of Junior College participated in Judo competition at District level Organized by Zilla Parishad.

13] **Badminton**

Degree college Boys and Girls team participated in Inter collegiate Badminton Tournament of University of Mumbai.

14] **Swimming**

Degree college Boys and Girl participated in Inter collegiate Swimming Competition of University of Mumbai.

15] **Yoga**

Bari Snehal of Degree College participated in Inter collegiate Yoga competition of University of Mumbai

16] **Volleyball**

Degree college Boys team participated in Inter collegiate Volleyball Tournament of University of Mumbai.

Prof. P. G. Bamane

Co-ordinator, Gymkhana

Individual Participation and Achievements in Sports

Sr. No.	Name	Tournament / Competition	Medal	Organized by
1.	Miss Mrudula Sawant	JUDO	Gold Medal for District level & Bronze Medal in Div.Level	Zilla Parishad
2.	Mr. Alock Sao	Athletics 400 mts Run	Silver Medal for District level	Zilla Parishad
3.	Sarnobat Nikhil Narayan	Athletics High Jump	Bronze Medal	University of Mumbai

ANNUAL SPORTS ACTIVITIES

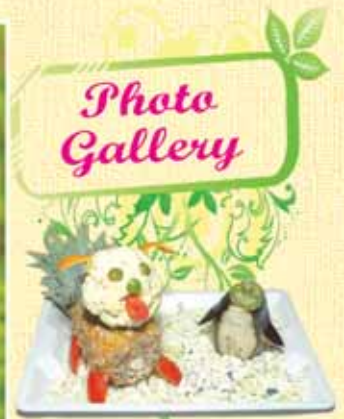
Indoor Activities were held from 28th November 2011 to 13th December 2011. Annual Athletic Meet was organized on 20th December 2010 on college ground. 212 Students, 30 Teaching members participated in various events.

General Championship for the year 2011-2012 were awarded to the following students.

Students Name	Junior / Degree College	Class, Div & Roll No.
Pradhan Mayuresh Nikhilesh	Degree college	S. Y. B. Sc.
Sarnobat Nikhil Narayan	Degree college	F. Y. B. Sc.
Chalke Akash Suryakant	Junior college	S.Y.J.C.
Davate Sejal Sanjay	Degree college & Junior College Girls	F.Y.J.C.

White Cheek Bulbul

Limnophyllum

Manali (Rohatang Pass).

Daisy.

Nigara River.

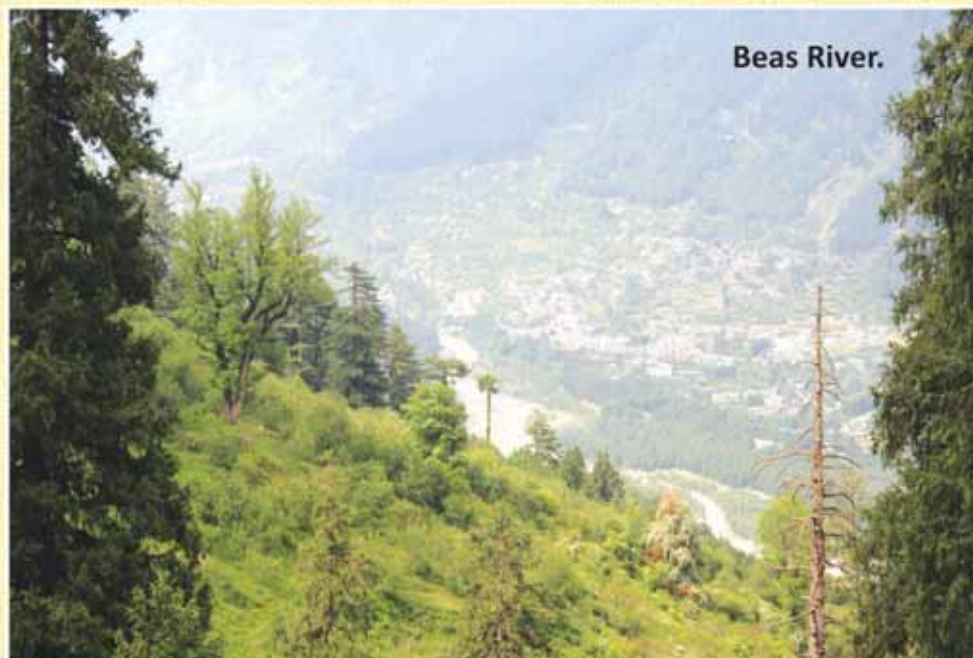

Mallard.

Blue jay.

Beas River.

Photo Gallery

Nymphaea.

Male sparrow.

Blue Tiger.

Flamingo.

White eye.

Peacock.

White cheek bulbul.

Photo Gallery

Danaideggfly Female.

Brown Headed Barbet.

Aesculus.

Indian Tiger.

Crocodile.

Photo Gallery

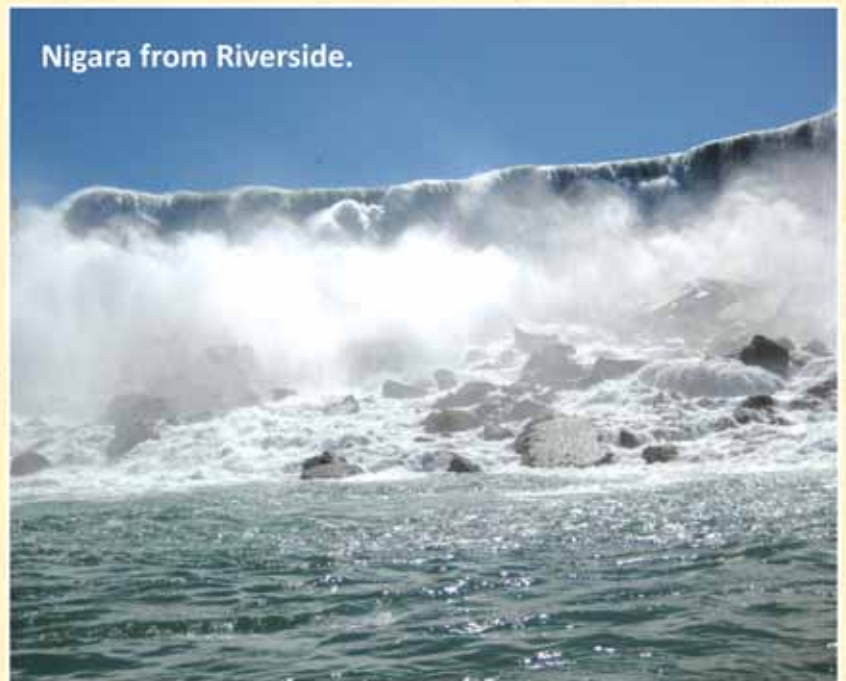
Twilight.

Chlorophytum.

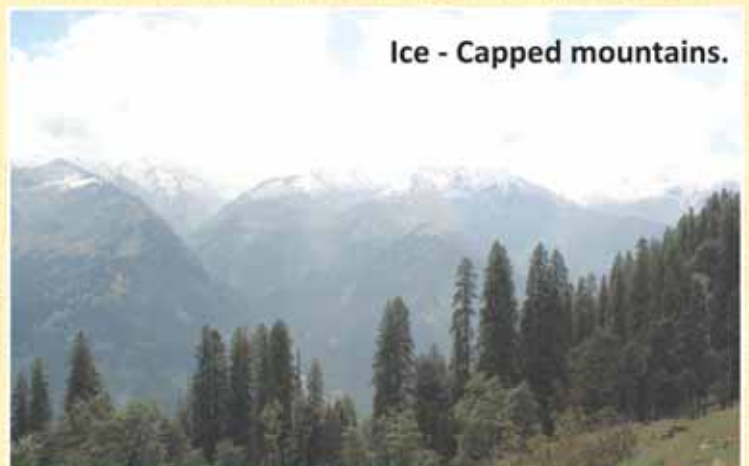
Rose.

Nigara from Riverside.

Spotted owlet.

Ice - Capped mountains.

Photo Gallery

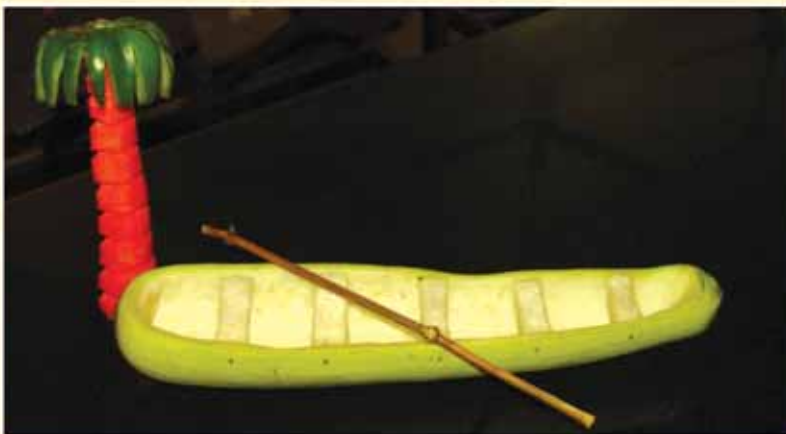
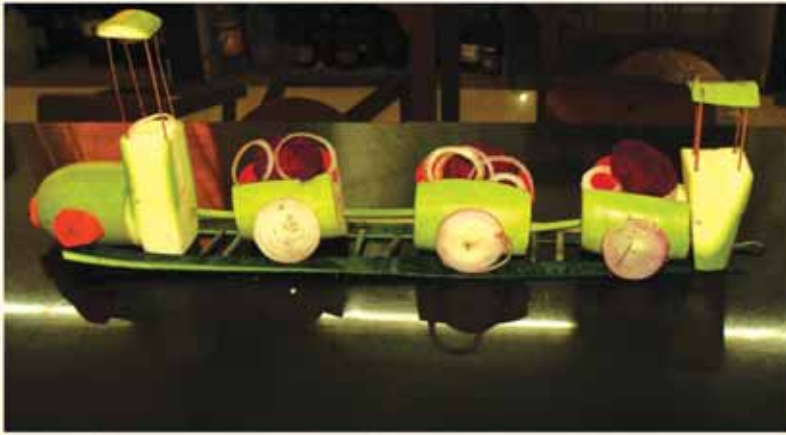

*Photo
Gallery*

सृष्टी

Report of Employment Cell

Our students were selected for jobs by various organisations as under.

Sr.No.	Company Name	Selection Venue	Date	No. of Students selected
1	Wipro Bpo	Patanjali Auditorium, B.N.B. College	04/10/2011	05
2	Wipro Technology	Dept. of IT Mumbai, Kalina	03/12/2011	04
3	Infosys IL	Royal College Mira Rd.	10/12/2011	07
4	Infosys Bpo	Royal College Mira Rd.	10/12/2011	04

२०११-२०१२

Cultural Report

The inaugural function of the activities of Cultural Association for the academic year 2011-2012 was organized on 2nd August 2011 at Patanjali Sabhagruha of our College. The function commenced with "Lighting of Lamp" by Chief Guest Ms. Priya Marathe a well known Marathi / Hindi Actress along with Ms. Shrushti Ankolekar a Script Writer and Poetess, Degree college Vice Principal Mr. Vinayak Burkule, Junior College Vice Principal Mr. H.B. Katkar and Cultural coordinator Mr. Prakash Mali. A special Cultural programme "कलारंग" was organized by the students. In this programme 15 students as well as teaching and non teaching staff presented their songs, poems and dance. An

exclusive interview of Priya Marathe was taken by Shrushti Ankolekar. Compering was done by Ms. Darshana Sakpal. The programme was appreciated and enjoyed by 200 students, teaching and non teaching staff of our College.

Swami Samarth Light Vocal Music Competition was organized by Cultural Association for Junior and Degree College students on Thursday, 15th September 2011 at Patanjali Sabhagruha of our college. This competition was inaugurated with lighting of lamps by the judges Mrs. Kishori Patki and Mrs. Mohini Kulkarni along with Vice Principal Degree College Mr. Vinayak Burkule,

२०१२-१०-२२

Vice Principal Junior College Mr. H. B. Katkar and Cultural Coordinator Mr. Prakash Mali. 30 students participated in this competition. Anuksha Kulkarni from FYJC secured the First Prize while Sweekar Ghangale from FYBSc I.T secured second prize. Prajкта Barhate from SYJC and Abhay Dongare from FYBSc secured third prize. Anagha Salunkhe from FYBSc and Siddhant Shinde from SYJC secured consolation prize.

Twenty students of our college participated in the intercollegiate competitions organized by Mumbai University as a part of Youth Festival on 19th August 2011 at CHM College, Ulhasnagar. Many students from our college participated in intercollegiate competitions organized by various colleges. Mr. Durgesh Gupta S.Y.B.Sc. Microbiology won 13 prizes in different events of Fine Arts organized by various colleges. Prof. Prakash Mali secured First Prize in Singing competition organized by “न्यायिक लढा पत्रकार सेवा संस्था” at Dombivali as a part of Teachers festival.

In the month of December 2011 preparations for Annual Social “Aakanksha” began with students involvement. The first event was “Workshop on Anchoring” (“निवेदनाची

कार्यशाळा”) was held on Wednesday, 7th December 2011 in Patanjali Sabhagruha. In this workshop highly motivating and inspiring speech was given by a well known anchor Mrs. Vrunda Kaujalgikar from Dombivali and Dr. Vinda Manjramkar from our college to encourage the students to overcome their fear on the stage. 6 students actively participated in the programme along with chief guest. The workshop was attended by 150 students, teaching and non teaching staff of our college.

This year students selected “Waste of Best” as main theme for Aakanksha. As part of Aakanksha various indoor events such as Rangoli, Bride and Bride Groom Make up, Mehendi, Hair Styling, Tattoo Making, Wrap the Scrap, Flower Arrangement, Vaggi Art, Poster Paintnig, Cartoon Drawing, Photography, Love letter writing etc. were organised. The judges for these competitions were Mrs Kavita Patil and Mrs. Dipti Lad. Outdoor activities of Akanksha were formally inaugurated by Dr. Anil Dakshini and Dr. Chaya Mittal on 22nd December 2011. The first event was personality contest. Mr. Swapnil Vichare from TYBSc Biotechnology was selected as

“Mr. Bandodkar” and Miss. Mrudula Sawant from S.Y.J.C. was selected as “Miss. Bandodkar” through this contest. Dr. Anil Dakshini (Fortis Hospital) and Dr. Chaya Mittal (Sathye College) were the judges for this event. This programme was compared by Mohini Khushawala and Sumiya Patel.

Personality contest was followed by Mono Acting and Mimicry competition. Dr. Vinda Manjramkar from Zoology department of our college was the judge for this competition. Asit Kasare from FYJC won the first prize and Sakshi Deshmukh From FYJC won the second prize in this competition. On the same day solo dance competition also took place. 15 students gave their performances before a large crowd of students, teaching and non teaching staff. Mr.Naresh Megeri and Mr. Shreyank Ajmera were judges for this competition. The first prize was awarded to Miss. Aarti Khadse from TYBSc class. Prof. Prakash Mali presented exclusive item on the traditional folk lore which is a form of “Potraj or Kadak Laxmi”.

On 23rd December 2011 the first event was light vocal singing competition. 24 students participated in Singing Competition. Mr. Tushar Patil and Dr. R. P. Athalye from Zoology Department were the Judges for this event. Ms.

Anushka Kulkarni from FYJC secured the first prize in light vocal solo. Special performance was given by Prof. Prakash Mali through his song “सुन मेरी अमीना दीदी”. The audience literally rocked due to his electrifying performance.

Group Dance competition

5 groups participated in this competition. Judges were Mr. Naresh Megeri & Mr. Shreyanka Ajmera. “Sayali Chaoudhari and group” won first prize. The most awaited event “Fashion Show” was held in the evening. Four groups participated in this event. All the Four groups were selected for the prizes for their excellent performance. The judges were Mrs. Aliace Lowrenz and Dr. Moses Kolet from Botany Department for this event. After this event Judges, teaching and non teaching staff, committee members and volunteers of Cultural Committee did the ramp walking. Students were highly excited to watch their teachers walking on the ramp.

Various events organised by cultural association for the academic year 2011-2012 would not have been successful without a strong and ever assuring support from our Principal Dr.Mrs. Madhuri Pejaver. Mr. Vinayak Burkule Vice Principal, Degree college,

initiative in organising various programmes. Special thanks to Mr. Kamlesh Bachhav, Cultural Secretary, Miss. Krishna Buddhadeo, Cultural Joint Secretary, Miss. Priyanka Mistry, Mr. Swapnil Vichare, Mr. Darshan Farswan (G.S.), Mr. Sagar Karandikar, and many other student volunteers were directly involved in these activities.

College school complex and science square conducted intercollegiate competition.

1) Forest in future

2) Decrease in tolerance level of youth

3) Urban ecosystem

4) Your ideas of cleanliness and hygiene

19 students participated in PowerPoint presentation and Poster competition.

100 students attended the competition.

Science square team is also guiding the projects of Bedekar Vidya Mandir and

A.K.Joshi school students.

CAREER MELAVA

Junior College

Career Melava was organized for Junior College students on 29th and 30th November 2011. The venue was Patanjali Sabhagraha on the third floor of B. N. Bandodkar College of Science, Thane. This is to help the students to select appropriate career to lead a successful life.

On Tuesday 29th November the response of the students was good. 300 students attended the melava. The comperer for the day was Ms. Shubhangi Pimpre from Chemistry Department. The event was inaugurated at 9am. Principal Dr. Mrs. M. K. Pejaver was invited as a chief guest. In her speech she guided students towards selecting a career of their liking. She advised students to try to go to the top in which ever field they choose as there is place for only one person at the top. She also advised them not to bother too much about scope for any subject. According to her, there is nothing in this world that has no scope. It is all up to us as to how to make best use of the subjects made available to us.

Dr. Mohan G. Karmarkar, The Head of the Microbiology Department, G. S, Medical College KEM Hospital, Parel. In his speech, he explained the students

that they can excel in any subject. Only thing is that one has to enjoy his/her subject thoroughly. He supported his statement by giving example of microbes which were more successful than man as they happen to adapt themselves with the changing surrounding. His speech was a very informative.

Ms. Neha Chaturvedi, The Certificate Course Coordinator from VPM BRIMS. explained the mall culture and told the students the advantage of doing such course in Retailing. She also talked about the Foreign Language courses that are run in BRIMS and emphasized on the advantage of knowing a foreign language which is on demand in the job market.

२०२२-२०२३

Ms. Sandhya Pawle from Biology department handled the proceedings on the second day. The first speaker was Dr. Mrs. M. U. Borkar from our Biology Department. She explained the students about the career opportunities offered by Vidya Prasarak Mandal. She briefed students about the Maharshi Parshuram Engineering college to be started at Velneshwar in Konkan. She also told about the various aided and unaided courses run in the college for graduation, post graduation and Ph.D.

Ms. Shweta Vora from Apparel Training center, who gave the students the insight about Fashion Designing and the various aspects involved in it such as Merchandising, Designing, Manufacturing, Computer Aided Designing, Advertising, Marketing etc.

Ms. Anita Collins, The Principal, Fortis College of Nursing, Mulund. explained the students about the importance of opting this course. One can take care of the patients and get the satisfactions of doing a good job. She also mentioned that the nurses are respected in the society and also that the pay package is good. She also mentioned that it is the profession that will never see recession.

Mr. Rupesh Jagtap from University of Petroleum and Energy studies Dehradun gave all the knowhow about his institute from Dehradun.

Mr. Parvez Sheikh from the Jewellery Institute from Mahalaxmi listed all the courses available in this Institute. He told the students that one gets the satisfaction from making ornaments and also mentioned that this profession also does not have any fear of recession.

Mr. Datta Kulkarni from Print Media explained the importance of news papers, news channels, Television and Radio.

Ms. Asha Bohra from Narsee Monji Institute of Pharmacy explained the courses available in Pharmacy and that one can do an integrated MBA course along with the bachelors course in Pharmacy.

Dr. Mrs. M.U.Borkar
Biology Department

CAREER MELAVA Degree College

Career Melava for degree college was held on 1st and 2nd December 2011 at 'Patanjali' Auditorium. On the first day Ms. Neha Chaturvedi of BRIMS Thane addressed the students on "Retail as a Global Career" followed by a talk on "Avenues in Jewellery Designing by Mr. Parvez Shaikh and Mr. Jayesh Pujari of Indian Institute of Jewellery. Thereafter an Interactive session on "Career in Information Technology" was conducted by Mr. Milind Bhabal Mr. Bharat Suvarna and Mr. Anil Bhabal from Karrox Thane. They emphasised that age is no bar for achieving top position in any organization.

On 2nd December 2011 Mr. Kiran Kothare Co-ordinator BRIMS Thane enlightened students about 'Management Education: - fast track career, followed by talk on 'Petroleum Industry" by Mr. Rupesh Jagtap, Regional Manager, Enrolments, and Mr. Ganesh Kohad Sr. Exe. Administration of University of Petroleum and Energy studies, Dehradun. Concluding session was on "Soft skills" by Ms. Shilpa Karpe of Times Business School.

The Melava was attended by large number of students and teachers.

२
३
०
१
२
३
०
२

Green Force Nature Club & Photography Club Department of Zoology

Inaugural function of Green Force Nature Club & Photography Club was held on Saturday, 23rd July 2011. Dr. Amol Patwardhan, a Wild Life Photographer and Assistant Professor of Zoology at K. J. Somaiya, Vidyavihar Mumbai, was invited as a resource person. He gave an interesting talk on Wild Life Photography. He showed different slides on Birds, Butterflies, Insects, and Reptiles etc. He explained the use of Camera Lenses & Flash during Photography

and also "Importance of Wild Life Conservation"

Sixty Five Students and Thirteen teachers actively participated in the function.

On 13th Aug 2011, students took part in wild life photo exhibition at Sahayog mandir Thane

On 17th Dec 2011 a film show was organized by the club, on e-waste in the Patanjali Auditorium

◆◆◆

Mathematics Club Report

The inaugural function of Mathematics club "Siddhant" was organised on August 03, 2011.

Mr. Nitesh Gawade (Founder, EDIFY Labs) and Mr. Vijay Singh (Specialist Officer, Bank of India) were invited to guide students on "What next after B.Sc.?"

130 students of F.Y.B.Sc, S.Y.B.Sc. and T.Y.B.Sc attended the programme.

◆◆◆

Statistics Club Report

Mr. Amit Tiwari (1st in Statistics University of Mumbai and over all second in the University) and Ms Kanchan Joshi (over all ninth in the University) were felicitated at the hands of Mr. Sunil Shirwaikar Senior Manager IMS on 14th of Jan 2012

◆◆◆

WORKSHOP ON UPGRADED SYLLABUS IN BIOLOGY (F.Y.J.C.) FOR JUNIOR COLLEGE TEACHERS ORGANISED BY BIOLOGY DEPARTMENT

In order to update the teachers about changes in the new, upgraded syllabus in the subject of Biology for FYJC, a workshop was organized by the Dept. of Biology, B.N. Bandodkar College of Science, Thane on 29th and 30th July, 2011. This workshop was held in Patanjali Sabhagriha of the college. Inaugural programme began at 11.30 am, on 29th July, 2011. Prof. V.S. Burkule (Vice Principal Degree College) inaugurated the workshop by lighting a lamp. Mr. H.B. Katkar (Vice Principal, Junior College), Dr. Nirmal Kurve (Coordinator of the workshop), Dr. (Mrs.) S. P. Bendigeri (In Charge, Biology Dept.) And Dr. Vishnu Vaze (Member, Board of Studies) were present on the dais on this occasion. Mr. Katkar delivered a welcome speech wishing the workshop a grand success. Dr. Kurve spoke about the background behind arranging this workshop. Prof. Burkule highlighted the work done by Vidya Prasarak Mandal in the field of education. Dr. Vaze delivered his key note address speaking in detail the changes brought about in the syllabus, what is expected while setting up the question paper etc.

The first academic session was held after the lunch break. This session was conducted by Mrs. Lalita Ghotikar from Zunzunwala College, Ghatkopar. She highlighted various aspects of upgraded syllabus of Biology paper I. She also spoke about time management so as to complete the syllabus well in time.

The second session was conducted by Dr. Kurve (V.G.Vaze College, Mulund.) He highlighted various aspects of upgraded syllabus of Biology paper II. He explained a few chapters related to human biology

briefly.

On 30th July, 2011, the first academic session began at 11.00 am. This session was conducted by Mrs. Jessi Thomas (Swami Vivekananda College, Chembur). In this session, she explained different methods for conducting the practical as per the new, syllabus for Paper I. Second session before lunch was conducted by Mrs. Manjusha Patankar (Sathye College, Vile Parle). She explained different methods for conducting the practical as per the new syllabus for Paper II.

Post lunch session was conducted by Dr. H.P. Mishra (Siddhartha College, Mumbai). He highlighted the new pattern of examination, paper setting, evaluation, scheme of marking etc. The workshop concluded along with concluding speech by Mrs. Sunita Nair (Acharya Marathe College, Chembur). She took a review of the proceedings of two days workshop in her speech. Mrs. Preeti Jambhulkar (Biology Dept. of B. N. Bandodkar College of Science) proposed the vote of thanks.

Compeering for the entire workshop, including inaugural programme was done by Mrs. Sandhya Pawale (Biology Dept., B.N. Bandodkar College of Science). In all, 120 teachers from around 107 colleges from Thane, Dombivli, Kalyan, Ulhasnagar, Bhiwandi, Wada, Mokhada and Vikramgad participated in this workshop. All the resource persons deputed by the HSC Board are the Teachers in Biology in the respective Junior colleges. Dr. N. G. Kurve, Teacher in Biology from Vaze College, Mulund was the programme coordinator appointed by HSC Board.

Workshop on Credit based Grading system

A workshop on Credit based grading system was organized at Patanjali Sabhagriha on June 15, 2011. The workshop was organized for all the faculties i.e. Arts, Commerce and Science. The program started at 2.15 pm with a welcome address followed by informative speech by Prof. S. B. Patil, former Dean of faculty of Science, University of Mumbai. He elaborated the learner oriented system of credit and grading. He stressed upon the

importance of this system and also its benefits to the students. The workshop was attended by 58 teachers from 15 colleges in and around Mumbai and Thane. Dr. K. G. Bhole, Chairman, Board of studies-Physics along with Prof. S. B. Patil answered the queries of participants during the interactive session. It was a very informative workshop for the new credit and grading system being implemented from June 2011 for F.Y.B.Sc. ◆◆◆

WORKSHOP ON CREDIT BASED GRADING SYSTEM (FOR MATHEMATICS AND STATISTICS)

Workshop on "Credit based Grading system" for Mathematics and Statistics was arranged at Patanjali Sabhagriha of B. N. Bandodkar College of Science, Thane on June 21, 2011 from 10am to 12pm. The workshop was inaugurated by Vice-Principal Prof. V.S.Burkule. After welcome and felicitation of subject experts, Mathematics workshop was continued in the auditorium and Statistics workshop was conducted in Computer Lab.

Dr. Mr. Santosh Shende, a faculty member of Vartak College, Vasai, was invited as a Resource person to deliver a talk for **Mathematics**. The topic discussed in this workshop was regarding the implementation of tutorials and assignments as per Credit based Grading system for F. Y. B. Sc.

Mathematics. In all, 85 teachers from around 60 colleges affiliated to University of Mumbai attended and actively participated in the workshop.

Prof. Mrs. S. M. Phatak, Sr. teacher of **Statistics** department of Bandodkar College was invited as subject expert to initiate the discussion. In the beginning, through PPT, she explained about nature of assignments and class tests. In open discussion, questions were raised about conduct of Practical examination and tests, internal marking systems, and paper pattern. It was decided to convey the minutes of meeting to BOS. In all, 29 teachers from around 20 colleges affiliated to University of Mumbai attended and actively participated in the workshop. ◆◆◆

जानेवारी ते डिसेंबर २०११ या कालावधीत सेवानिवृत्त झालेले कर्मचारी

पदवी महाविद्यालय

शिक्षक वर्ग

सेवानिवृत्ती दिनांक

डॉ. अ. एन. बेडेकर

३०/६/२०११

सहयोगी प्राध्यापक - रसायनशास्त्र

शिक्षकेतर सहकारी वर्ग

श्री. जी. बी. सकपाळ

३०/४/२०११

प्रयोगशाळा सहाय्यक - पदार्थविज्ञान

श्री. पी. एम. सोयंके

३१/५/२०११

प्रयोगशाळा सहाय्यक - प्राणिशास्त्र

श्री. एम. व्ही. गोडबोले

३०/९/२०११

ग्रंथालय परिचर - ग्रंथालय

श्री. जी. डी. धारप

३१/१२/२०११

प्रयोगशाळा सहाय्यक - वनस्पतीशास्त्र

कनिष्ठ महाविद्यालय शिक्षक वर्ग

सौ. यु. पी. बाळ

२८/२/२०११

शिक्षिका - मराठी

श्री. एस. डी. जीशी (स्वेच्छा निवृत्ती)

३१/१०/२०११

शिक्षक - जीवशास्त्र

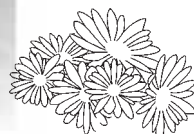

श्रद्धांजली

श्री. पी. आर. जगताप

प्रयोगशाळा परिचर - प्राणिशास्त्र

निधन : २/१०/२०११

मिस्टर बांदोडकर स्वप्नील विचारे व मिस बांदोडकर मृदुला सावंत
सोबत प्राचार्या डॉ. माधुरी पेजावर.

फाईन आर्ट प्रदर्शनाचे उद्घाटन करताना डॉ. मंगला बोरकर
आणि शिक्षक वर्ग.

पुष्परचना स्पर्धेचे परीक्षण करताना सौ. दिप्ती लाड आणि शिक्षक वर्ग.

रांगोली स्पर्धेत रांगोली काढतांना विद्यार्थीनी.

रेडिओ ॲन्टेना (G.M.R.T)
visited by Physics Club.

sports - event 2011-2012.

One - Two - Three go.....! (Sports-event 2011-2012).

